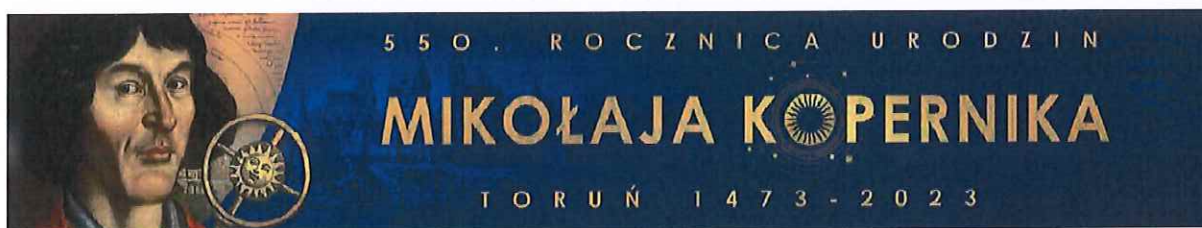
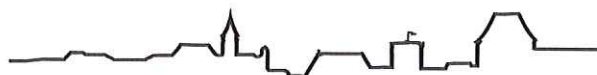

RAPORT O STANIE GMINY MIASTA TORUŃ ZA ROK 2022

TORUŃ
MAJ 2023

SPIS TREŚCI:

I. WSTĘP	5
II. ZARZĄDZANIE I STRUKTURA ORGANIZACYJNA.....	5
III. ROK 2022 – ROKIEM WSPARCIA UKRAINY.....	6
Zakwaterowanie.....	6
Punkty pomocowe	7
Infolinia dla obywateli Ukrainy.....	7
Komunikacja publiczna.....	7
Zbiórka rzeczowa i transporty darów dla Łucka.....	8
Baza pomocy Ukrainie <i>torunukrainie@um.torun.pl</i>	8
Nadawanie numerów PESEL.....	8
Świadczenia społeczne.....	9
Oświata.....	9
Zdrowie i polityka społeczna.....	10
Rynek pracy.....	10
Bezpieczeństwo publiczne.....	10
Wsparcie finansowe.....	10
Podziękowanie ze toruńskie wsparcie.....	11
IV. FINANSE.....	11
V. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA I BUDŻET OBYWATELSKI.....	17
Konsultacje społeczne.....	17
Budżet obywatelski.....	18
Spotkania Prezydenta Miasta Torunia z mieszkańcami.....	18
Współpraca Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi.....	18
Inicjatywy lokalne.....	20
VI. DEMOGRAFIA.....	20
VII. LOKALNY RYNEK PRACY, WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, WSPÓLPRACA Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI.....	20
Bezrobocie na lokalnym rynku pracy.....	20
Wspieranie przedsiębiorczości.....	22
Współpraca z uczelniami wyższymi.....	24
VIII. POLITYKA SPOŁECZNA, DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	26
Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością.....	26
Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu.....	29
Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.....	29
Działania na rzecz seniorów i osób niesamodzielnych.....	30
Działania na rzecz osób i rodzin, w tym posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.....	31
Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3.....	31
Pieczą zastępczą.....	32
Działania na rzecz integracji cudzoziemców.....	33
Wsparcie obywateli Ukrainy.....	33
IX. OCHRONA ZDROWIA.....	35
Coronavirus w Toruniu w 2022 r.....	35
Działalność gminnych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej.....	37
Programy prozdrowotne.....	38
X. OŚWIATA I WYCHOWANIE.....	42
Toruńska oświata w liczbach.....	42
Dzieci i uczniowie niepełnosprawni w jednostkach oświatowych prowadzonych przez GMT	42

Realizacja strategii rozwoju edukacji.....	43
Funkcjonowanie placówek pracy pozaszkolnej.....	43
Programy rządowe.....	44
Inwestycje w toruńskiej oświacie.....	46
Realizacja projektów.....	46
Wyniki egzaminów zewnętrznych.....	46
Stypendia dla uczniów.....	47
XI. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY.....	48
XII. MIESZKALNICTWO.....	49
Program “Mieszkanie plus”.....	49
Osiedle “Glinki”.....	49
Program “Mieszkanie na start”.....	49
XIII. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO.....	50
Jakość powietrza.....	50
Hałas.....	53
Pola elektromagnetyczne.....	54
Adaptacja do zmian klimatu.....	55
Wody powierzchniowe.....	56
Zagrożenie powodziowe.....	56
Mała retencja.....	57
Wyroby zawierające azbest.....	57
Zwierzęta bezdomne.....	57
Tereny zieleni.....	58
XIV. KUTURA, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I TURYSTYKA.....	60
Muzeum Okręgowe w Toruniu.....	60
Teatr “Baj Pomorski”.....	60
Toruńska Orkiestra Symfoniczna.....	61
Centrum Sztuki Współczesnej.....	61
Centrum Kultury Dwór Artusa.....	62
Toruńska Agenda Kulturalna.....	62
Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy.....	63
Europejskie Centrum Filmowe Camerimage.....	63
Strategia Rozwoju Kultury Miasta Torunia.....	64
Wydarzenia kulturalne.....	64
Ochrona dziedzictwa kulturowego.....	65
Turystyka.....	65
XV. PROMOCJA I WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA.....	66
Najważniejsze działania i wydarzenia promocyjne w 2022 r.	66
Współpraca międzynarodowa.....	69
Toruń w Międzynarodowym Związku Miast Nowej Hanzy.....	70
XVI. SPORT I REKREACJA.....	70
Miejska baza sportowa.....	71
Rozwój sportu.....	71
Upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji.....	72
Stypendia i nagrody sportowe.....	73
Sport szkolny.....	73
XVII. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	74
Infrastruktura drogowa.....	74
Bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów.....	75

Gospodarka odpadami.....	76
Sieć wodociągowa i kanalizacyjna.....	76
Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe – aktualizacja założeń	77
Transport publiczny.....	77
Informatyzacja.....	79
XVIII. REWITALIZACJA I ROZWÓJ MIASTA.....	80
Program rewitalizacji.....	80
Komitet Rewitalizacji.....	80
Moje podwórko.....	81
Działania w obszarze Centrum Miasta (TCM).....	81
Wdrażanie „Strategii rozwoju miasta Torunia”.....	82
XIX. REALIZACJA UCHWAŁ RMT podjętych w 2022 r.	84
XX. WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH, PLANÓW I PROGRAMÓW OBOWIĄZUJĄCYCH W GMT w 2022 r.	95

I. WSTĘP

Obowiązek przygotowania „Raportu o stanie gminy za 2022 rok” wynika z art. 28 aa ustawy o samorządzie gminnym. Rada Miasta Torunia, uchwałą nr 57/19 z 7 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących raportu o stanie gminy, wyznaczyła obszary działalności Gminy Miasta Toruń, z których w szczególności powinien być składany doroczny raport o stanie gminy:

- 1) zarządzanie i struktura organizacyjna,
- 2) finanse,
- 3) partycypacja społeczna i budżet obywatelski,
- 4) demografia,
- 5) lokalny rynek pracy, współpraca z uczelniami wyższymi,
- 6) polityka społeczna i działania na rzecz rodziny, seniorów i osób niepełnosprawnych,
- 7) ochrona zdrowia,
- 8) oświata i wychowanie,
- 9) bezpieczeństwo i porządek publiczny,
- 10) mieszkalnictwo,
- 11) ochrona środowiska naturalnego,
- 12) kultura, ochrona dziedzictwa kulturowego i turystyka,
- 13) sport i rekreacja,
- 14) infrastruktura techniczna.

Niniejsze opracowanie stanowi syntetyczną informację o działaniach, jakie Gminy Miasta Toruń realizowała w 2022 roku w najważniejszych obszarach funkcjonowania miasta.

II. ZARZĄDZANIE I STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Organami Gminy Miasta Toruń jest Rada Miasta Torunia, składająca się z 25 radnych oraz Prezydent Miasta Torunia. Rada, będąca organem stanowiącym, pełni funkcję uchwałodawczą oraz kontrolną. Kontroluje działalność prezydenta, gminnych jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych gminy, poprzez powołaną w tym celu Komisję Rewizyjną. Rozpatruje również skargi na działania prezydenta oraz kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, a także wnioski oraz petycje składane przez mieszkańców miasta (Komisja Skarg, Wniosków i Petycji). Ponadto, Rada na kadencję 2018-2023 powołała 7 innych Komisji, którym zostały przypisane konkretne zakresy zadań, tj. Komisja Rozwoju Miasta; Komisja Kultury, Turystyki i Promocji; Komisja Oświaty i Sportu; Komisja Bezpieczeństwa i Porządku Publicznego; Komisja Zdrowia i Rodziny; Komisja Gospodarki Komunalnej oraz Komisja Budżetu.

Prezydent, stanowiący władzę wykonawczą, reprezentuje miasto na zewnątrz, jest odpowiedzialny za realizację uchwał Rady Miasta oraz zadań przypisanych dla miasta, zgodnie ze statutem Gminy oraz przepisami prawa. Działalność Prezydenta w 2022 r. wspomagana była, od początku roku przez dwóch, a od 17.01.2022 r. - trzech Zastępców, Skarbnika Miasta oraz Sekretarza Miasta.

Według stanu na 31 grudnia 2022 r. zadania Gminy realizowane były przez: Urząd Miasta Torunia, 91 jednostek budżetowych, 2 zakłady budżetowe, 8 instytucji kultury, 3 samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, 4 jednostki powiatowej administracji zespolonej (wykaz jednostek – załącznik nr 3 do Regulaminu Organizacyjnego UMT, Zarządzenie PMT nr 378/2013 z dnia 30 października 2013 r. z późn. zm.). Ponadto, Gmina posiada 100% udziałów w 7 spółkach prawa handlowego (Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o., Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu Sp. z o.o., Toruńskie Wodociągi Sp. o.o., Toruńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o., CK Jordanki Sp. z o.o., Urbitor Sp. z o.o., Toruńska Infrastruktura Sportowa Sp. z o.o.) oraz jest kapitałowo

zaangażowana w 6 spółkach (Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A., PGE Toruń S.A., Port Lotniczy Bydgoszcz S.A., KS Toruń Hokejowa S.A., Społeczna Incjatywa Mieszkaniowa „KZN Toruński” sp. z o.o.).

III. ROK 2022 – ROKIEM WSPARCIA UKRAINY

(bilans działań sporządzony w rocznicę napaści zbrojnej Federacji Rosyjskiej na Ukrainę)

Zarządzeniem nr 56 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 4 marca 2022 r. (zm. Zarządzeniem PMT nr 72/2022 z dnia 15 marca 2022 r.) powołany został **Zespół do spraw działań pomocowych na rzecz uchodźców z terytorium Ukrainy**, zajmujący się sprawami przygotowania, realizowania i nadzorowania działań pomocowych oraz organizowania pomocy charytatywnej dla miasta partnerskiego Łuck. W skład Zespołu powołanych zostało 23 członków – kierownictwa UMT, właściwych dyrektorów działów i jednostek organizacyjnych Gminy, prezesów spółek komunalnych, Komendant Straży Miejskiej i Rzecznik Prasowy Prezydenta Miasta. Posiedzenia Zespołu oraz - tworzonych w zależności od bieżących potrzeb - grup zadaniowych, odbywały się cyklicznie, z częstotliwością uzależnioną od bieżącej sytuacji i koniecznych do podjęcia działań.

Zakwaterowanie

- od momentu wybuchu wojny w Ukrainie do Wojewody Kujawsko-Pomorskiego zgłoszono na potrzeby zbiorowego zakwaterowania obywateli Ukrainy prawie 1,3 tys. miejsc w 20 toruńskich obiektach, w tym:
  - prawie 900 miejsc w 10 obiektach pobytu zgłoszonych bezpośrednio przez GMT do WCZK (długoterminowe Międzynarodowe Centrum Spotkań Młodzieży, Camping Tramp, Hostel Toruń Główny i Hotel Meeting oraz krótkoterminowe Centrum Targowe Park, Przystań Toruń, Sale konferencyjne w hali kortów tenisowych ul. Przy Skarpie 4, internat męski ZSPS i VIII LO, hala kortów tenisowych ul. Szosa Chełmińska 75 i sala gimnastyczna ZSMEiE). W tych obiektach zamieszkało w sumie ponad 1 tys. osób;
  - 4 obiekty z 56 miejscami zgłoszono do Toruńskiego Centrum Usług Społecznych (jako obiekty pobytu długoterminowego: Teatr Baj Pomorski, 1 mieszkanie w VI LO i 3 mieszkania ZSMEiE a także miejsca krótkoterminowego pobytu w Hotelu B&B);
  - 3 obiekty pobytu długoterminowego z 74 miejscami będące w administracji Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej (mieszkanie Banku Santander przygotowane na podstawie umowy użyczenia z GMT oraz zaadoptowane przez gminę budynki przy ul. Płaskiej 17 i Szosie Chełmińskiej 239/241);
  - a także zgłoszone przez inne podmioty i będące w dyspozycji WCZK jako obiekty zakwaterowania długoterminowego Osada Leśna Barbarka i Dom Dziecka Młody Las (w sumie 65 miejsc) oraz krótkoterminowy punkt recepcyjny w Hotelu Kopernik (150 miejsc).
- we wszystkich tych obiektach w ciągu trwania wojny przyjętych zostało w sumie prawie 1,4 tys. osób;
- pomocy udzielał również Caritas Diecezji Toruńskiej dając schronienie w ośrodkach diecezjalnych i parafiach. W samym Toruniu było to 5 parafii i Wyższe Seminarium Duchowne, łącznie oferując ponad 240 miejsc;
- największe obłożenie w obiektach zakwaterowania w jednym dniu miało miejsce 12 kwietnia 2022 r. i wynosiło łącznie ponad 600 osób, (429 osób w obiektach miejskich i 200 osób w obiektach Caritas).

Punkty Pomocowe

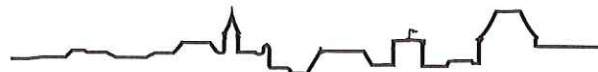
- Punkt Receptyjny Urzędu Wojewódzkiego w Hotelu Kopernik działał od 15 marca do 10 listopada 2022 r. Punkt przygotowano na przyjęcie krótkoterminowe jednocześnie 150 osób (maksymalnie na 2 doby), skąd przenoszono osoby do obiektów długoterminowego zakwaterowania na terenie Torunia i ościennych gmin. W listopadzie 2022 r. rozpoczął się remont Hotelu Kopernik, w związku z czym na czas jego trwania uruchomiono punkt pomocy w Międzynarodowym Centrum Spotkań Młodzieży zapewniający 20 miejsc. W sumie punkt receptyjny (pomocy) przyjął 2,8 tys. osób.
- Punkt Informacyjny dla obywateli Ukrainy został zorganizowany przez Wydział Gospodarki Komunalnej UMT we współpracy ze spółkami miejskimi Urbitor Sp. z o.o., MPO Sp. z o.o., Toruńskimi Wodociągami i MZK w Toruniu Sp. z o.o. Udzielano tam informacji o tym gdzie mogą otrzymać dalszą pomoc i dedykowane świadczenia - zwłaszcza na miejscu w Toruniu. Punkt funkcjonował od 1 marca do 7 lipca 2022 r. w poczekalni dworca kolejowego Toruń Główny. Pomoc w Punkcie oferowały m.in. Firma Bartkowscy (świeże pieczywo), toruński market Intermarche (wędliny na kanapki), firma Łowicz (nabiał) oraz Dobra Pączkarnia (dostarczająca pączki także dla punktu receptyjnego). Dzięki współpracy z Fundacją Pro Omnis potrzebujący przebywający w punkcie otrzymywali ciepłe posiłki. W akcję przygotowywania żywności aktywnie włączyły się również toruńskie szkoły średnie - Zespół Szkół Przemysłu Spożywczego i VIII Liceum Ogólnokształcące oraz Zespół Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich. Pomocy udzielał także m.in. Polski Czerwony Krzyż oraz tłumacze z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. W działalność punktu aktywnie włączyli się wolontariusze często znający język ukraiński. Kluczowe wsparcie w organizacji i ochrony punktu wsparcia odegrali żołnierze Wojsk Obrony Terytorialnej, którzy pełnili 151 dyżurów całonocnych i 14 dziennych oraz zabezpieczali bieżące potrzeby logistyczne punktu pomocy. Z pomocy w Punkcie Informacyjnym skorzystało ponad 9 tys. osób, 3,3 tys. osób otrzymało posiłki, ponad 3 tys. osób otrzymało pakiet z produktami pierwszej potrzeby.

Infolinia dla obywateli Ukrainy

Po wygaszeniu Punktu Informacyjnego na Dworcu Głównym od 7 lipca do 30 września 2022 r. uruchomiono specjalną infolinię. Łącznie w tym okresie przeprowadzono 376 rozmów. Pracownicy Infolinii udzielali informacji z zakresu m.in. zakwaterowania, załatwiania spraw urzędowych, w tym korzystania z różnych form pomocy, z zakresu edukacji, transportu, pracy, oferty kulturalnej i turystycznej. Obsługiwana była przez wolontariuszy z organizacji pozarządowych: Dobra dla Dobra, Toruński Sztab Pomocy Ukrainie i International League oraz przez pracowników UMT i spółek miejskich. Wśród pełniących dyżur zawsze była osoba posługująca się językiem ukraińskim. Od początku wojny w Ukrainie Urząd Miasta Torunia prowadzi na stronie miejskiej www.torun.pl specjalną zakładkę „Toruń Ukrainie”, gdzie zamieszczane są informacje nt. podejmowanych przez miasto działań, form pomocy, wydarzeń itp. Serwis ten jest prowadzony także w języku ukraińskim; wydrukowano również ulotki w języku ukraińskim z informacjami, gdzie uchodźcy mogli uzyskać pomoc (dostępne w Punktach Receptyjnym i Informacyjnym i miejscach zakwaterowania).

Komunikacja publiczna

- w okresie od 4 marca do 30 czerwca 2022 r. na mocy uchwał Rady Miasta Torunia z dnia 3 marca 2022 r. oraz 12 maja 2022 r. obywatele Ukrainy, którzy przekroczyli

polską granicę po 24 lutym 2022 r. oraz okazali dokument potwierdzający ten fakt uprawnieni byli do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską;

- oszacowano, że utracone wpływy z biletów z tytułu udzielonego uprawnienia do bezpłatnych przejazdów wyniosły ok. 1,13 mln zł;
- w okresie od 26 czerwca do 30 listopada 2022 r. uprawnieni obywatele Ukrainy korzystali z bezpłatnych biletów miesięcznych. Finansowano je z budżetu miasta, następnie uzyskano na ten cel refundację z Funduszu Pomocy. Z tej formy pomocy skorzystało ponad 4,4 tys. osób (wydano prawie 14 tys. biletów w tym 10 tys. ulgowych);
- łączny koszt wydanych biletów wyniósł **ok. 1,2 mln zł** i w całości został zrefundowany z Funduszu Pomocy.

Zbiórka rzeczowa i transporty darów do Łucka

- od 28 lutego 2022 r. miasto prowadziło zbiórkę pomocy rzeczowej dla mieszkańców Łucka koordynowaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie;
- wysłano 10 transportów z pomocą humanitarną (w 2022 r. – 9; pierwszy z nich wyjechał 6 marca 2022 roku) a łączna waga przekazanych darów to ok. 25 ton;
- wśród przekazanych znalazły się m.in. artykuły spożywcze, artykuły higieniczne, środki czystości, artykuły pierwszej pomocy (apteczki, bandaże, leki) środki odzież (czapki, kurtki przeciwdeszczowe, odzież termiczna);
- MOPR przygotowywał ze zbiórki darów paczki dla obywateli Ukrainy przebywających w Toruniu – łącznie ponad 1,4 tys. paczek dla 4,4 tys. osób;
- 14 września 2022 r. do Łucka dotarło pięć autobusów marki Jelcz – wraz z częściami zamiennymi przydatnymi w codziennej eksploatacji i pomocą rzeczową (zakupioną na podstawie listy potrzeb przesłanej do Urzędu Miasta Torunia przez stronę ukraińską).

Baza pomocy Ukrainie torunukrainie@um.torun.pl

Centrum Wsparcia Biznesu prowadziło kampanię pozyskiwania sponsorów oraz osób prywatnych, w celu udzielenia pomocy dla obywateli Ukrainy na wielu płaszczyznach. W okresie największego napływu obywateli Ukrainy (marzec 2022 r.) w bazie CWB znajdowało się blisko 600 ofert pomocy, głównie zgłoszeń noclegów, kwater, transportu, opieki nad dziećmi, zakupów, wyżywienia, pomocy: medycznej, językowej, prawnej itp.

Nadawanie numerów PESEL

- akcję nadawania numerów PESEL w Toruniu rozpoczęto 16 marca 2022 r. Wydział Spraw Administracyjnych UMT nadał w 2022 r. prawie 6,5 tys. numerów PESEL ze statusem UKR;
- statystyki wskazują, że 41% osób którym nadawane są numery PESEL to osoby niepełnoletnie a większość (67%) stanowią kobiety;
- najwięcej numerów PESEL nadano w marcu 2022 r. – 2741 i w kwietniu 2022 r. – 1740. W kolejnych miesiącach liczba ta spadała. W grudniu 2022 r. nadano najmniej (100 numerów);
- 248 osób złożyło wnioski o ponowne nadanie statusu, co oznacza, że wyjechały z kraju na dłużej niż miesiąc;
- w lutym 2023 r. w Toruniu jest zameldowanych było 857 obywateli Ukrainy (pobyt stały – 70 osób a pobyt czasowy – 787 osób).

Świadczenia społeczne

- świadczenie 40 zł osobom udzielającym schronienia uchodźcom udzielane przez Toruńskie Centrum Usług Społecznych - od 17 marca 2022 r. do TCUS wpłynęło 4,6 tys. wniosków na kwotę 19 mln zł dot. wypłaty świadczenia 40 zł osobom udzielającym schronienia uchodźcom. Wypłacono 16 mln zł na podstawie 3,8 tys. zweryfikowanych wniosków dla 13 tys. wnioskodawców na poczet zakwaterowania ok. 5.500 osób posiadających unikatowy nr PESEL;
- jednorazowe świadczenie w wysokości 300 zł obsługiwane przez Toruńskie Centrum Świadczeń Rodzinie - od 16 marca 2022 r. wpłynęły wnioski o jednorazowe świadczenia dla 6,3 tys. obywateli Ukrainy. Łącznie przez cały okres wypłacono na ten cel 1,8 mln zł;
- Świadczenia rodzinne obsługiwane przez TCŚR: od 16 marca 2022 r. wpłynęło 1,2 tys. wniosków. Zrealizowano wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 1,3 mln zł;
- świadczenia z pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy:
  - zasiłki stałe otrzymywało 19 rodzin, zasiłki okresowe - 50 rodzin;
  - łączna liczba dzieci objętych wsparciem w postaci dożywiania w placówkach szkolnych i przedszkolnych - 488 dzieci;
  - opieka tymczasowa dla małoletnich obywateli Ukrainy, którzy przekroczyli granicę Polski bez rodziców bądź opiekunów prawnych – złożono 172 wnioski dla 204 dzieci, w tym 10 wniosków dotyczyło ustanowienia opiekunem tymczasowym obywateli polskich dla 20 dzieci z Ukrainy;
  - pomoc materialną w postaci stypendium szkolnego w okresie od września do grudnia 2022 r. otrzymało 39 uczniów z Ukrainy.

Oświata

- liczba ukraińskich dzieci i uczniów w miejskich placówkach (według stanu na luty 2023 r.) wynosiła ponad 1,1 tys. uczniów:
  - w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych - 220 dzieci,
  - w szkołach podstawowych 733 uczniów (w szkołach podstawowych specjalnych 11 uczniów i w Zespole Szkół Muzycznych 10 uczniów),
  - w szkołach ponadpodstawowych 132 uczniów (licea ogólnokształcące – 91 uczniów, w technikach 26 uczniów, branżowych szkołach I stopnia 15 uczniów);
- kursy dla 44 uczniów prowadziło Centrum Kształcenia Ustawicznego,
- zajęcia pozaszkolne zorganizowane przez OPP Dom Harcerza i Młodzieżowy Dom Kultury dla 141 uczestników,
- w toruńskich placówkach funkcjonowało 7 oddziałów przygotowawczych ze 131 uczniami (4 w szkołach podstawowych oraz 3 w liceach ogólnokształcących). W szczytowym okresie napływu obywateli Ukrainy (maj 2022 r.) dostępnych jednocześnie było 14 oddziałów przygotowawczych,
- w 27 jednostkach niepublicznych trwała nauka dla 144 dzieci i uczniów (97 w przedszkolach i oddziałach przedszkolnych, 15 w szkołach podstawowych i 32 w szkołach ponadpodstawowych).

Zdrowie i polityka społeczna

- świadczenia dla obywateli Ukrainy dostępne były w Miejskiej Przychodni Specjalistycznej, Specjalistycznym Szpitalu Miejskim a także Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym,
- od początku rosyjskiej inwazji na Ukrainę łączna liczba udzielonych porad lekarskich w tych placówkach wynosi prawie 1,2 tys. dla 698 dorosłych i 496 dzieci z Ukrainy, a liczba hospitalizacji wynosi 387,
- MPS świadczy możliwość zaszczepienia przeciw COVID-19, z której skorzystało 241 obywatelom Ukrainy,
- od 24 marca 2022 r. obywatele Ukrainy mogli uzyskać orzeczenie o niepełnosprawności w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Liczba złożonych wniosków wynosi 136, w tym 41 dzieci;
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej MOPR udziela obywatelom Ukrainy pomocy psychologicznej, z której skorzystało 10 osób.

Rynek pracy

- od początku wybuchu wojny w Ukrainie Powiatowy Urząd Pracy dla Miasta Torunia zapewniał obsługę obywateli Ukrainy w języku ukraińskim,
- od początku wojny w PUP zarejestrowało się jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy 648 osób;
- pracodawcy deklarujący gotowość zatrudnienia obywateli Ukrainy zgłosili do PUP 761 ofert pracy na 2472 stanowiska,
- liczba obywateli Ukrainy, która podjęła prace za pośrednictwem urzędu wyniosła ponad 1,4 tys. osób (nie wszystkie z nich rejestrowały się w PUP),
- łącznie PUP przyjął ponad 4,8 tys. powiadomień o powierzeniu pracy na terenie miasta Torunia obywatelom Ukrainy,
- na aktywizację obywateli Ukrainy, którzy zarejestrowali się w PUP jako bezrobotni lub poszukujący pracy PUP wydatkował z Funduszu Pracy prawie 537 tys. zł, w tym m.in. na wyposażenie lub doposażenie stanowiska pracy (2), dofinansowanie zatrudnienia (na 2 stanowiskach), staże (36 osób), szkolenia (3 osoby zawodowe, 76 osób językowe).

Bezpieczeństwo publiczne

- w okresie od dnia 24 lutego 2022 roku do dnia 20 lutego 2023 roku na terenie miasta Torunia odnotowano łącznie ponad 1,2 tys. zdarzeń kryminalnych z czego 47 z udziałem uchodźców wojennych z Ukrainy (3,78%), w tym 2,5% to sprawcy lub uczestnicy zdarzeń: w 6 przypadkach byli oni sprawcami przestępstw, a w 16 – wykroczeń. Natomiast w 16 przypadkach (1,2%) byli oni osobami pokrzywdzonymi,
- tylko w 0,24% łącznej ilości wszystkich zdarzeń (1.242) doszło do ich znieważenia na tle narodowościowym (ostatnia taka sytuacja miała miejsce w grudniu 2022 r.), a w 0,64% osoby te zostały okradzione.

Wsparcie finansowe

- Urząd Miasta Torunia otworzył dwa konta bankowe – złotówkowe i euro, gdzie poprzez przelew zatytułowany "Pomoc obywatelom Ukrainy" wpływały środki, które zostały przekazane na zakup artykułów pierwszej potrzeby dla uchodźców przybywających do Torunia oraz rzeczy, na które miasto partnerskie Łuck zgłosiło zapotrzebowanie. Na konto wpłynęło 371 tys. zł, w tym:
  - od miast partnerskich Getyngi prawie 215 tys. zł i Angers 117 tys. zł

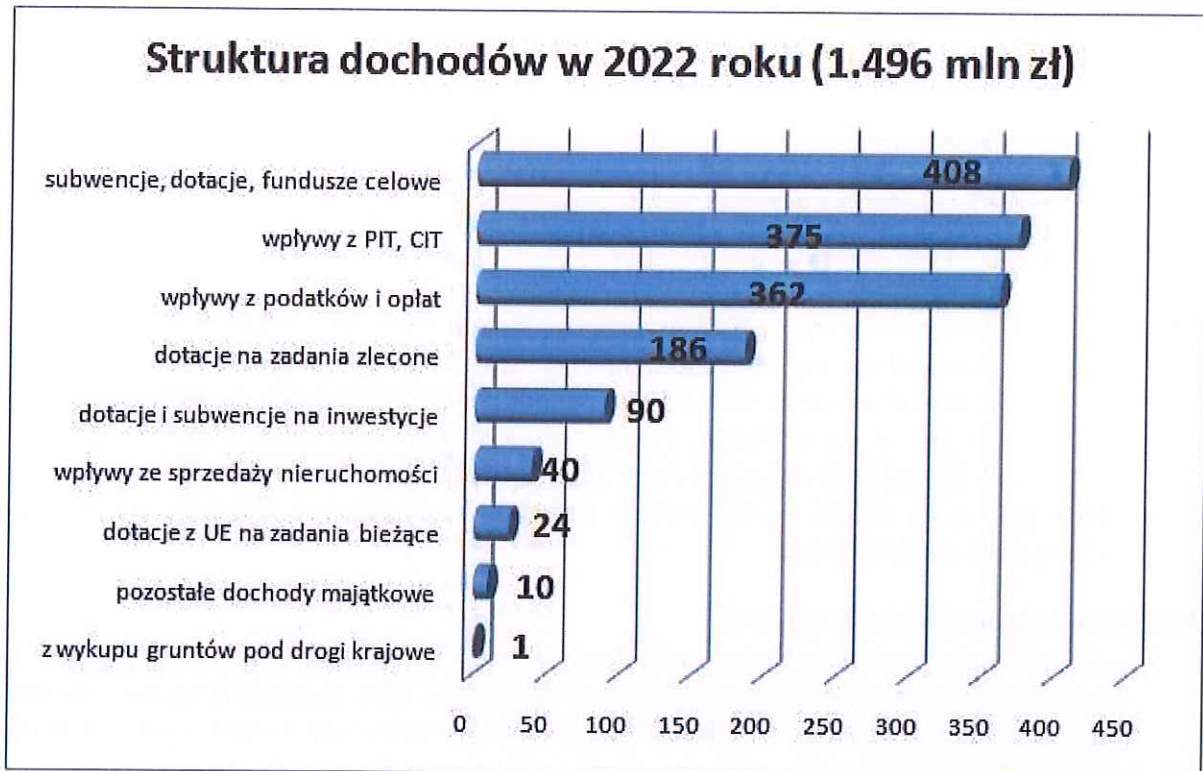
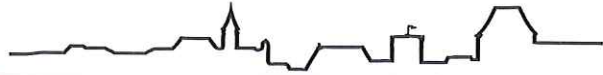
- pozostałych darczyńców prawie 40 tys. zł,
- z pozyskanych darowizn wydatkowano ponad 307 tys. zł (198 tys. zł na pomoc dla miasta partnerskiego Łucka i 109 tys. zł na pomoc obywatelom Ukrainy przebywającym w Toruniu),
- z Funduszu Pomocy miasto Toruń otrzymało środki w wysokości 36,3 mln zł:
  - 16,5 mln zł na wypłatę świadczeń „40 zł na osobę”
  - 10,3 mln zł na oświatę i opiekę nad dziećmi z Ukrainy
  - 4,1 mln zł na zakwaterowanie i wyżywienie w miejscach zbiorowego kwaterunku
  - 1,9 mln zł na wypłatę jednorazowego świadczenia w wysokości 300 zł
  - 1,6 mln zł na wypłatę świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy,
  - 1,2 mln zł na zapewnienie bezpłatnego transportu komunikacją publiczną
  - 603 tys. zł na realizację pozostałych zadań tj. nadawanie numerów PESEL, udzielanie pomocy psychologicznej, wypłatę zasiłków i stypendiów,
- 60,3 tys. zł to środki wydatkowane na pomoc obywatelom Ukrainy pochodzące z innych dochodów Miasta.

Podziękowania za toruńskie wsparcie

- od momentu wybuchu wojny kilkakrotnie listy z podziękowaniami za wsparcie, otrzymywaliśmy od mera Łucka, Ihora Poliszczuka. Mer doceniał działania Torunia na rzecz uchodźców oraz wsparcie rzeczowe bezpośrednio dla Łucka, które docierało poprzez transporty,
- wyróżnieniem było wymienienie przez prezydenta Wołodymyra Zelenskigo Torunia wśród polskich miast najbardziej zasłużonych dla pomocy obywatelom Ukrainy, podczas przemówienia w dniu 22 maja 2022 r., przed Radą Najwyższą Ukrainy.

IV. FINANSE

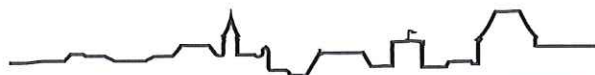
Gospodarka finansowa Gminy prowadzona jest zgodnie z zasadami ustawy o finansach publicznych, a podstawowymi dokumentami planistycznymi w tym zakresie są przyjmowane przez Radę Miasta Torunia w formie uchwał: roczny plan finansowy, tj. budżet miasta oraz wieloletnia prognoza finansowa. Źródła dochodów budżetu miasta, determinujące możliwości wydatkowe, określa ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. W strukturze dochodów wyodrębnić można dochody bieżące i majątkowe. W dochodach bieżących największy udział mają środki transferowane z budżetu państwa, w dalszej kolejności dochody pozyskiwane przez Gminę z podatków i opłat pobieranych od mieszkańców i przedsiębiorstw działających na terenie miasta. Dochody majątkowe to wpływy pochodzące ze sprzedaży majątku i pozyskane przez miasto dotacje na dofinansowanie inwestycji, w tym w głównej mierze ze środków Unii Europejskiej oraz środki pozyskane z Funduszu Dopląt. Całość dochodów majątkowych przeznaczana jest na inwestycje. Dochody bieżące służą finansowaniu bieżącej działalności miasta. Zaznaczyć należy, że dotacje i subwencje otrzymane z budżetu państwa są środkami celowymi, tzn. w pełnej wysokości przeznaczane są na zadania, których realizacja nałożona jest na samorząd ustawami lub wydanymi na ich podstawie rozporządzeniami odpowiednich ministrów. W trakcie pracy nad projektem budżetu na rok 2022 trzeba było wziąć pod uwagę oprócz uwarunkowań makroekonomicznych takich jak: wzrost cen paliw, energii elektrycznej, ciepłej, postępującą inflację, wzrost płacy minimalnej, ekonomiczne skutki pandemii Covid-19 czy ryzyko wzrostu stóp procentowych, również uwarunkowania prawne: reformę systemu podatkowego oraz systemu finansowania samorządów.

Analiza poziomu dochodów za lata poprzednie wskazuje, że udział dochodów rozporządzalnych w dochodach ogółem wynosił w latach 2019-2020: 39%, w roku 2021: 40%, natomiast w roku 2022: 41%. Największy wpływ na polepszenie tej relacji miało znaczne zmniejszenie dochodów zadań zleconych, wynikające z faktu, iż od 1 czerwca 2022r. zadania związane z obsługą świadczeń wychowawczych – program „Rodzina 500+” realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Do polepszenia relacji przyczyniła się również duża aktywność w zakresie dokonywania czynności podlegających opodatkowaniu podatkiem od czynności cywilnoprawnych, dobra kondycja finansowa podatników podatku od nieruchomości, najemców i użytkowników oraz przekazanie miastu w IV kwartale dodatkowej kwoty z tytułu z podatku PIT. Kwota dochodów ogółem miasta w okresie od roku 2019 do 2022 wzrosła o 207 mln zł, w grupie dochodów rozporządzalnych wzrost ten wyniósł 80 mln zł.

Plan dochodów budżetu miasta na rok 2022 ustalono na początek roku w łącznej wysokości 1.332.800 tys. zł. Po zmianach w trakcie roku plan uległ zwiększeniu o 166.987 tys. zł do kwoty 1.499.788 tys. zł i został wykonany w kwocie 1.495.722 tys. zł, co stanowi 100% planu.

Ustawa z dnia 14 października 2021 roku w sprawie zmiany ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2021 poz. 1927) wprowadziła odmienny sposób przekazywania środków z budżetu państwa tytułem udziału gmin, powiatów i województw we wpływach z podatku PIT i CIT. Udział w rzeczywistych wpływach zastąpiono udziałem w prognozowanych wpływach - ustalanych przez ministra właściwego ds. finansów, wg stanu na dzień 10 sierpnia roku bazowego. Ustawa wprowadza mechanizm korekty tych dochodów po upływie dwóch lat w celu dostosowania dochodów jst. do rzeczywistych wpływów do budżetu państwa. Dochody z podatku PIT i CIT zostały pierwotnie zaplanowane w budżecie na poziomie odpowiednio: 297.571 tys. zł i 35.694 tys. zł, na podstawie informacji Ministra Finansów z dnia 30.09.2022 r. o przekazaniu Gminie Miasta

Toruń dodatkowych środków na rok 2022 z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych, plan w tym zakresie zwiększono o kwotę 41.649 tys. zł. Ostatecznie wykonanie wpływów z tytułu PIT wyniosło 339.220 tys. zł, co stanowi 114% wykonania w stosunku do planu z 1 stycznia, natomiast wykonanie wpływów z CIT - 35.695 tys. zł, co stanowi 100% wykonania.

Dochody własne z tytułu subwencji i dotacji zaplanowano na początek roku w łącznej kwocie 335.699 tys. zł. W ciągu roku ogólny plan w tej grupie dochodów zwiększono łącznie o 84.111 tys. zł, z czego 22.327 tys. zł stanowiły środki z subwencji oświatowej, 19.585 tys. zł - środki z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19, 38.476 tys. zł - środki z Funduszu Pomocy, 3.723 tys. zł to pozostałe zmiany w ramach dotacji, bieżących. Ostateczny plan ustalony w kwocie 419.810 tys. zł wykonano w wysokości 408.217 tys. zł, co stanowi 97% planu.

Struktura dochodów w latach 2019-2022 w tys. zł.

lp	źródła dochodów	2019	2020	2021	plan 31.12.2022	2022	dynamika 2022/2019
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Środki celowe razem, w tym:	759 933	909 744	920 942	898 515	886 766	117%
1	dochody majątkowe, w tym:	98 252	182 110	120 047	146 405	140 804	143%
a	środki na inwestycje	66 473	116 920	55 696	93 572	89 822	135%
b	sprzedaż majątku, przekształcenia, inne	31 779	65 190	64 351	52 833	50 982	160%
2	dotacje i subwencje, w tym:	560 964	637 436	696 252	641 370	624 545	111%
a	dotacje i subwencje celowe z budżetu państwa	265 603	320 851	321 539	290 928	278 476	105%
b	uzupełnienie subwencji ogólnej			47 717	53	53	
c	subwencja oświatowa i wpłaty za przedszkola	269 729	291 484	303 669	321 438	321 967	119%
d	dotacje z UE na projekty "miękkie"	25 632	25 101	23 327	28 951	24 049	94%
3	opłaty lokalne na pokrycie kosztów usług samorządu, w tym:	100 717	90 198	104 643	110 740	121 417	121%
a	opłata za zagospodarowanie odpadów	21 869	21 990	29 717	30 000	29 826	136%
b	sprzedaż biletów komunikacji miejskiej	37 493	25 170	27 169	31 000	33 802	90%
c	opłaty za zajęcie pasa drogowego, za pobyt w żłobkach, dps, zezwolenia na sprzedaż alkoholu, mandaty Straży Miejskiej, dochody OIT, Ogrodu Zoobot, itp	41 355	43 038	47 757	49 740	57 789	140%
II	dochody rozporządzalne	528 706	529 280	604 345	601 273	608 956	115%
a	PIT	316 297	306 847	342 287	339 220	339 220	107%
b	CIT	22 522	29 057	42 537	35 695	35 695	158%
c	podatek od nieruchomości i środków transportowych, pcc, opłata skarbową, karta podatkowa, podatek od spadków i darowizn, subwencja równoważąca	171 733	175 472	197 835	190 190	195 268	114%
d	użytkowanie wieczyste, najem, dzierżawa, dywidendy, odsetki	18 154	17 904	21 686	36 168	38 773	214%
III	dochody ogółem	1 288 639	1 439 024	1 525 287	1 499 788	1 495 722	116%

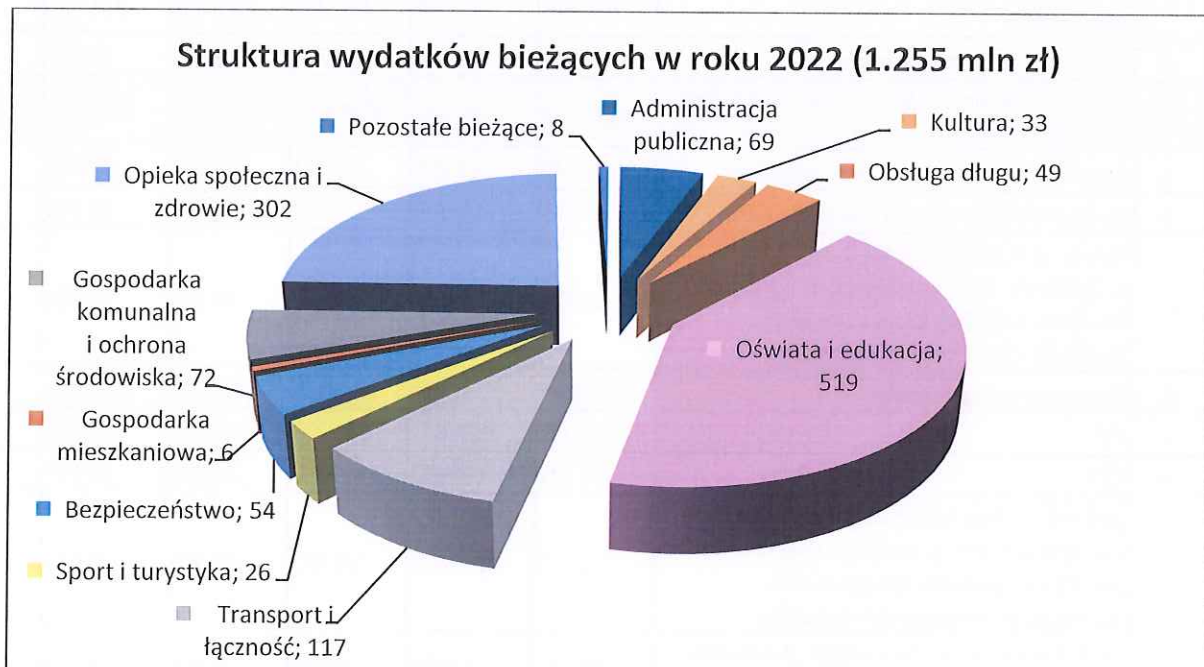
Plan wydatków budżetu miasta na rok 2022 ustalono na początek roku w łącznej wysokości 1.430.700 tys. zł. Po zmianach w trakcie roku plan został zwiększony do kwoty 1.556.788 tys. zł i został wykonany w kwocie 1.512.649 tys. zł, tj. w 97% planu.

W strukturze wydatków budżetu miasta, podobnie jak w dochodach, wyodrębnić można wydatki bieżące i inwestycyjne. Zgodnie z ustawą o finansach publicznych wydatki bieżące są związane z zapewnieniem bieżącego funkcjonowania miasta i jego jednostek organizacyjnych – finansowane mogą być wyłącznie z dochodów bieżących i dochodów ze sprzedaży majątku. Wydatki inwestycyjne finansowane mogą być z dwóch ww. źródeł, ponadto dotacjami inwestycyjnymi, a także kredytami i pożyczkami. Polityka finansowa Torunia prowadzona jest w taki sposób, aby dochody ze sprzedaży majątku służyły jego powiększaniu, a zatem przeznaczane były na inwestycje.

Plan wydatków bieżących miasta na rok 2022 ustalono na początek roku w kwocie 1.111.200 tys. zł. Po zmianach w ciągu roku plan ten został zwiększony do kwoty 1.292.252 tys. zł i został wykonany w kwocie 1.255.021 tys. zł.

W strukturze wydatków Torunia, wydatki bieżące stanowią ok. 82% wydatków ogółem. W wydatkach bieżących 2022 roku największy udział - 41% stanowiły wydatki na utrzymanie systemu oświaty i edukację, 24% zostało przeznaczone na zadania z zakresu pomocy społecznej i ochrony zdrowia, a w dalszej kolejności – na transport i łączność; gospodarkę komunalną i ochronę środowiska; utrzymanie administracji publicznej; bezpieczeństwo publiczne i ochronę przeciwpożarową; obsługę długu; kulturę; sport oraz gospodarkę mieszkaniową. Dodatkowe dochody uzyskane w 2022 roku z tytułu PIT zostały w grudniu 2022 r., za zgodą Rady Miasta Torunia, przeznaczone na: dokonanie zaliczkowych płatności rekompensaty dla Miejskiego Zakładu Komunikacji w Toruniu Sp. z o.o. (27.000 tys. zł - za świadczenie usług publicznego transportu zbiorowego), opłacenie zobowiązań wobec ZUS i Urzędu Skarbowego, od wynagrodzeń pracowników jednostek oświatowych za miesiąc grudzień (7.617 tys. zł), na rekompensatę dla Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o. (4.700 tys. zł - za koszty ponoszone na utrzymanie kanalizacji deszczowej), co pozwoliło odciążyć budżet roku 2023.

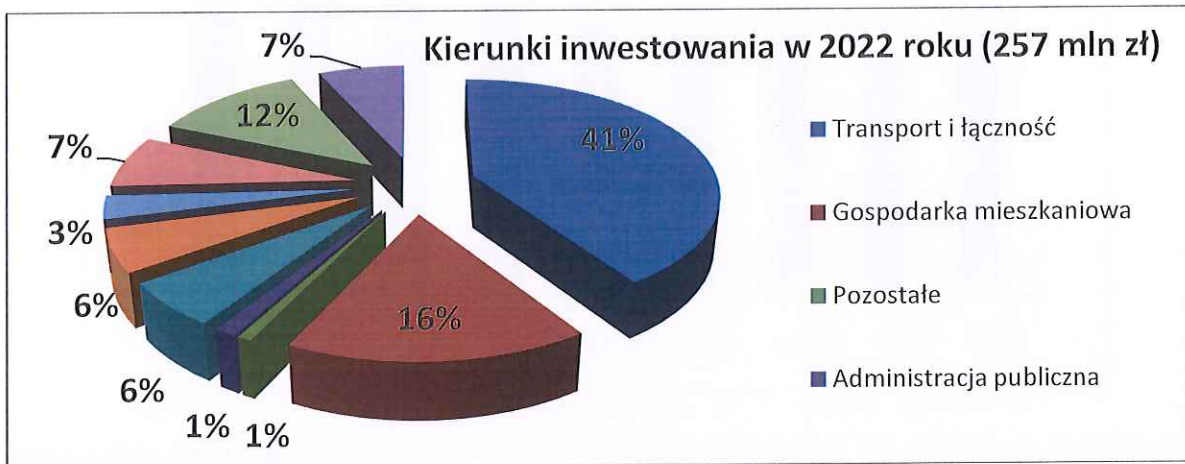

Plany inwestycyjne Torunia ustalane są w oparciu o uchwalone przez Radę Miasta Torunia *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Torunia*, określające główne kierunki rozwoju oraz o pozostałe dokumenty planistyczne i programowe opisane w niniejszym raporcie. Ze względu na ograniczone możliwości

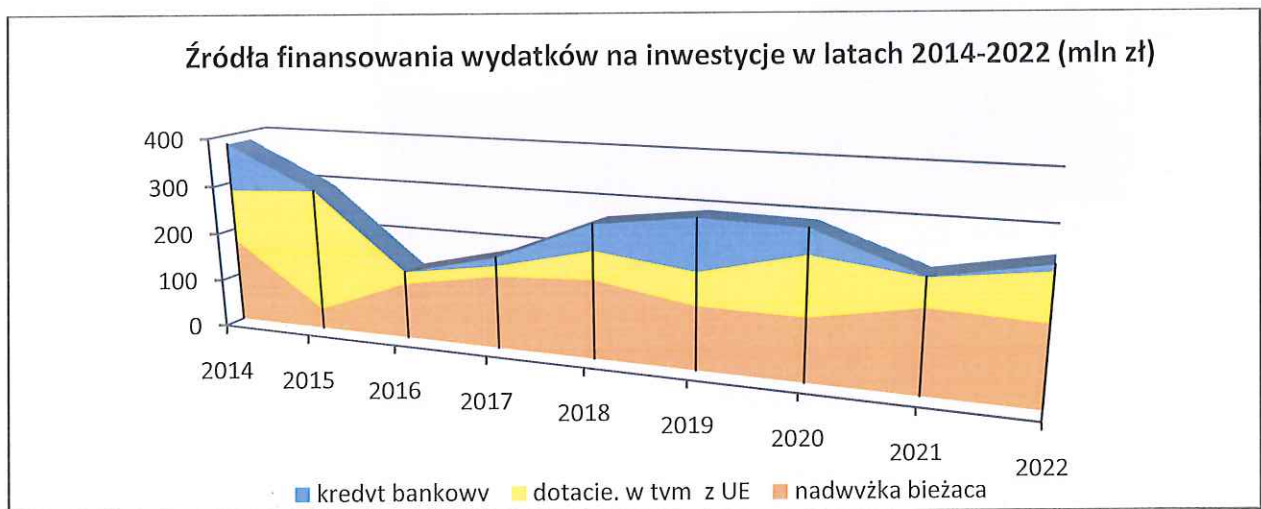

finansowe polskich samorządów, w planach Torunia priorytetowo traktowane są te inwestycje, które mogą uzyskać wsparcie ze środków Unii Europejskiej lub wpisują się w programy rządowe gwarantujące dofinansowanie ze źródeł krajowych. Kwota wydatkowanych środków na inwestycje zdeterminowana jest w dużej mierze poziomem pozyskanych środków zewnętrznych na ich realizację. Od lat Toruń stara się inwestować corocznie w każdą dziedzinę życia miasta zapewniając mu tym samym zrównoważony rozwój.

Plan wydatków na inwestycje, ustalony na początek roku 2022 w kwocie 319.500 tys. zł, został zmniejszony w ciągu jego trwania do kwoty 264.536 tys. zł (tj. o 54.964 tys. zł) i został zrealizowany w 97%. Zmiany w planach inwestycyjnych miasta wynikały z konieczności przesunięć części wydatków na rok 2023, w związku z aktualizacją harmonogramów ich realizacji, odstąpienia od realizacji dwóch zadań oraz z oszczędności.

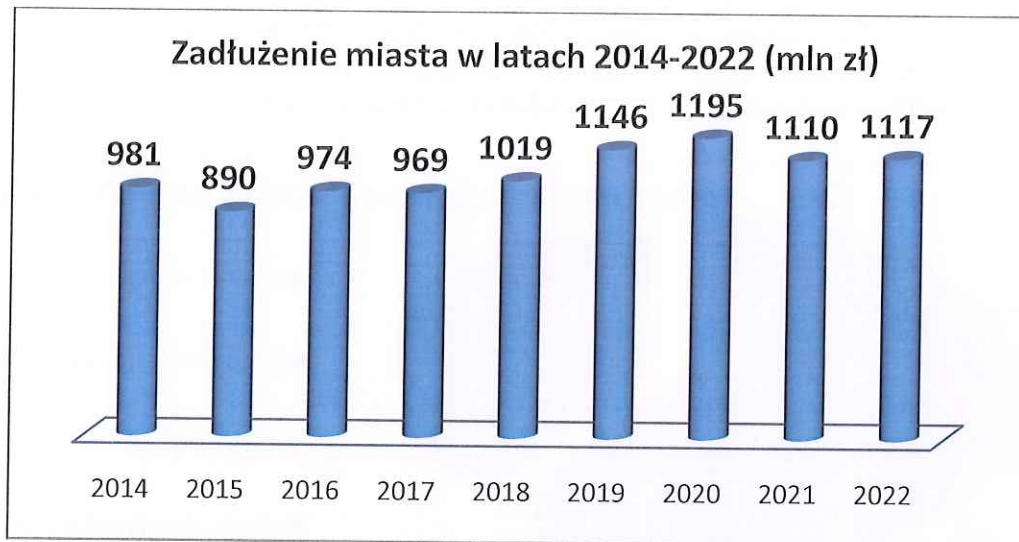
Źródłami finansowania inwestycji w Toruniu są środki własne, dotacje krajowe i unijne oraz kredyty. Możliwość pozyskania dotacji inwestycyjnych z UE uzależniona jest od priorytetów ustalonych przez Komisję Europejską dla wspierania inwestycji w państwach członkowskich, a także od celów i programów operacyjnych na poziomie krajowym. Środki europejskie wspierają także inwestycje realizowane przez miejskie spółki, w tym przede wszystkim w zakresie rozwoju transportu publicznego.

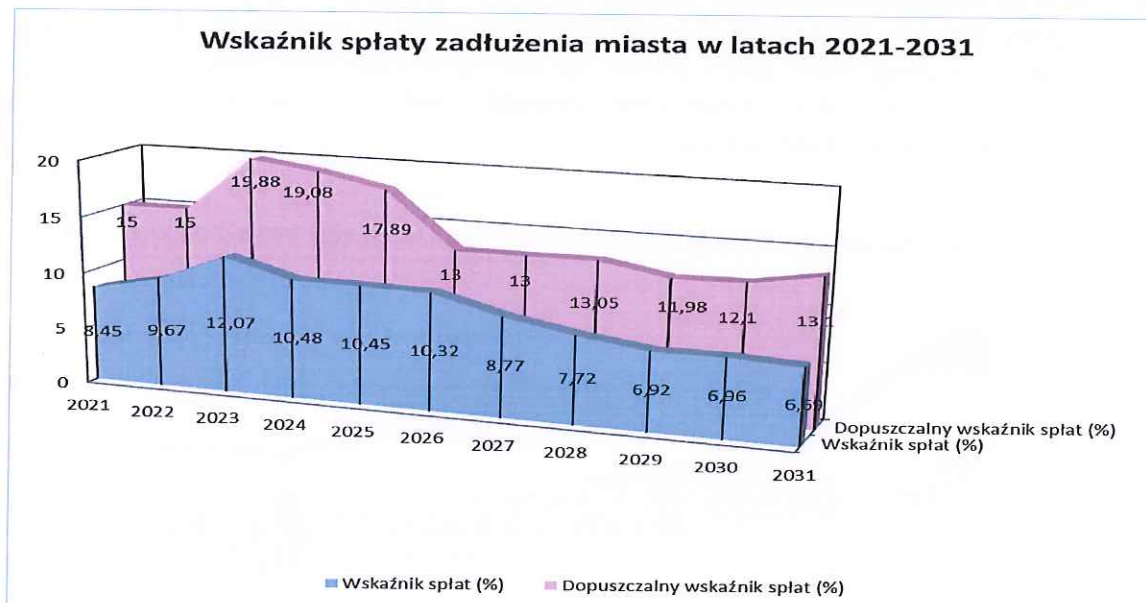
W ciągu prezentowanych lat **kredyty bankowe** stanowiły średniorocznie ok. 12% źródeł finansowania inwestycji. Dla obniżenia kosztów ich obsługi Toruń poszukuje

najtańszych źródeł zadłużenia i w tym celu skutecznie współpracuje od wielu lat z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, oferującym kredyty spłacane w okresie 25 lat z preferencyjnym oprocentowaniem. Na ogólną kwotę zadłużenia, które na koniec 2022 roku wyniosło 1.117 mln zł, z czego 54% pochodziło z powyższego źródła (612 mln zł); kredyty krajowe stanowiły 423 mln zł, natomiast zadłużenie, którego spłata dokonana zostanie z wydatków, wyniosło 82 mln zł. W trakcie roku wypłacona została transza kredytu zaciągniętego w EBI w kwocie 29.300 tys. zł oraz dokonano emisji obligacji na kwotę 54.000 tys. zł.

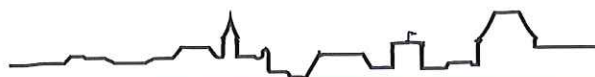

Wynikający z art. 243 ust 1. ustawy o finansach publicznych wskaźnik spłaty zobowiązań (liczony jako udział procentowy wydatków na obsługę zadłużenia w kwocie dochodów) wyniósł **9,67%** przy dopuszczalnym limicie wskaźnika ustalonym na poziomie 15%.

Podsumowując rok 2022 należy wskazać, że był to kolejny trudny i pełen wyzwań rok dla finansów samorządu. Zmiany w sposobie przekazywania środków z budżetu państwa tytułem udziału we wpływach z podatku PIT i CIT w połączeniu z kryzysem energetycznym, będącym skutkiem wojny w Ukrainie i zaskakująco wysoką inflacją nie pozostały bez

wpływu na finanse samorządów. Koszty obsługi zadłużenia wzrosły w ciągu roku z planowanych na początku 27 mln zł do 49 mln zł, tj. o 89%. Wysokie koszty energii i paliw wymusiły działania oszczędnościowe. Z uwagi na napływ uchodźców z Ukrainy, w 2022 roku gmina realizowała pokaźny pakiet nowych zadań (o wartości 34 mln zł), które niemal w całości zostały sfinansowane środkami z Funduszu Pomocy. Pomimo wszystkich trudności miasto Toruń wypracowało nadwyżkę na działalności bieżącej wynoszącą 99,9 mln zł, która była wyższa od pierwotnie zaplanowanej o 38,5 mln zł. Ujemny wynik na działalności inwestycyjnej miasta wyniósł -116,8 mln zł i był lepszy, w stosunku do planowanego pierwotnie o 42,5 mln zł, na co wpłynęły przede wszystkim zmiany w harmonogramach realizacji inwestycji, rezygnacje oraz oszczędności. Wynik budżetu ogółem wyniósł ostatecznie -17 mln zł i był o 81 mln lepszy niż planowano na początku roku.

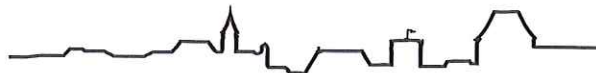
Informację o wynikach uzyskanych na poszczególnych działalnościach miasta przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł)

L.p.	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2022 r.	Wykonanie na 31.12.2022 r.	Różnica między wykonaniem a planem na 1.01.2022 r.
1	dochody bieżące	1 172 646	1 354 918	182 272
2	wydatki bieżące	1 084 200	1 206 008	121 808
3	odsetki od kredytów	27 000	49 013	22 013
I	wynik na działalności bieżącej (1-2-3)	61 446	99 897	38 451
4	dotacje inwestycyjne	112 874	89 822	-23 052
5	wpływy ze sprzedaży nieruchomości	45 000	39 840	-5 160
6	pozostałe dochody majątkowe (sprzedaż składników majątku, nakładów inwestycyjnych, przekształcenie prawa użytkowania wieczystego we własność, wpływ z rachunku wydatków niewygasających)	2 280	11 142	8 862
7	wydatki inwestycyjne	319 500	257 628	-61 872
II	wynik na działalności inwestycyjnej (4+5+6-7)	-159 346	-116 824	42 522
III	wynik budżetu ogółem (I+II)	-97 900	-16 927	80 973

V. PARTYCYPACJA SPOŁECZNA I BUDŻET OBYWATELSKI

Konsultacje społeczne

„Plan konsultacji społecznych na 2022 r.” został zatwierdzony uchwałą Rady Miasta Torunia nr 784/22 z dnia 27 stycznia 2022 r. W roku sprawozdawanym Urząd Miasta Torunia przeprowadził łącznie 11 procesów konsultacyjnych, w tym procedurę budżetu obywatelskiego na 2023 r. Ich tematyka obejmowała: problematykę społeczną (2 tematy); ruch pieszki, drogowy, komunikację (2 tematy); zagospodarowanie przestrzeni (2 tematy); turystykę (1 temat); model konsultowania mpzp (1 temat); współpracę Gminy z organizacjami pozarządowymi (1 temat); regulamin budżetu obywatelskiego (1 temat).

Spośród przeprowadzonych konsultacji 5 dotyczyło dokumentów programowych i projektów aktów prawnych, a 6 kwestii praktycznych, takich jak zagospodarowanie przestrzeni, ruch drogowy, itp. Łącznie w 2022 r. w konsultacjach społecznych wzięło udział ok. 10.680 osób, z czego ok. 440 – w konsultacjach dokumentów programowych i projektów aktów prawnych, a ok. 10.240 – w konsultacjach dotyczących szczegółowych rozwiązań praktycznych, w tym w procedurze budżetu obywatelskiego.

Ze względu na pandemię koronawirusa procesy konsultacyjne realizowane w 2022 r. były prowadzone z uwzględnieniem reżimu sanitarnego, każdy z procesów konsultacyjnych był dostosowywany do aktualnych wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, stąd część konsultacji była prowadzona w trybie on-line, część w trybie stacjonarnym.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji „Planu konsultacji społecznych na 2022 r.” zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

Budżet obywatelski

Budżet obywatelski jest szczególną formą konsultacji społecznych, w których miasto zachęca mieszkańców do składania własnych propozycji działań i zobowiązuje się wykonać zadania wybrane przez mieszkańców w głosowaniu. W 2022 r. procedura odbyła się po raz dziesiąty – wybrano w niej zadania do realizacji w 2023 r. Torunianie decydowali o sposobie wydania ponad 7 mln zł. Złożono 198 projektów, z czego 134 zostały poddane pod głosowanie. Głosujący wybrali do realizacji 61 zadań (8 projektów ogólnomiejskich, 53 lokalne), które zostały wpisane do budżetu miasta na 2023 r.

W 2022 r. pierwotnie realizacji podlegały 52 projekty wybrane przez mieszkańców w głosowaniu, spośród których:

- 42 wykonano w roku budżetowym 2022,
- 8 ujęto w wykazie wydatków niewygasających z terminem realizacji do 30.06.2023 r.;
- 1 zadanie zostało zapisane w budżecie miasta na 2023 r.,
- 1 zadanie zostało oprotestowane przez mieszkańców - brak możliwości realizacji inwestycji z uwagi na toczące się postępowanie przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym.

Spotkania Prezydenta Miasta Torunia z mieszkańcami

Ze względu na trwający w Polsce od 20 marca 2020 r. stan epidemii (od 16 maja 2022 r. - stan zagrożenia epidemicznego) coroczny cykl spotkań z mieszkańcami na toruńskich osiedlach nie został przeprowadzony.

Współpraca Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi

Przy realizacji zadań publicznych Gmina Miasta Toruń podejmowała współpracę z organizacjami działającymi w zakresie pożytku publicznego, tj. fundacjami, stowarzyszeniami, klubami sportowymi i innymi podmiotami wskazanymi w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Na dzień 31 grudnia 2022 r. w Toruniu było zarejestrowanych 1.347 organizacji (1.293 organizacji wg stanu z 31.12.2021 r.), w tym:

- fundacje zarejestrowane w KRS – 429;
- stowarzyszenia zarejestrowane w KRS – 722;
- stowarzyszenia zwykłe bez osobowości prawnej zgłoszone do ewidencji prowadzonej przez Prezydenta Miasta – 66;
- kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej – 104;
- uczniowskie kluby sportowe – 26.

Współpraca GMT z NGO odbywała się na podstawie ww. ustawy, dokumentów strategiczno - programowych miasta oraz rocznego programu współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi pn. „**Program współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2022 r.**”, który a został przyjęty uchwałą RMT nr 750/21 z dnia 18 listopada 2021 r.

Sektor NGO jest dla Gminy Miasta Toruń ważnym partnerem, realizującym wiele istotnych zadań własnych Gminy służących mieszkańcom. Podstawową i najbardziej powszechną formą współpracy z podmiotami pozarządowymi było zlecenie realizacji zadań publicznych, zmierzających do rozwoju miasta i poprawy jakości życia jego mieszkańców. Ogłoszonych zostało łącznie 40 postępowań konkursowych. 2022 r. były to również zadania związane z niesieniem pomocy uchodźcom przybywającym do Torunia w związku z wybuchem wojny w Ukrainie.

Miasto prowadziło aktywne działania na rzecz ukraińskich rodzin - zarówno w zakresie zlecanym przez administrację państwową, jak i w zakresie zadań własnych samorządu, w tym także prowadzonych we współpracy z organizacjami pozarządowymi, m.in. poprzez udostępnianie powierzchni magazynowych służących gromadzeniu i dystrybucji pomocy rzeczowej i żywności dla uchodźców przebywających w naszym mieście; prowadzenie infolinii dedykowanej uchodźcom; wsparcie przedsięwzięć związanych z organizacją opieki nad dziećmi uchodźców w okresie letnim.

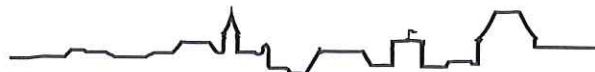
Szczegółowe sprawozdanie, w tym dane liczbowe dotyczące umów i zadań realizowanych poprzez sektor NGO są przedstawiane w sprawozdaniu z realizacji programu współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2022 r. – zgodnie z procedurą.

Pomimo utrudnionej sytuacji związanej z obowiązującym początkowo stanem pandemii, a w kolejnym okresie stanem zagrożenia pandemicznego, w 2022 r. funkcjonowało **Toruńskie Centrum Aktywności Lokalnej 2. Piętro**, które oferowało fundacjom i stowarzyszeniom przestrzeń do prowadzenia działalności statutowej, przy zachowaniu obostrzeń sanitarnych. Mieszkańcy Torunia planujący powołanie organizacji mogli także skorzystać z adresu i zasobów „2. Piętra”, zarejestrować się pod adresem Centrum (ul. Konopnickiej 13) i prowadzić tam swoją działalność. W roku sprawozdawczym podpisane zostały 42 porozumienia o współpracy z organizacjami chcącymi korzystać z tego mini inkubatora dla NGO. W 2022 r. odbyło się tam 591 różnego rodzaju spotkań i wydarzeń. Łączna liczba godzin najmu w TCAL 2.Piętro na działania społeczne dla mieszkańców Torunia to 2.044.

Od 2019 r. funkcjonuje **Toruńska Baza Wolontariatu**, promująca tematykę wolontariatu – utworzona jako zintegrowana zakładka na stronie Toruńskiego Centrum Aktywności Lokalnej 2.Piętro. W bieżącej ofercie średnio odnotowuje się ok. 30 wydarzeń poszukujących wsparcia oraz ofertę ponad 300 aktywnych wolontariuszy wyrażających gotowość do zaangażowania się w działania lokalne.

Na zlecenie miasta w 2022 r. organizacje pozarządowe prowadziły 8 **Centrów Aktywności Lokalnej**, czyli lokalnych miejsc spotkań, otwartych na pomysły mieszkańców. Na ten cel przeznaczono z budżetu Gminy Miasta Toruń łącznie 945 tys. zł. CAL-e prowadzone były w następujących częściach miasta Torunia: Bielawy, Bydgoskie Przedmieście, Czerniewice, Na Skarpie, Stawki, Staromiejskie, Wrzosey, Chełmińskie Przedmieście. Proponowane przez Centra działania skierowane były do wszystkich grup wiekowych, a oferta była różnorodna (m.in. warsztaty edukacyjne, naukowe i artystyczne dla dzieci oraz młodzieży, zajęcia artystyczne i rekreacyjne dla osób dorosłych, zajęcia animacyjne i integracyjne dla seniorów).

Dodatkowo miasto wynajmowało organizacjom pozarządowym gminne lokale użytkowe na zasadach preferencyjnych, bezprzetargowo, często stosując wysokie zniżki czynszu. W 2022 r. z tego zasobu skorzystały 53 organizacje pozarządowe.

Inicjatywy lokalne

Na podstawie art. 19b ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mieszkańcy Torunia, lokalne społeczności oraz stowarzyszenia, organizacje pozarządowe mogą składać wnioski i ubiegać się o środki finansowe na działania budujące sąsiedzkie więzi i społeczeństwo obywatelskie.

W 2022 r. wpłynęło 29 wniosków, z których uwzględnionych do realizacji zostało 26 wniosków. W sumie zrealizowano 26 inicjatyw lokalnych na łączną kwotę ponad 76 tys. zł oraz - na kwotę 82 tys. zł - zadania wybrane przez mieszkańców w ramach procedury budżetu obywatelskiego na rok 2022 (m.in.):

- festyn parafialny „Tu są moje Czerniewice”,
- święto Dzielnicy „Podgórz”,
- festyn sąsiedzki – razem spotkajmy się po pandemii (Jakubskie-Mokre).

VI. DEMOGRAFIA

Na dzień 31.12.2022 r. w Toruniu było zameldowanych 180.077 mieszkańców; w tym 173.788 stanowiły osoby zameldowane na pobyt stały, a 6.289 zameldowane na pobyt czasowy. W stosunku do 2021 r. ubyło 2.221 zameldowanych mieszkańców (było 182.298 osób, w tym 176.098 zameldowanych na pobyt stały i 6.200 osób zameldowanych na pobyt czasowy). Wśród mieszkańców Torunia 54% stanowią kobiety, 46% to mężczyźni.

W naszym mieście w 2022 r. zameldowało się 2.570 cudzoziemców (o 370 cudzoziemców mniej niż w 2021 r.), w tym 62 (w 2021 r. – 73) zameldowanych na pobyt stały, a 2.508 na pobyt czasowy (w 2021 r. – 2.867).

W 2022 r. 791 osób przebywało za granicą na pobyt czasowy powyżej 6 miesięcy (o 34 mniej niż w 2021 r.), 72 osoby zgłosiły wyjazd za granicę na pobyt stały (o 25 więcej niż w 2021 r.), 19 osób powróciło z zagranicy z pobytu stałego (o 4 mniej niż w 2021 r.), a 35 osób zgłosiło powrót z pobytu czasowego poza granicami kraju (o 15 mniej niż w 2021 r.).

W 2022 roku w toruńskim Urzędzie Stanu Cywilnego sporządzono (włącznie z transkrypcjami): 2.940 (2021 r. - 2.968) aktów urodzenia, 2.912 (w 2021r. - 3.200) aktów zgonu oraz 811 (w 2021 r. – 786) aktów małżeństw.

VII. LOKALNY RYNEK PRACY, WSPIERANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, WSPÓLPRACA Z UCZELNIAMI WYŻSZYMI

Bezrobocie na lokalnym rynku pracy

Według stanu na dzień 31.12.2022 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy dla Miasta Torunia zarejestrowanych było 3.285 osób bezrobotnych, w tym 1.805 kobiety (54,9%). Wskaźnik osób zarejestrowanych z prawem do zasiłku wyniósł 428 (13,03%) i w porównaniu z rokiem wcześniejszym odnotowano spadek o 4 osoby. Po raz pierwszy zarejestrowało się 1.565 osób (w tym 1.010 kobiet), po raz kolejny 3.862 (w tym 2.038 kobiet). Ponad 84,8% stanowiły osoby ponownie rejestrujące się w Urzędzie.

Stopa bezrobocia w mieście na koniec grudnia 2022 r. wyniosła 3,5%, w województwie natomiast 7,4%. Dla porównania – na koniec 2021 r. w Toruniu było to 4,0% w województwie 7,7%. W 2022 r. stopa bezrobocia kształtowała się na średnim poziomie 3,6% (najniższą zanotowano w miesiącach od sierpnia do listopada 2022 r. – 3,4%), z kolei w województwie wskaźnik ten wyniósł 7,2% (najniższy w miesiącach lipcu i sierpniu 2022 r. – 6,8%). W końcu grudnia 2022 r. w PUP dla MT pozostawało łącznie 121 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Stanowiły one 3,7% ogółu zarejestrowanych (wskaźnik w stosunku do poprzedniego roku nie uległ zmianie). W 2022 r. zarejestrowano:

- 5.447 osób (w tym 3.048 kobiet stanowiących 56%) – 84,8% było osobami

poprzednio pracującymi,

- 335 osób w okresie do 12 miesięcy od ukończenia nauki (w tym 201 kobiet),
- 609 cudzoziemców (w tym 563 kobiety).

Znaczny odsetek osób bezrobotnych w rejestrach PUP dla MT stanowiły osoby z wiodących grup (bezrobotni do 30 roku życia – 1.601 osób/w tym 919 kobiet, bezrobotni do 25 roku życia – 771 osób/w tym 401 kobiet, długotrwale bezrobotni – 1.501 osób/w tym 851 kobiet, powyżej 50 roku życia – 1.015 osób/w tym 453 kobiety, posiadające co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia lub dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia – 757 osób/w tym 82,9% z nich stanowiły kobiety, niepełnosprawni – 351 osób/w tym 177 kobiet). Na koniec grudnia 2022 r. było to 2.618 osób, stanowiących 79,7% ogółu bezrobotnych. Dla porównania - na koniec 2021 r. zanotowano ich 3.062 (82,2% ogółu zarejestrowanych).

PUP dla MT w 2022 r. wydatkował środki Funduszu Pracy w wysokości prawie 5.826 tys. zł na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu. Realizowano następujące działania wspierające zatrudnienie osób bezrobotnych: roboty publiczne, prace interwencyjne, zatrudnienie wspierane, prace społecznie użyteczne, refundacje wyposażenia stanowiska pracy, staże. Poza tym sfinansowano szkolenia, studia podyplomowe oraz przyznano jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Urząd realizował także zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej osób z niepełnosprawnością, finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na ten cel wydatkował ponad 670 tys. zł.

PUP dla MT korzysta z możliwości pozyskiwania środków z Europejskiego Funduszu Społecznego, które adresowane są zarówno do osób bezrobotnych, jak i do toruńskich pracodawców. Projekty realizowane były samodzielnie oraz w partnerstwie z toruńskimi instytucjami lokalnego rynku pracy. Pozyskane środki przeznaczono na działania aktywizacyjne w postaci staży, szkoleń, a także dofinansowań na różnego rodzaju pomoc w tworzeniu nowych miejsc pracy czy doposażaniu istniejących już stanowisk, prace interwencyjne, bony na zasiedlenie.

W roku ubiegłym PUP dla MT realizował projekty własne pn.: „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w Toruniu (V)”, „Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w Toruniu (V)”, projekty partnerskie „Akcja Praca! Program reintegracji w Centrum Integracji Społecznej”. Ponadto, PUP kontynuował realizację dwóch pilotaży w ramach ogłoszonego konkursu „Nowe spojrzenie - nowe możliwości” - program Ministerstwa Rozwoju, Pracy i Technologii „Plan dla Pracy i Rozwoju” pn.: „Toruński Inkubator Przedsiębiorczości” i „Elastyczność i dopasowanie – klucz do poszukiwania zatrudnienia i przeciwdziałania bezrobociu”, których celem było wypracowanie nowych rozwiązań w obszarze działania urzędu pracy i otoczenia.

PUP dla MT prowadził w 2022 r. działania pomocowe z rządowej Tarczy Antykryzysowej w postaci dotacji na pokrycie bieżących kosztów działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy i małego przedsiębiorcy COVID-19 z określonych branż, przyznawanej na podstawie rozporządzenia w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 (Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19). Łącznie w 2022 r. toruński Urząd Pracy wypłacił 60 tys. zł w odpowiedzi na 12 pozytywnie ocenionych wniosków.

W 2022 r. zgłoszono do tutejszego Urzędu 5.785 wolnych miejsc pracy i aktywizacji zawodowej. Osoby zarejestrowane w Urzędzie otrzymały 15.835 propozycji pracy. Do osób niepełnosprawnych skierowane były 104 oferty pracy.

Dodatkowo w 5.191 przypadkach pracodawcy deklarowali zatrudnienie cudzoziemców w Toruniu, z czego 2.791 powiadomień dotyczyło powierzenia wykonywania pracy

obywatelom Ukrainy, na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W trakcie 2022 r. zostały zorganizowane 3 edycje targów pracy, w tym jedne branżowe, realizowane w ramach drzwi otwartych dla służb mundurowych. Przybliżona liczba osób, które skorzystały ze wszystkich ww. wydarzeń wyniosła ok. 2.200.

W okresie po 24-tym lutego 2022 r. w Urzędzie jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy zarejestrowało się 590 uchodźców z Ukrainy. Dzięki umowie, którą w czerwcu podpisało Miasto Toruń z Fundacją Polskie Centrum Pomocy Międzynarodowej w Warszawie, w ramach programu „Cash for Work”, w jednostkach organizacyjnych Gminy Miasta Toruń pracę podjęło 140 osób z Ukrainy.

Powyższe działania wpisują się w realizację „**Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy dla Miasta Torunia na lata 2021-2027**” (przyjętego uchwałą nr 731/21 RMT z dnia 21 października 2021 r.).

Wspieranie przedsiębiorczości

W ramach diagnozowania perspektywicznych kierunków prowadzenia działalności, w 2022 r. odnotowano ilość wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Toruniu: 28.368, w tym sektora publicznego - 440, sektora prywatnego – 27.349, a liczba aktywnych przedsiębiorstw wpisanych do bazy CEIDG wyniosła 18.726 (wg GUS BDL).

Wsparcie dla podmiotów gospodarczych w Toruniu w 2022 r.:

- Oferowane przez PUP dla MT

Ze środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych sfinansowano 120 nowych stanowisk pracy oraz zorganizowano 380 staży dla osób bezrobotnych bądź poszukujących pracy, w tym osób z niepełnosprawnością.

Pracodawcy skorzystali także z Krajowego Funduszu Szkoleniowego, który stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców, podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. W 2022 r. w ramach KFS 395 osób zatrudnionych w 78 firmach podwyższyło swoje kwalifikacje zawodowe.

- Udzielane przez Toruński Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.

W okresie sprawozdawczym udzielono 364 poręczenia (Toruń 114). Wartość udzielonych poręczeń to prawie 23.370 tys. zł (Toruń – prawie 5.433 tys. zł), a poręczonych kredytów to prawie 43.097 tys. zł (Toruń – prawie 9.903 tys. zł). Korzystające z nich podmioty zadeklarowały utworzenie miejsc pracy w ilości: 212 (Toruń 110).

- W ramach wsparcia procesu komercjalizacji badań podmiotom mającym siedzibę w Toruniu udzielono 29 patentów: 3 – instytutom badawczym, 10 – szkołom wyższym, 16 – przedstawicielom sektora gospodarki (żadnego nie udzielono osobom fizycznym).

- W ramach rozwoju systemu ulg, zwolnień w podatkach i opłatach, celem aktywizacji przedsiębiorczości udzielono zwolnień w podatku od nieruchomości na łączną kwotę ponad 2.575 tys. zł dla 51 podmiotów. Na bazie tych działań utworzono 16 nowych miejsc pracy oraz utrzymano 41 miejsc pracy z poprzednich lat.

Monitoring toruńskiego środowiska przedsiębiorstw oraz osób planujących /prowadzących działalność gospodarczą – działania i wydarzenia organizowane przez Centrum Wsparcia Biznesu w Toruniu w 2022 r.:

- Wydarzenia:

warsztaty „Wsparcie na starcie” - 2 edycje, 46 uczestników; Targi Pracy; trzykrotne szkolenie w ramach programu warsztatowo – rozwojowego Google, Polskiego Funduszu Rozwoju oraz

---

Operatora Chmury Krajowej przeznaczone dla przedsiębiorców i osób chcących rozpocząć sprzedaż produktów lub usług przez internet; 15. edycja Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości: 7 wydarzeń, około 1.200 uczestników; trzykrotne warsztaty z cyklu spotkań biznesowych „Porozmawiajmy po ludzku o ...” skierowane do osób, które zamierzają założyć własną działalność gospodarczą.

- **Made in Toruń**

Projekt, którego celem jest wyróżnienie znakiem „Made in Toruń” toruńskich przedsiębiorców. W ubiegłym roku odbyły się 2 uroczyste gale wręczenia certyfikatów „Made in Toruń”, podczas których nagrodzono 47 firm. Do 31.12.2022 r. we wszystkich 11 edycjach wyróżniono 272 przedsięwzięcia biznesowe certyfikowane znakiem „Made in Toruń”.

- **Udział w kongresach i targach**

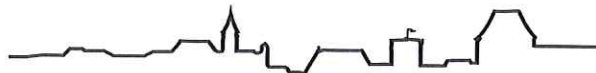
Kongresy: Welcomomy Forum in Toruń, XI Międzynarodowy Kongres Azjatycki, Europejski Kongres Gospodarczy w Katowicach; Targi krajowe: XI Międzynarodowe Targi Transportu i Logistyki TransLogistica Poland w Warszawie, Targi Pracy w Toruniu; Targi zagraniczne (w ramach projektu Invest in Bit City 2): Międzynarodowe Targi Inwestycyjne MIPIM w Cannes, Międzynarodowe Targi Nieruchomości Inwestycyjnych Expo Real w Monachium; Konferencje z udziałem przedsiębiorców: Forum Rynku Nieruchomości w Sopocie, Konferencja ABSL w Katowicach, Konferencja „Czas na region”, „Firma Przyszłości” w Toruniu, „Trendownia” Trendy w sieciach dostaw i produkcji w Jachrance, Property Forum w Warszawie, 15. Ogólnopolski Zjazd Firm Rodzinnych U – Rodziny, Konferencja Samorządowa na Kujawach i Pomorzu "Czas na regiON", Forum Ekonomiczne Polska – Tajlandia w Toruniu, Ogólnopolska Konferencja Copernican Digital Forum w Toruniu, „DroneTech World Meeting”.

- **Promocja szkolnictwa branżowego (wybrane projekty)**

Realizacja kampanii pod nazwą „CZY WIESZ, ŻE?”; kampania promocyjna szkół branżowych na Facebooku i Instagramie; produkcja krótkiej animacji promującej szkolnictwo branżowe i techniczne oraz jej promocja na różnych nośnikach: autobusy MZK, lokalne, internetowe portale informacyjne, lokalne media: telewizja i radio, strony internetowe (torun.pl, torun.direct, strony szkół), serwisy społecznościowe, reklamy; wydruk materiałów graficznych w formie plakatów oraz ich rozpowszechnienie w szkołach podstawowych i w pojazdach MZK; wykonanie elektronicznej wersji katalogu zawierającego ofertę szkół branżowych i technicznych oraz jego dystrybucja m.in.: e – dziennikach i innych możliwych nośnikach; promocja w radiu – krótkie spoty łatwo przyswajalne dla uczniów i rodziców; emisja krótkich spotów w centrach handlowych; organizacja spotkania coachingowo-tutoringowego, skierowanego do uczniów ostatnich klas szkół branżowych i technicznych stojących przed wyborem dalszej ścieżki kształcenia i kariery zawodowej.

- **Promocja przez Centrum Wsparcia Biznesu potencjału gospodarczego i terenów inwestycyjnych (wybrane projekty):**

- reklamy i artykuły w ogólnopolskiej, regionalnej i lokalnej prasie, w prasie branżowej oraz w reklama tv regionalnej i lokalnej, w stacjach radiowych – Radio PIK/Radio GRA,
- materiały sponsorowane – lokalne portale internetowe,
- realizacja: krótkich filmów promujących gospodarcze atuty Torunia, spotu wideo promującego tereny inwestycyjne dla MŚP, cyklu wywiadów z przedsiębiorcami „Tak się robi biznes w Toruniu”,
- udział w najważniejszych wydarzeniach gospodarczych i biznesowych: w regionie, w targach krajowych i zagranicznych, konferencjach, spotkaniach biznesowych; marketing bezpośredni,

- paczki inwestycyjne, działania stałe, standardowe i nowatorskie formy promocji,
- graficzne materiały dotyczące działalności CWB publikowane podczas wydarzeń gospodarczych, biznesowych, sportowych organizowanych przez lokalne kluby sportowe (Twarde Pierniki, KS Toruń),
- dystrybucja materiałów poligraficznych (m.in. ulotek) na terenie miasta: urzędy, IOB, hotele,
- aktywizacja strony torun.direct, media społecznościowe, mailing, portale internetowe,
- obsługa usługi Toruń BIZNES SMS – około 900 abonentów.

- Promocja postępowań przetargowych

W 2022 r. Centrum Wsparcia Biznesu podjęło działania w postępowaniach dotyczących sprzedaży 27 nieruchomości, na łączną kwotę ponad 41.202 tys. zł.

- Obsługa inwestorów i przedsiębiorców – statystyki:

W roku sprawozdawczym CWB podjęło rozmowy z blisko 100 inwestorami zainteresowanymi inwestowaniem w Toruniu, prezentując potencjał gospodarczy i ofertę nieruchomości. Przygotowano ok. 100 spersonalizowanych ofert inwestycyjnych dla podmiotów gospodarczych, zgodnych z ich oczekiwaniami. Udzielono 96 porad w zakresie doradztwa w procesie zakładania działalności gospodarczej. Kontakt z przedsiębiorcami utrzymywany jest także poprzez system informacji Toruń SMS Biznes, gdzie przekazywane są aktualne oferty przetargów na miejskie działki oraz najważniejsze wydarzenia związane z biznesem.

Współpraca z uczelniami wyższymi

Na terenie Torunia funkcjonuje 5 uczelni wyższych: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Wyższa Szkoła Bankowa, Akademia Kultury Społecznej i Medialnej, Akademia Jagiellońska (zmiana nazwy uczelni od 1 października 2022 r. zgodnie z decyzją Ministra Edukacji i Nauki z dnia 25 stycznia 2022 r.), Wyższe Seminarium Duchowne oraz filia Powiślańskiej Szkoły Wyższej w Kwidzynie (na kierunkach Pielęgniarstwo I i II stopnia). Toruńscy seniorzy mogą poszerzać swoją wiedzę na Toruńskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Gmina, doceniając miastotwórczą rolę uczelni, od wielu lat współpracuje z wszystkimi toruńskimi uczelniami i szkołami wyższymi, skutecznie realizując przy tym różnorodne działania i programy, m.in. w zakresie: tworzenia nowych kierunków studiów, wspólnej realizacji projektów finansowanych środkami UE, wspierania rozwoju przedsiębiorczości, wspierania przedsięwzięć naukowych (konferencje, kongresy, sympozja), kulturalnych, sportowych i promocyjnych.

Uniwersytet Mikołaja Kopernika jest największą, jedyną publiczną, placówką szkolnictwa wyższego w naszym mieście. W 2022 r. na uczelni kształciło się łącznie ponad **16.781** studentów, na 16 wydziałach (13 w Toruniu, 3 w Bydgoszczy) oraz w Interdyscyplinarnym Centrum Nowoczesnych Technologii, a zatrudnionych było ponad **4.450** pracowników (w tym: **2.359** nauczycieli akademickich i **2.091** pracowników obsługi administracyjnej). W UMK kształcą się studenci z **49 krajów**, w tym z Ukrainy, Irlandii, Chin, Białorusi, Indii, Indonezji, Iranu i Norwegii.

Gmina Miasta Toruń wraz z uczelniami wyższymi realizuje także różnorodne programy. W 2022 r. w ramach współpracy pomiędzy Gminą Miasta Toruń a Uniwersytetem Mikołaja Kopernika trwały prace nad (m.in.):

- **programem obchodów 550. rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika.** Miasto Toruń oraz UMK skupiło swoje działania w dużej mierze na lutowej inauguracji obchodów, kiedy miało miejsce m.in. Święto Uniwersytetu Mikołaja Kopernika połączone z otwarciem Światowego Kongresu Kopernikańskiego. Podczas roboczych spotkań

uzgadniano szczegóły dotyczące programu obchodów oraz listy zaproszonych gości. Ponadto Miasto Toruń oraz UMK prowadziło wspólne działania na rzecz ustanowienia Roku 2023 Rokiem Mikołaja Kopernika, co ostatecznie uczynił Senat Rzeczypospolitej podczas posiedzenia w dniu 16 listopada 2022 r.

- **projektem YUFE, czyli Młode Uniwersytety dla Przyszłości Europy (Young Universities for the Future of Europe).** YUFE to jedno z 41 konsorcjów wybranych przez Komisję Europejską do budowy i testowania modelu Uniwersytetu Europejskiego - otwartego, nieelitarnego i integrującego różne środowiska, a także promującego innowacyjność, interdyscyplinarność oraz najwyższą jakość w badaniach i edukacji. W roku 2022 projekt otrzymał unijne wsparcie w kwocie 14,4 mln Euro, dzięki któremu UMK będzie kontynuować działania na rzecz bardziej sprawiedliwego, elastycznego i zróżnicowanego europejskiego systemu szkolnictwa wyższego.

Przykładowe działania podjęte w ramach YUFE w roku 2022:

1. Działalność Poradni Studenckich UMK: Patentowej, Informacji, WWW, Prawnej (przeprowadziła akcję pomocy prawnej dla Ukraińców), Rodzinna SYNERGIA, dla Równości #Inkluzywni (zainicjowała cykl spotkań wokół Planu dla Równości), Logistyki (organizacja IX Kopernikańskich Dni Logistyki), stoisko Poradni Studenckich na Pikniku Naukowym w trakcie 20. Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki.
  2. Międzynarodowe spotkanie na UMK w ramach YUFE, grupa YUFE in our Cities – spotkanie z władzami miasta oraz Fundacją EMIC. Podczas spotkania odbyła się dyskusja na temat wyzwań związanych z uchodźcami z Ukrainy oraz wymiany doświadczeń dotyczący wsparcia oferowanego przez uniwersytety YUFE.
  3. Trzymiesięczny kurs dla osób opiekujących się osobami starszymi i przewlekle chorymi – kurs prowadzony z Collegium Medicum UMK, 19 uczestników z Torunia, Bydgoszczy i okolic.
  4. Cykl 5. otwartych wykładów online w j. angielskim dla mieszkańców miast YUFE, dotyczących zmian klimatu i zrównoważonego rozwoju. Wykłady prowadzili naukowcy z Torunia, Bremy, Madrytu, Kuopio oraz Antwerpii. W każdym spotkaniu brało udział od 33 do 40 uczestników.
  5. Realizacja programów wolontariatu YUFE z Centrum Wsparcia Biznesu oraz z Dworem Artusa.
- **organizacją Międzynarodowego Dnia Tolerancji – 16.11.2022 r.;** VII Liceum Ogólnokształcące im. Wandy Szuman wraz z UMK przygotowali specjalny performance w formie improwizowanego teatru tańca, którego tematem przewodnim było współistnienie. Pierwszym etapem wydarzenia były wspólne warsztaty studentów i licealistów (14 listopada w VII LO), poprowadzone w języku angielskim,
  - **współorganizacją z Wydziałem Matematyki i Informatyki UMK konkursu matematycznego pn. "Liga Zadaniowa"** dla uczniów klas VI i VII szkół podstawowych (na podstawie Porozumienia zawartego w dniu 7 marca 2022 r.).

Gmina wspiera studentów uczelni wyższych realizując „**Miejski program stypendialny dla studentów toruńskich uczelni wyższych**”. Zasady przyznawania stypendiów na start i naukowych dla studentów toruńskich uczelni wyższych określa uchwała nr 218/19 Rady Miasta Torunia z dnia 12 września 2019 r. Stypendyści składający wnioski byli studentami Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Akademii Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu. Na wypłatę stypendiów za okres od stycznia do czerwca 2022 r. przyznanych na rok akademicki 2021/2022 wydatkowano kwotę 165.900 zł (przyznano 53 stypendia, w tym 5 „na start”). Na rok akademicki 2022/2023 zostało

przyznanych 40 stypendiów naukowych i 11 stypendiów „na start” i w okresie październik - grudzień 2022 r. wydatkowano kwotę 78.000 zł.

W roku 2022 stypendium Prezydenta Miasta Torunia **Omnibus** otrzymało w okresie I – VI 2022 r. 45 uczniów Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego na kwotę 58.200 zł i w okresie IX-XII 2022 r. 54 uczniów ULO na kwotę ogółem 46.000 zł.

W ramach programu „**Mieszkanie dla absolwenta**” (w celu zatrzymania w Toruniu najzdolniejszych absolwentów) miasto przydzieliło w 2022 r. kolejnych 5 mieszkań.

VIII. POLITYKA SPOŁECZNA, DZIAŁANIA NA RZECZ SENIORÓW I OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Toruń jest miastem wspierającym rodzinę oraz dążącym, w oparciu o partnerstwo publiczno-społeczne, do zapewnienia bezpieczeństwa socjalnego mieszkańcom poprzez ich aktywizację i integrację. Taką misję formułuje, przyjęta w 2021 r., „**Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia na lata 2021-2027**”.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji Strategii zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

W 2022 r. **Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie** objął pomocą ogółem 3.374 rodzin o łącznej liczbie osób: 5.676. Praca socjalna dotyczyła 1.694 rodzin (o liczbie osób 3.428), w tym 670 rodzin nie korzystających ze wsparcia materialnego. Spośród wszystkich osób korzystających w roku sprawozdawczym z różnych form pomocy i wsparcia, 979 stanowiły osoby w wieku emerytalnym (734 kobiet po 60 roku życia i 245 mężczyzn w wieku po 65 roku życia). W 2022 r. wśród najczęstszych powodów ubiegania się o pomoc wymienia się: długotrwałą lub ciężką chorobę (1.918 środowisk), niepełnosprawność (1.255 środowisk) i bezrobocie (942 środowisk).

Od września 2022 r. **Toruńskie Centrum Usług Społecznych** realizowało, przyjętą uchwałą RMT nr 915/22 „**Program usług społecznych w Gminie Miasta Toruń**”, stanowiący podstawę działania tej instytucji. W 2022 r. TCUS (m.in.):

- organizowało/współorganizowało 11 wydarzeń dla prawie 9.300 osób (były to m.in.: „Mikołajki”, pikniki rodzinne, spotkania dla seniorów, czy też forum organizacji pozarządowych),
- wspierało seniorów w trzech Dziennych Domach Pobytu oraz klubie seniora,
- prowadziło mieszkania wspierane, 2 świetlice osiedlowe, Toruński Klub dla Rodzin, Klub Integracji Społecznej,
- zapewniało kompleksowe usługi poradnictwa (478 godzin),
- prowadziło programy aktywizacji społeczno-zawodowej (235 osób),
- wsparło 630 rodziców powracających na rynek pracy lub pracujących, poprzez przekazanie tzw. voucherów żłobkowych.

Informacje dotyczące realizacji programu, w zakresie obejmującym działania na rzecz seniorów, osób niesamodzielnych oraz osób z niepełnosprawnościami - w dalszej części rozdziału.

Od 1 stycznia do 31 maja 2022 r. GMT (operatort - **Toruńskie Centrum Świadczeń Rodzinie**) realizowała wypłaty świadczeń z rządowego programu „Rodzina 500+”, w ramach którego mieszkańcy Torunia otrzymali dla dzieci świadczenia wychowawcze (tzw. „500+”). Świadczenia otrzymało ok. 17.000 rodzin, na łączną kwotę blisko 78.400 tys. zł. Od 1 czerwca 2022 r. zadanie realizuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Działania na rzecz osób z niepełnosprawnościami

Działania Gminy na rzecz osób z niepełnosprawnością realizowane były w roku

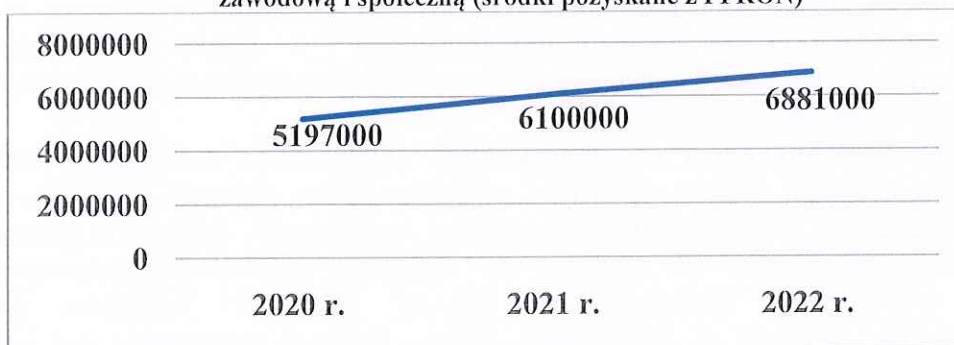
sprawozdawczym zgodnie z założeniami przyjętego w dniu 21.11.2019 r. przez Radę Miasta Torunia „Programu działań miasta Torunia na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2014–2023. Aktualizacja”.

Szczegółowa informacja z realizacji programu stanowi załącznik do sprawozdania z realizacji „Strategii rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia na lata 2021-2027”, przedkładanego Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

Pomoc osobom z niepełnosprawnościami odbywa się w znacznej mierze poprzez pozyskiwanie środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych z przeznaczeniem na rehabilitację zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych.

W 2022 r. na rehabilitację zawodową przeznaczono 681 tys. zł, a na rehabilitację społeczną prawie 6.200 tys. zł. Z dofinansowania do różnych form rehabilitacji zawodowej skorzystało 37 osób niepełnosprawnych, a z rehabilitacji społecznej (m.in. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny i przedmioty ortopedyczne, likwidacja barier architektonicznych i komunikacyjnych, dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki, udział w warsztatach terapii zajęciowej) 1.189 osób niepełnosprawnych.

Wysokość środków przekazanych w latach 2020 – 2022 na rehabilitację zawodową i społeczną (środki pozyskane z PFRON)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami w ramach programu PFRON „Aktywny samorząd” miało na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających beneficjentów pomocy społecznej w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji. W 2022 r. realizowany był moduł I programu – likwidacja barier utrudniających aktywizację społeczną i zawodową oraz Moduł II – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym. Zawarto 94 umowy w ramach Modułu I na kwotę ponad 525.811 zł i 72 umowy w Module II na kwotę ponad 243.197 zł.

W ramach likwidacji barier komunikacyjnych w 2022 r. Gmina pozyskała z PFRON środki w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” dla Stowarzyszenia Hospicjum „Światło” w Toruniu w wysokości 260.000 zł na zakup mikrobusu do przewozu podopiecznych Stowarzyszenia.

Ponadto Gmina finansowała indywidualną obsługę komunikacyjną osób z niepełnosprawnościami. Zadanie realizowane przez przewoźnika, wybieranego w drodze przetargu nieograniczonego, za pomocą 5 specjalistycznych mikrobusów dostosowanych do transportu osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W 2022 r. samochody przewiozły 10.424 osoby z niepełnosprawnością, przejeżdżając 138.674,41 km. Przewozy finansowane są w 90% ze środków Gminy. W 2022 r. koszt realizacji zadania wyniósł 730 tys. zł.

Na realizację zadań Gminy w zakresie działań na rzecz osób z niepełnosprawnością w trybie konkursów ofert przekazano prawie 714 tys. zł na realizację 31 projektów przez 23 organizacje pozarządowe. Beneficjentami przekazanych z budżetu Gminy dotacji było ok. 2.300 osób z niepełnosprawnością.

W 2022 r. Toruńskie Centrum Świadczeń Rodzinie, w ramach realizacji programów rządowych, udzieliło 4.842 osobom z niepełnosprawnościami oraz ich opiekunom (w 2021 r. – 4.434 osoby) świadczeń na kwotę prawie 32.739 tys. zł (2021 r. – ponad 28.876 tys. zł), z których skorzystało 3.525 (2021 r. – 3.129) osób z niepełnosprawnościami (z tytułu zasiłku pielęgnacyjnego) oraz 1.317 (2021 r. – 1.305) opiekunów osób z niepełnosprawnościami (z tytułu świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego).

Rok 2022 to kolejny rok funkcjonowania Toruńskiej Karty Osoby z Niepełnosprawnością, która upoważnia beneficjentów do korzystania ze zniżek i ulg udzielanych przez partnerów programu. Na koniec grudnia 2022 r. wydanych zostało 1.978 takich dokumentów. Do programu przystąpiło 28 partnerów oferujących zniżki na swoje produkty i usługi.

W ramach resortowych programów Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w 2022 r. realizowane były:

- **„Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” - edycja 2022**, Gmina otrzymała dofinansowanie w wysokości prawie 1.924 tys. zł. Wsparciem w postaci usług asystenckich objęto 106 osób niepełnosprawnych (w tym 84 osoby ze stopniem znacznym, 11 osób ze stopniem umiarkowanym i 11 dzieci niepełnosprawnych do 16 roku życia). Usługi realizowane były przez organizacje pozarządowe wyłonione w ramach otwartego konkursu ofert,
- **„Opieka wytchnieniowa” - edycja 2022** finansowana ze środków Funduszu Solidarnościowego, której głównym zadaniem było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi, poprzez możliwość uzyskania doraźnej, krótkotrwałej przerwy w sprawowaniu opieki. Program realizowany był w formie wsparcia dziennego. W ramach pobytu dziennego w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej z programu skorzystało 70 osób, w tym 7 dzieci. Całkowity koszt zadania wynosił 502.320 zł. Usługi realizowane były przez organizację pozarządową wyłonioną w ramach konkursu ofert.

W 2022 r. realizowano, przyjęty w maju 2019 r. uchwałą RMT program **„POMAGAMY – Toruński program wsparcia rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością mieszkających na terenie Gminy Miasta Toruń na lata 2019 – 2023”**. Świadczenie miesięczne, w wysokości 150 zł, w roku sprawozdanim wypłacono (średnio) 960 dzieciom/miesięcznie (na dzień 31 grudnia 2022 r. – 1.086 dzieciom).

W mieście prowadzone były również działania na rzecz osób z niepełnosprawnością, w tym seniorów, z zakresu opieki instytucjonalnej, z uwzględnieniem opieki zdrowotnej długoterminowej i świadczonej w ramach pomocy społecznej. W roku ubiegłym opieka instytucjonalna realizowana była poprzez:

- **całodobowe placówki opieki:**
  - Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy – 143 miejsca w opiece stacjonarnej i 35 miejsc w opiece dziennej,
  - Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Fundacji „Światło” – 44 miejsca,
  - Zakład Opiekuńczo-Leczniczy prowadzony przez ZCMBB „Serafitki” – 85 miejsc;
- **opieka całodobowa długoterminowa (3 podmioty, łącznie 222 miejsca):**
  - Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Gminę (174 miejsca),
  - Dom Pomocy Społecznej dla osób dorosłych prowadzony przez Fundację

- im. Brata Alberta (35 miejsc dla osób z niepełnosprawnością intelektualną),
- miejsca całodobowe okresowego pobytu prowadzone przez Parafię Rzymskokatolicką pw. Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny (13 miejsc);
  - **opieka dzienna (3 podmioty, łącznie 160 miejsc):**
    - Dzienny Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Gminę (95 miejsc),
    - Dzienny Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Parafię Rzymskokatolicką pw. Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny (37 miejsc),
    - Dzienny Dom Pobytu dla Seniorów prowadzony przez Toruńskie Centrum Caritas (38 miejsc).

Uzupełnieniem opieki instytucjonalnej były usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania, z których w 2022 r. skorzystało 630 osób oraz realizacja opieki wychowawczej.

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu

Realizując zadania ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych – Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Toruniu (MZOO N) w 2022 r. wydał 508 (2020 r. – 505, 2021 r. – 494) orzeczeń o niepełnosprawności dla osób poniżej 16-tego roku życia, w tym 41 - dla małoletnich obywateli Ukrainy. Orzeczeń o stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób powyżej 16-tego roku życia - 3.456 (2020 r.- 2.851, 2021 r.- 3.090), w tym 136 dla obywateli Ukrainy. W załączeniu do orzeczeń osoby z niepełnosprawnościami otrzymały przygotowany przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności informator o ulgach i uprawnieniach.

Z prawa do posiadania legitymacji dokumentujących niepełnosprawność i stopień niepełnosprawności na podstawie wydanego prawomocnego orzeczenia skorzystało 1.695 osób (2020 r. - 1.219, 2021 r. - 1.262). Ponadto w ramach swoich zadań zespół w roku sprawozdawczym wydał: 1.081 (2020 r. - 1.187, 2021 r. - 818) kart parkingowych osobom niepełnosprawnym mającym znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się oraz placówkom zajmującym się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych mających znacznie ograniczone możliwości samodzielnego poruszania się, zgodnie z obowiązującymi zasadami i trybem ich wydawania.

Z analizy danych Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności wynika, że liczba osób w podziale na płeć kształtuje się na podobnym poziomie i nie zauważa się dysproporcji w występowaniu niepełnosprawności u kobiet i mężczyzn. Ponadto wśród osób niepełnosprawnych w wieku 16 lat i powyżej w roku 2022 orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności uzyskało 27,5% osób, w stopniu umiarkowanym 50,7%, zaś orzeczenie zaliczające do lekkiego stopnia niepełnosprawności 21,8%. Wyniki pokazują także, że wśród osób niepełnosprawnych, które uzyskały w ubiegłym roku orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, aktywnych zawodowo było 27,5%, zaś niepracujących 72,5%. Największą grupę niepełnosprawnych w 2022 r. stanowiły osoby w przedziale wiekowym 60 lat i więcej – 48,7%, następną w przedziale 41-59 lat – 31,1%. Najmniej liczna grupa to dzieci do lat 3 – 15,3%. Dominującym powodem uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności były choroby narządu ruchu oraz układu oddechowego i krążenia (63,6%). Natomiast wśród dzieci zaliczonych do osób niepełnosprawnych przeważającą przyczynę niepełnosprawności stanowiły choroby psychiczne oraz całościowe zaburzenia rozwojowe (45,8%).

Zapewnienie dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

W myśl zapisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności osobom

ze szczególnymi potrzebami (Dz. U. z 2022 r. poz. 2240) oraz Zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia nr 182 z dnia 4 września 2021 r. (zm. Zarządzeniem nr 105 z dnia 31 marca 2022 r.) w Urzędzie Miasta Torunia powołany został koordynator, który wraz z zespołem prowadzi działania w zakresie likwidacji barier w dostępie do usług świadczonych przez urząd. W ich wyniku m.in. wprowadzono w urzędzie Procedurę obsługi osób ze szczególnymi potrzebami (Zarządzenie PMT nr 136 z dnia 22 kwietnia 2022 r.). Przeszkolono w tym zakresie 72 pracowników Urzędu Miasta Torunia zajmujących się bezpośrednio obsługą interesantów.

Zgodnie z nałożonym obowiązkiem ustawowym oraz „**Planem działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami**”, w terminie do 31 marca 2022 r., na stronie internetowej Urzędu Miasta Torunia dokonano aktualizacji informacji w zakresie dostępności oraz upubliczniono „Harmonogram działań w zakresie zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami na 2022 rok”. W trakcie ubiegłego roku Urząd Miasta Torunia rozpoczął eksploatację budynek przy ul. Młodzieżowej 31, w którym lokalizacje znalazły działy urzędu oraz jednostki organizacyjne Gminy. Na koniec 2022 r. bez barier architektonicznych prowadzono działalność w 7 lokalizacjach urzędu, natomiast bariery architektoniczne występowały w 8 lokalizacjach.

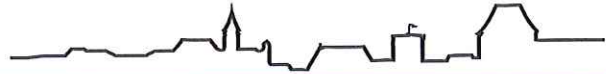
W 2022 r. podjęto działania prowadzące do montażu wind w budynkach Urzędu przy ulicy: Wały gen. Sikorskiego 25, Fałata 39, Młodzieżowej 31, których oddanie do użytku zaplanowano w 2023 r. Dokonano również uzupełnienia wyposażenia ułatwiającego obsługę osób ze szczególnymi potrzebami, w tym: systemów wezwania asysty (w dwóch lokalizacjach), pętli indukcyjnych, urządzeń dla osób słabo słyszących (w pięciu lokalizacjach). Doposażono budynek przy ul. Wały gen Sikorskiego 8 w koce ewakuacyjne.

Od dnia 1 października 2022 r. wdrożono nowy serwis Biuletynu Informacji Publicznej UMT, który jest zgodny pod względem technicznym z wymogami dostępności serwisów internetowych. Podjęto działania by zamieszczane na stronie internetowej treści opisywane były we właściwy sposób, dostępne maszynowo, włącznie z transkrypcją nagrań z sesji Rady Miasta Torunia.

Działania na rzecz seniorów i osób niesamodzielnych

Wyzwania wynikające z procesu starzenia się społeczeństwa wymagają podjęcia wielokierunkowych działań, których celami głównymi są: zapewnienie godnego starzenia się, poprzez poprawę jakości i poziomu życia oraz tworzenie warunków do aktywności zawodowej i społecznej osób starszych. Wychodząc naprzeciw tym oczekiwaniom, w 2016 r. uchwalony został program „Rodzina razem – Toruń dla pokoleń”. W ramach programu wydawana jest m.in. Toruńska Karta Seniora, która upoważnia beneficjentów do korzystania ze zniżek i ulg udzielanych przez partnerów programu. Na koniec grudnia 2022 r. wydanych zostało 10.635 Toruńskich Kart Seniora. Do programu przystąpiło 64 partnerów oferujących zniżki na swoje produkty i usługi.

W roku sprawozdawczym przyznane zostały z budżetu Gminy Miasta Toruń dotacje dla 10 organizacji pozarządowych na realizację zadań publicznych skierowanych do seniorów, których celem było wzmocnienie ich aktywności społecznej, na łączną kwotę 230 tys. zł (w 2021 r. – 200 tys. zł). W czerwcu 2022 r. zorganizowano już VI edycję imprezy dla seniorów pod nazwą „Senioriada”. W ramach zadań realizowanych przez organizacje pozarządowe w 2022 r. funkcjonował punkt informacji senioralnej, poradnia dla seniorów, kawiarenka senioralna czy bank czasu. Ponadto inicjowany był udział osób starszych w życiu publicznym, społecznym i kulturalnym miasta. Prowadzono portal internetowy o tematyce związanej z aktywnościami, wydarzeniami kulturalnymi, sportowymi i zdrowotnymi dedykowanymi seniorom www.MYwToruniu.pl (zanotowano ponad 47.200 wejść). Dodatkowo seniorzy korzystali ze wsparcia w formie warsztatów, spotkań

edukacyjnych i rekreacyjnych pn. „Senior z cukrzycą”. Ogółem z powyższych działań skorzystało ok. 24 tys. seniorów.

Do osób starszych i niepełnosprawnych/niesamodzielnych skierowane były również działania projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego:

- **„Aktywny senior”**, w ramach którego utworzono cztery dzienne domy pobytu - każdy dla 30 osób (DDP przy ul. Podgórskiej 2, DDP przy ul. Mickiewicza 57, DDP przy ul. Watzenrodego 15, DDP przy ul. Bydgoskiej 74), utworzono Klub Seniora dla 30 osób (KS przy ul. Watzenrodego 15) oraz 60 mieszkań w ramach programu „Mieszkania na wynajem dla osób starszych i niepełnosprawnych”, zlokalizowanych przy ul. Watzenrodego 15 i 15A (48 mieszkań), ul. Mickiewicza 57 (6 mieszkań) oraz ul. Podgórskiej 2 (5 mieszkań).
- **„Kujawsko-Pomorska Teleopieka”** - w 2022 r. 150 osób zamieszkujących na terenie Torunia otrzymało bransoletki życia. Łącznie pomocą w formie „bransoletek życia” objętych jest 450 osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu.

Działania na rzecz osób i rodzin, w tym posiadających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci

W ramach realizacji programu „Rodzina razem – Toruń dla pokoleń” wydawana jest Toruńska Karta Dużej Rodziny, dedykowana toruńskim rodzinom wielodzietnym, posiadającym na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. W 2022 r. przyznano 385 kart (w 2018 r. – 1.404 karty, w 2019 r. – 3.717 kart, w 2020 r. – 490 kart, w 2021 r. – 572 karty).

W 2022 r. przyjęto, uchwałą RMT nr 873/22 „Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasta Toruń na lata 2022 – 2024”, w ramach którego zawarto łącznie 258 kontraktów socjalnych oraz zrealizowano 6 projektów socjalnych, w których uczestniczyło około 250 osób. W 2022 r. 10 asystentów, zatrudnionych przez MOPR, objęło wsparciem 173 rodziny, odwiedzając je w ich miejscu zamieszkania 2.896 razy. Praca na rzecz rodzin obejmowała także rozmowy telefoniczne z samymi podopiecznymi (4.292) oraz konsultacje telefoniczne ze specjalistami pracującymi z rodzinami (3.092).

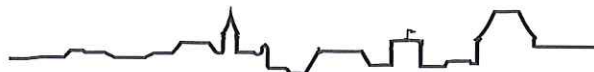
Opieka nad dziećmi w wieku do lat 3

W ramach działań prowadzonych przez Toruńskie Centrum Usług Społecznych od kwietnia 2019 r. realizowane były projekty pn.:

- „Wspieramy mamy”. Wartość wydatków w projekcie wyniosła 3.097 tys. zł, liczba beneficjentów to 330 osób (315 kobiet, 15 mężczyzn), którzy otrzymali wsparcie doradcy zawodowego, pośrednika pracy oraz wsparcie finansowe (vouchery żłobkowe, świadczenia dla niani) przez okres 15 miesięcy (do września 2022 r.).
- „Aktywna mama, aktywny tata”. Całkowita wartość projektu to 3.328 tys. zł, a jego celem było zwiększenie aktywności zawodowej osób z terenu województwa kujawsko-pomorskiego, wyłączonych z rynku pracy z powodu sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3 lub powracających na rynek pracy po urlopach macierzyńskich, rodzicielskich. Projektem objętych było łącznie ok. 300 osób. W 2022 r. nie była już prowadzona rekrutacja, a środki wydatkowano na realizację już zawartych umów z uczestnikami (zakończenie – sierpień 2022 r.).

Oba projekty realizowane były w ramach RPO WK-P 2014-2020 oś priorytetowa 8.

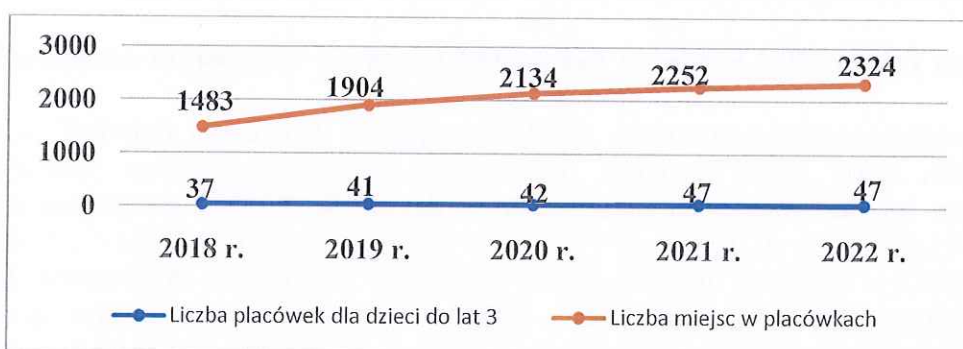
Od 2011 r., czyli od wejścia w życie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, systematycznie zwiększa się w Toruniu liczba miejsc opieki nad tą grupą wiekową. Na terenie miasta Torunia w roku sprawozdawczym funkcjonowały: 4 żłobki miejskie – łącznie na 502 miejsca; 40 żłobków niepublicznych – łącznie na 1.822 miejsca; 1 klub dziecięcy – na 10 miejsc; 2 dziennych opiekunów – na 14 miejsc, zapewniając razem 2.324 miejsca opieki w 47

placówkach. Poziom wykorzystania miejsc w żłobkach niepublicznych wynosił 57%, natomiast w żłobkach miejskich 100%.

W związku z przejściem części finansowania opieki żłobkowej przez budżet państwa na mocy ustawy z dnia 17 listopada 2021 r. o rodzinnym kapitale opiekuńczym, a także mając na uwadze nadpodaż miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 w placówkach niepublicznych, uchwałą nr 874/22 Rady Miasta Torunia z dnia 9 czerwca 2022 r. przyjęto do realizacji program pn.: „**POMAGAMY 2 - Toruński program wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasta Toruń i wychowujących dzieci, które uczęszczają do niepublicznych: żłobków albo klubów dziecięcych albo są pod opieką dziennego opiekuna**”. Wsparcie kierowane jest do rodzin na pokrycie części kosztu opieki nad dzieckiem w wysokości 150 zł miesięcznie. W ubiegłym roku do Toruńskiego Centrum Świadczeń Rodzinie – realizatora zadania, wpłynęły 722 wnioski o wypłatę świadczenia, na łączną kwotę 380.250 zł.

Liczba placówek oraz miejsc w placówkach dla dzieci do lat 3 w latach 2018 - 2022

W 2022 r. pismo „Wspólnota” opublikowało ranking „Opieka instytucjonalna nad dziećmi do lat 3”, oparty na danych z gmin na terenie kraju z 2021 r. (poprzednie takie badanie przeprowadzono w 2016 r.). Zastosowano w nim wskaźnik użłobkowania – zestawiono liczbę dzieci objętych instytucjonalną opieką z ogólną liczbą dzieci w wieku 1–3 lat. W zestawieniu brano pod uwagę dzieci w żłobkach, ale także klubach dziecięcych – w placówkach samorządowych i prowadzonych przez inne podmioty. Miasto Toruń, z wynikiem 59,81% uplasowało się na miejscu 10 wśród miast wojewódzkich i jest to wzrost w stosunku do danych z 2016 roku (wtedy Toruń uplasował się na 15. miejscu zestawienia).

Pieczą zastępczą

Dzieci pozbawione opieki biologicznych rodziców mogą liczyć na pomoc Gminy, organizowaną w formie pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej. Działania realizowane były w ramach „**Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Torunia na lata 2022–2024**”, przyjętego uchwałą nr 827/22 Rady Miasta Torunia z dnia 17 marca 2022 r.

W 2022 r. Gmina:

- prowadziła 8 (w 2021 r. – 8) placówek opiekuńczo - wychowawczych, w tym 2 placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego i 1 placówkę niepubliczną „Insieme–Razem”, dysponujących łącznie 98 (2021 – 98) miejscami dla dzieci,
- finansowała 14 (2021 r. - 13) rodzinnych domów dziecka i 8 (2021 r. - 8) zawodowych rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 140 (2021- 143) dzieci,
- wspierała finansowo 91 (2021 r. - 88) niezawodowych rodzin zastępczych i 235 (2021 r. - 233) rodziny zastępcze spokrewnione, w których opieką objętych było łącznie 431 (2021 r. - 413) dzieci.

Ponadto, w ramach prowadzonych w tym zakresie działań Gmina zatrudniała koordynatorów pieczy zastępczej, finansowała wypoczynek letni dla dzieci oraz udzielała świadczeń dla osób usamodzielniających się.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Toruniu na dzień 31.12.2022 r. zatrudnionych było 10 asystentów rodziny (w ramach umowy o pracę), którzy pracowali łącznie z 173 rodzinami, 458 dziećmi, w tym w formie kontaktów bezpośrednich w miejscu zamieszkania w ilości 2.896 odwiedzin.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Toruniu wygrał konkurs organizowany przez Fundację EY i otrzymał dotację tej instytucji na realizację kampanii. Od maja do listopada 2022 r. realizowana była kampania społeczna pod hasłem: „Jestem Mamą Zastępczą, jestem Tata Zastępczym, Ty też możesz mieć taką supermoc!”. W ramach kampanii pracownicy Zespołu Rodzinnej Pieczy Zastępczej podjęli wiele działań zmierzających do promocji rodzicielstwa zastępczego, m.in. zorganizowano konkurs plastyczny dla dzieci „Rodzina i jej supermoce” oraz ich wystawę, MOPR zorganizował drzwi otwarte, w czasie których odpowiadano na pytania kandydatów na rodziny zastępcze, promowano rodzicielstwo zastępcze m.in. na: plakatach, słupach ogłoszeniowych, przeprowadzono 4 webinary, uczestniczono w festynach i piknikach, gdzie zorganizowany był happening: „Przybij piątkę dla rodzicielstwa zastępczego”. Utworzony został fanpage - Supermocni rodzice zastępczy z Torunia, gdzie pojawiały się bieżące informacje na temat kampanii. Powstała również w Toruniu piosenka pt.: „Serce na dłoni” wykonana przez zespół YanishPiterKris (*autorstwo-słowa-muzyka – Krzysztof Janiszewski*).

Działania w zakresie integracji cudzoziemców

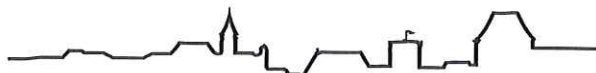
Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej UMT prowadził działania w zakresie stworzenia warunków do integracji cudzoziemców. Zarządzeniem nr 173 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 18 maja 2022 r. powołano Zespół ds. integracji cudzoziemców posiadających status uchodźcy. Stworzono warunki do życia dla dwóch wielopokoleniowych rodzin, zapewniając odpowiednie lokale mieszkalne, możliwość kontynuacji kształcenia dla dzieci i młodzieży oraz podjęcia pracy zarobkowej.

Wsparcie obywateli Ukrainy

W związku z wybuchem wojny na Ukrainie, od końca lutego 2022 r. pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu oraz wolontariusze zaangażowani byli w zbiórkę darów dla obywateli Ukrainy, zarówno poza granicami Polski, jak i osób przybywających do Torunia. Mieszkańcy Torunia przynosili dary do sześciu punktów, z których cztery to siedziby Rejonów Pomocy Środowiskowej, rozmieszczone w różnych częściach miasta, jeden to działający całodobowo Ośrodek Interwencji Kryzysowej, a największym punktem zbiórki było Centrum Targowe PARK. Podczas pierwszej zbiórki zebrano najpotrzebniejsze rzeczy dla obywateli Ukrainy, którzy przybyli do Torunia w poszukiwaniu schronienia. Część zebranych darów przekazano specjalnymi transportami do Łucka – miasta partnerskiego Torunia. Ostatnia w 2022 r. zbiórka pomocowa dla obywateli Ukrainy przeprowadzona została od 1 do 16 grudnia. Do zbiórki, poza mieszkańcami, włączyli się również przedsiębiorcy, szkoły oraz instytucje z Torunia. Dary były zbierane w magazynach zbiórki, szkołach oraz w Rejonach Pomocy Środowiskowej MOPR. Specjalnym transportem na Ukrainę do Łucka dwoma samochodami zostały przewiezione duże ilości darów (8 palet, 271 kartonów, w których znajdowały się m.in. artykuły spożywcze, higieniczne, chemiczne, ciepła odzież, obuwie, środki czystości, środki opatrunkowe, leki, latarki, powerbanki, termosy, 14 agregatów i 2.500 worków przeciw powodziowych/pożarowych).

Osoby przybyłe do Torunia z Ukrainy skorzystały z następujących form pomocy:

- obiadów dla dzieci uczęszczających do szkoły lub przedszkola (łącznie 467 dzieci),
- zasiłków okresowych (31 środowisk),

- zasiłków stałych (10 środowisk),
- stypendiów szkolnych (51 środowisk).

Ponadto pracownicy socjalni pomagali obywatelom Ukrainy poprzez:

- kompletowanie dokumentów w celu składania wniosków do Sądu o ustanowienie opiekuna tymczasowego dla dzieci przybyłych do Polski bez opiekunów prawnych,
- nawiązywanie kontaktów z instytucjami udzielającymi wsparcia dla osób przybyłych z Ukrainy,
- udzielanie pomocy przy zakwaterowaniu rodzin, które przybyły do Torunia z Ukrainy i które czasowo przebywały w lokalu wielorodzinnym przy ul. Płaskiej 17B i przy ul. Krasieńskiego 2 oraz w Młodzieżowym Centrum Spotkań Młodzieży,
- prowadzenie współpracy z Toruńskim Centrum Świadczeń Rodzinie w zakresie dostarczenia dokumentów o przyznaniu zasiłku pielęgnacyjnego dla osób z Ukrainy,
- koordynowanie działań w Poradni Onkologicznej w Bydgoszczy, celem ustalenia planu leczenia osoby przybyłej z Ukrainy,
- nawiązywanie kontaktów z pielęgniarką środowiskową i lekarzem pierwszego kontaktu w celu umawiania wizyt domowych dla osób przybyłych z Ukrainy.

Pomoc świadczona przez pracowników Działu Interwencji Kryzysowej:

- całodobowe, a w szczególności w godzinach popołudniowych, w soboty i niedziele przyjmowanie darów przywożonych przez mieszkańców Torunia, okolicznych miejscowości i innych placówek np. szkoły, przedszkola, ośrodki zdrowia, osoby indywidualne, pracownicy zorganizowali 5 darmowych transportów autami dostawczymi w celu przewiezienia przyjętych darów,
- wydano 50 paczek dla osób z Ukrainy przebywających na terenie naszego miasta,
- zapewniono wsparcie psychologiczne w języku ukraińskim prowadzone przez psychologa z Ukrainy,
- zorganizowano integracyjne wyjazdy autokarowe rodzin polskich i ukraińskich do Sanktuarium w Licheniu, w którym uczestniczyło 70 osób oraz nad morze do Stegny, w którym również uczestniczyło 70 osób,
- zorganizowano dla 50 osób, wspólne dla rodzin polskich i ukraińskich wyjście do Ogrodu Zoobotanicznego,
- w sierpniu 2022 r. zorganizowano wakacyjne, przedpołudniowe zajęcia z animatorami dla dzieci z rodzin ukraińskich.

Ponadto w 2022 r. dodatkowo zrealizowano następujące projekty socjalne dla obywateli Ukrainy:

- projekt pn.: „Ocalić dziecko” mający na celu wspieranie rozwoju emocjonalnego oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu dzieci - uchodźców z Ukrainy. Projekt został zrealizowany w maju 2022 r. i objął 18 dzieci z Ukrainy,
- projekt pn.: „Dzień Matki” dla 10 mam będących opiekunkami w punkcie opieki dla osób niepełnosprawnych pochodzących z Ukrainy (znajdującym się w budynkach po byłym Szpitalu Psychiatrycznym przy ul. Skłodowskiej- Curie 27/29 w Toruniu),
- wspólnie ze Stowarzyszeniem Dzieciom i Młodzieży WĘDKA im. każdego Człowieka zorganizowano Dzień Dziecka dla dzieci i rodzin z Ukrainy.

Bieżąca pomoc zdrowotna dla obywateli Ukrainy:

- od dnia 7.03.2022 r. Miejska Przychodnia Specjalistyczna w Toruniu świadczyła usługi w ramach porad lekarskich do godziny 18.00 oraz nocnej i świątecznej pomocy, a także szczepień przeciwko COVID-19,
- od dnia 7.03.2022 r. Specjalistyczny Szpital Miejski im. M. Kopernika w Toruniu świadczył usługi w ramach porad lekarskich (Izba Przyjęć/SOR) i hospitalizacji,

- od dnia 24.03.2022 r. Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera w Toruniu świadczył usługi w ramach porad lekarskich (Izba Przyjęć/SOR) oraz hospitalizacji. Łączna ilość udzielonych porad lekarskich na dzień 31.12.2022 r. wyniosła: 1.083, a ilość hospitalizacji wyniosła: 346. Przeciw COVID-19 zaszczepiono 233 osoby z Ukrainy.

Ponadto obywatele Ukrainy mogli korzystać z procedury orzekania o niepełnosprawności w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności. Liczba złożonych wniosków przez obywateli Ukrainy o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności w Miejskim Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności od 24.03.2022 r. do 31.12.2022 r. wyniosła 136, w tym liczba wniosków o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności dzieci - 41.

Świadczenia z zakresu pomocy społecznej dla obywateli Ukrainy:

- zasiłki stałe otrzymywało 13 rodzin,
- zasiłki okresowe otrzymywało 37 rodzin,
- posiłek w przedszkolu i szkole otrzymywało 421 dzieci,
- posiłek poza programem dożywiania w szkole i grupach przedszkolnych na podstawie decyzji otrzymywało 67 dzieci.

Łączna liczba dzieci objętych wsparciem w postaci dożywiania w placówkach szkolnych i przedszkolnych - 488 dzieci.

W okresie od września do grudnia 2022 r. 39 uczniów z Ukrainy otrzymało pomoc materialną o charakterze socjalnym w postaci stypendium szkolnego.

Gmina pozyskała także z budżetu państwa środki na świadczenie doraźnej pomocy psychologicznej dla obywateli Ukrainy. W 2022 r. udzielono 30 godzin porad psychologicznych, które realizowane były przez ukraińską psycholog zamieszkującą na terenie Torunia.

IX. OCHRONA ZDROWIA

Coronavirus w Toruniu w 2022 r.

Szczepienia:

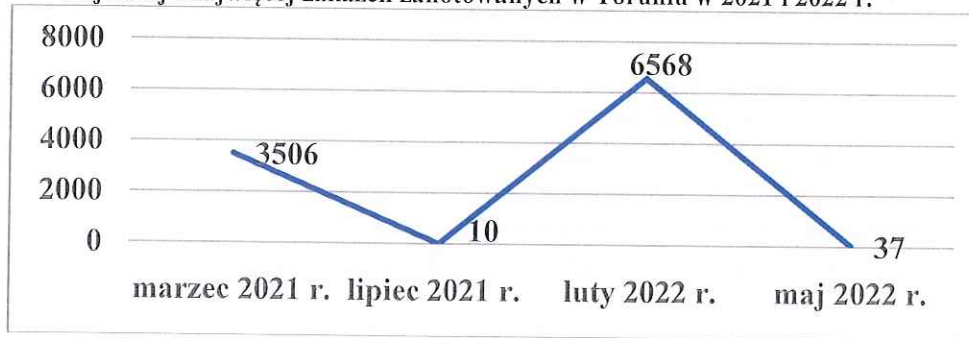
- W 2022 r. w Toruniu kontynuowano szczepienia przeciwko COVID-19 (27 grudnia 2020 r. dokonano pierwszych szczepień mieszkańców Torunia).
- Dwa gminne zakłady opieki zdrowotnej, tj. Miejska Przychodnia Specjalistyczna w Toruniu oraz Specjalistyczny Szpital Miejski im. M. Kopernika w Toruniu prowadziły w 2022 r. punkty szczepień, w których zaszczepiono ogółem 23.152 osoby:
  - Miejska Przychodnia Specjalistyczna - 19.784 osoby,
  - Specjalistyczny Szpital Miejski im. M. Kopernika - 3.368 osób.
- Od dnia 20.04.2022 r. wprowadzono IV dawkę szczepionki przeciw COVID-19, w pierwszej kolejności dla osób po 80 r. ż., a następnie dla wszystkich osób pełnoletnich. W terminie 20.04.2022 r. - 31.12.2022 r. zaszczepiono łącznie 5.734 osoby.
- Miejska Przychodnia Specjalistyczna, jako pierwsza w Toruniu, rozpoczęła szczepienia dzieci w wieku 5-11 lat (pierwsze szczepienia w grudniu 2021 r.), które prowadzono przez cały rok 2022 – ogółem zaszczepiono 3.192 dzieci w tym przedziale wiekowym.

Sytuacja epidemiczna w 2022 r.

- Łącznie liczba zakażeń SARS-COV-2 w 2022 r. w Toruniu – 17.225 osób (w 2021 r. - 17.662). Najmniej zakażeń miesięcznie odnotowano w maju 2022 r. (37 osób), natomiast najwięcej w lutym 2022 r. (6.568 osób). Dla porównania: w 2021 r. najmniej zakażeń odnotowano w lipcu - 10 osób, najwięcej natomiast w marcu – 3.506 osób.

Najmniej i najwięcej zakażeń zanotowanych w Toruniu w 2021 i 2022 r.

- W 2022 r. w Toruniu odnotowano 143 zgony (w 2020 r. – 166, w 2021 r. – 445), których przyczyną był COVID-19, przy czym nie odnotowano zgonów w okresie maj – czerwiec 2022 r. Najwięcej osób zmarło na COVID-19 w styczniu - 50.

Odnotowane w Toruniu zgony z powodu COVID-19 w latach 2020 – 2022 r.

Punkty wymazowe w 2022 r.

- w 2022 r. Miejska Przychodnia Specjalistyczna wykonała 8.866 wymazów finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, 225 testów antygenowych finansowanych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, 527 antygenowych testów prywatnych, 242 testy PCR prywatne,
- Miejska Przychodnia Specjalistyczna zorganizowała 3 punkty wymazowe: ul. Uniwersytecka 17, Motoarena ul. Pera Jonssona 7 (punkt dla pieszych i zmotoryzowanych, punkt działał do 31 marca 2022 r.), Orlik przy ul. 63 Pułku Piechoty 47/61 (punkt dla pieszych i zmotoryzowanych, punkt działał od 2 lutego do 12 marca 2022 r.),
- w Specjalistycznym Szpitalu Miejskim im. M. Kopernika w 2022 r. funkcjonowały następujące punkty wymazów dla pacjentów Szpitala: do 6 kwietnia 2022 r. w Izbie Przyjęć dla pacjentów planowych przyjmowanych do Szpitala, następnie w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym - dla pacjentów pilnych SOR na zlecenie lekarza, w budynku „J” dla pacjentów przyjmowanych na Oddział Hematologii (stacjonarny i dzienny). W Szpitalu nie funkcjonował punkt wymazu komercyjny lub inny punkt wymazu dla mieszkańców Torunia.

Łóżka covidowe

- w 2022 r. liczba dostępnych łóżek covidowych w SSM zmieniała się w zależności od potrzeb, w okresie do 28 lutego 2022 r. zabezpieczone było najwięcej łóżek – 48, w tym 4 łóżka respiratorowe,
- w okresie od 1 do 13 marca 2022 r. decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego zmniejszono liczbę łóżek do 34, w tym zachowano 4 łóżka respiratorowe,
- w okresie od 14 do 31 marca 2022 r. zmniejszono liczbę łóżek do 18, z zapewnieniem 2 łóżek respiratorowych.

Transport na szczepienia

- Gmina Miasta Toruń zorganizowała transport na szczepienia, z którego korzystały osoby o kodzie niepełnosprawności „R” lub „N” oraz osoby powyżej 70 r.ż. mające obiektywne i niemożliwe do przewyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do punktu szczepień,
- w okresie od stycznia do marca 2022 r. zrealizowanych zostało 9 takich transportów na terenie Torunia. Z dniem 31 marca 2022 r. Wojewoda Kujawsko – Pomorski uchylił decyzję w zakresie organizowania przez Prezydenta Miasta Torunia transportu (dowozu) osób do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2.

Infolinia miejska

Od 18 stycznia 2021 r. uruchomiona została w Toruniu bezpłatna infolinia miejska dotycząca szczepień, która początkowo służyła zgłoszeniu potrzeby organizacji transportu, jednak z biegiem czasu, w związku z zapotrzebowaniem, konsultanci zaczęli pomagać mieszkańcom w różnych sprawach związanych ze szczepieniem. Mimo zaprzestania od 1 października 2021 r. finansowania ze środków budżetowych państwa telefonicznego punktu zgłoszeń, podjęta została decyzja o utrzymaniu miejskiej infolinii ds. szczepień do końca 2021 r., a następnie - do końca kwietnia 2022 r. W 2022 r. z infolinii skorzystało około 280 osób (w 2021 r. - 1.196 osób).

Wyróżnienie osób ratujących życie i zdrowie torunian podczas pandemii koronawirusa

7 kwietnia 2022 r. obchodzony był Światowy Dzień Zdrowia i Dzień Pracownika Służby Zdrowia. W ramach lokalnych obchodów, Prezydent Miasta Torunia nagrodził tych, których profesjonalizm i aktywność w obszarze zdrowia przyczyniły się w ostatnich latach do szczególnego przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym.

Działalność gminnych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej

Miasto jest organem założycielskim dla trzech samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej:

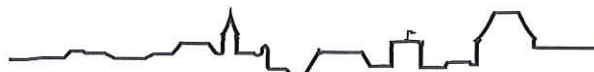
- Specjalistycznego Szpitala Miejskiego im. M. Kopernika,
- Miejskiej Przychodni Specjalistycznej,
- Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego im. ks. J. Popiełuszki.

Zakłady te sukcesywnie poszerzały ofertę realizowanych świadczeń zdrowotnych poprzez inwestowanie w swoją infrastrukturę oraz realizację nowych programów i świadczeń zdrowotnych.

Gmina od lat wspiera rozwój ww. zoz-ów finansując zakupy wyposażenia, w tym sprzętu i aparatury medycznej, remonty i inwestycje w bazę medyczną oraz wkłady własne do projektów realizowanych ze środków zewnętrznych. W latach 2020 – 2022 ze środków Gminy zakupiono nowoczesny sprzęt i aparaturę medyczną o wartości 4.760,4 tys. zł (w tym: w roku 2020 w kwocie 1.640,4 tys. zł, w roku 2021 w kwocie 2.109,4 tys. zł i w roku 2022 w kwocie 1.010,6 tys. zł). Zakupione zostały m.in.: respiratory, aparaty usg, defibrylatory, urządzenie do automatycznego masażu serca, sprzęt do rehabilitacji, łóżka szpitalne, echokardiografy, narzędzia chirurgiczne, kardiomonitory, matrace przeciwośluzynowe oraz zestaw do zabiegów endoskopowych kręgosłupa.

W latach 2020-2022 dofinansowywane zostały (w formie wkładu własnego) następujące projekty realizowane przez placówki ze środków zewnętrznych:

- budowa Hospicjum dla Dzieci „Nadzieja” w kwocie 1.290 tys. zł (wartość inwestycji - ponad 9.800 tys. zł);
- rozbudowa Zakładu Pielęgnacyjno-Opiekuńczego im. ks. J. Popiełuszki w kwocie prawie 2.997 tys. zł (wartość inwestycji - ponad 6.818 tys. zł),
- rozbudowa Specjalistycznego Szpitala Miejskiego o nowy budynek wraz z jego

wyposażeniem w kwocie ponad 18.906 tys. zł (wartość inwestycji - ponad 24.555 tys. zł), w którym zlokalizowane zostało archiwum medyczne, szatnie dla personelu, Oddział Neurologii z dodatkowymi 16 łózkami przeznaczonymi do leczenia udarów oraz Oddział Intensywnej Terapii i Anestezjologii poszerzony o nowe 2 łóżka, a także odcinek przeszczepowy Oddziału Hematologii i Transplantacji Szpiku. Ponadto w budynku powstały 2 sale operacyjne i Zakład Mikrobiologii z poszerzonym zakresem badań molekularnych;

- termomodernizacja budynków Szpitala w kwocie ponad 1.127 tys. zł (wartość inwestycji – prawie 2.717 tys. zł), dzięki której wymienione zostały okna i ocieplone 3 budynki placówki wraz z montażem paneli fotowoltanicznych,
- utworzenie Specjalistycznego Oddziału Ratunkowego na bazie istniejącej Izby Przyjęć w kwocie ponad 2.263 tys. zł (wartość inwestycji – prawie 9.444 tys. zł) – zakres zadania obejmował prace modernizacyjno-adaptacyjne pomieszczeń Zakładu oraz zakup sprzętu i aparatury medycznej,
- zabezpieczenie bazy lokalowej dla Oddziału Chorób Wewnętrznych i Pracowni Endoskopowej Szpitala poprzez adaptację pomieszczeń budynku po byłej kuchni Jej Planowana wartość to 17.682 tys. zł (dofinansowanie z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych stanowi kwotę 9.000 tys. zł.

W 2022 r. w Specjalistycznym Szpitalu Miejskim:

- realizowano program wczesnego wykrywania raka piersi, podczas którego wykonano 583 bezpłatne badania mammograficzne,
- w celu skutecznego leczenia udarów mózgu wprowadzono „Procedurę udarową”, dzięki której skrócono czas podania leku trombolitycznego do 26 minut od czasu pojawienia się chorego w szpitalu (procedura funkcjonuje w 8 szpitalach w Polsce),
- rozpoczęto realizację lekowego programu profilaktycznego leczenia chorych z migreną przewlekłą, który jest całkowicie refundowany ze środków NFZ,
- utworzona została Poradnia Onkologiczna.

W celu poprawy jakości realizowanych świadczeń Miejska Przychodnia Specjalistyczna w 2022 r.:

- zakupiła z własnych środków echokardiograf, sterylizator, densytometr i aparat usg,
- nabyła lokal przy ul. Watzenrodego 12a/2, w którym powstała filia Zakładu i utworzony został punkt pobrania materiału biologicznego do badań laboratoryjnych oraz realizowane są świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej,
- uruchomiła Poradnię Densytometryczną, w której wykonywane są badania gęstości mineralnej kości.

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy w 2022 r. wprowadził dla pacjentów nowe formy terapii zjściowej, w tym: dogoterapię, felinoterapię oraz zajęcia muzyczne.

Programy prozdrowotne

W 2019 r. Gmina Miasta Toruń przyjęła do realizacji, podjętą na podstawie uchwały RMT nr 177/19 z dnia 25 lipca 2019 r., „**Politykę zdrowotną dla miasta Torunia na lata 2019–2025**”. Określa ona zasady stanowiące ogólne wytyczne, kryteria i granice podejmowania decyzji w różnych obszarach ochrony zdrowia. Polityka odnosi się również do sposobów inicjowania, koordynowania i wspierania przez miasto działań wszystkich podmiotów ochrony zdrowia, także tych, które nie podlegają miastu.

W 2022 r. w Toruniu realizowanych było 7 programów polityki zdrowotnej, w tym dwa w partnerstwie z samorządem województwa kujawsko-pomorskiego. Ze świadczeń oferowanych w ramach programów skorzystało łącznie 8.663 osób. Całkowity koszt programów w roku 2022 wyniósł ponad 922,5 tys. zł.

1. **Program szczepień przeciw HPV pn. „HPV-odporni w Toruniu”** na lata 2020 – 2025. W 2022 r., zgodnie z założeniami, drugą dawką zaszczepiono 100% zakładanej populacji, czyli 600 dzieci z roczników 2007 i 2008 (w tym 497 dziewcząt oraz 103 chłopców). Łączny koszt realizacji programu w 2022 r. wyniósł 144 tys. zł,

2. **Program profilaktyki i leczenia wad postawy pn. „Postawa to podstawa”** na lata 2021-2025. W 2022 roku objęto programem 800 uczniów klas I-II szkół podstawowych oraz 120 osób dorosłych aktywnych zawodowo ze schorzeniami kręgosłupa. Łączny koszt realizacji programu w 2022 r. wyniósł 199,5 tys. zł, z czego ponad 59 tys. zł to kwota sfinansowana przez KPOW NFZ, ponad 140 tys. zł pochodziło ze środków własnych Gminy Miasta Toruń.

3. **Program profilaktyki próchnicy i urazów zębów mlecznych i stałych, skierowany do dzieci i młodzieży, ich rodziców i opiekunów oraz pracowników oświaty pn. „Toruń olśniewa uśmiechem”** na lata 2021 – 2025. W 2022 roku zrealizowano 100% zakładanej frekwencji, przebadano zgodnie z założeniami programu 1.100 dzieci. Łącznie zrealizowano 4.410 świadczeń. Podczas realizacji programu przeprowadzono również 8 wykładów edukacyjnych i 2 zajęcia warsztatowe, którymi objęto 210 osób dorosłych. Łączny koszt realizacji programu w 2022 r. wyniósł 150 tys. zł, z czego prawie 58 tys. zł to kwota sfinansowana przez KPOW NFZ, a ponad 92 tys. zł pochodziło ze środków własnych Gminy Miasta Toruń.

4. **Program profilaktyki zdrowotnej wczesnego wykrywania wad wzroku u dzieci w wieku 5 lat zamieszkałych na terenie Miasta Torunia na lata 2020-2025 pn. „Toruń ma oko na dzieciaki”** został po raz pierwszy uruchomiony i zrealizowany w 2022 roku. W trakcie realizacji programu przebadano 805 dzieci w wieku 5 lat oraz objęto 1.691 rodziców/opiekunów prawnych warsztatami i wykładami edukacyjnymi. Łączny koszt realizacji programu w 2022 r. wyniósł ponad 104,4 tys. zł, z czego ponad 35,4 tys. zł to kwota sfinansowana przez KPOW NFZ, prawie 70 tys. zł pochodziło ze środków własnych Gminy Miasta Toruń.

5. **„Program szczepień ochronnych przeciwko grypie dla mieszkańców Torunia po 65 roku życia”** aktualizacja na lata 2021-2025 – zaszczepiono 3.225 osób. Koszt realizacji zadania wyniósł prawie 300 tys. zł.

W partnerstwie z samorządem województwa kujawsko-pomorskiego realizowano również:

1. **Program profilaktyki zakażeń pneumokokowych wśród dorosłych w oparciu o szczepienia przeciwko pneumokokom w województwie kujawsko-pomorskim**, który objął szczepienia dla osób po 65 roku życia, będących mieszkańcami Torunia. W ramach programu w 2022 roku zaszczepiono 67 osób. Koszt realizacji zadania wyniósł ponad 10,7 tys. zł.

2. **Program zapobiegania upadkom dla seniorów w województwie kujawsko-pomorskim**. W ramach programu przebadano 19 osób, do uczestnictwa w zajęciach (łącznie 40 zajęć) zakwalifikowano ostatecznie 16 osób. Cykl treningów przyczynił się do zwiększenia ogólnej wydolności i sprawności seniorów. Gmina przeznaczyła na ten cel kwotę w wysokości 8 tys. zł.

Ważnym zagadnieniem były działania profilaktyczne oraz naprawcze podejmowane przez Gminę w związku z problemem używania środków psychoaktywnych, określone w przyjętym przez Radę Miasta Torunia **„Gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz innych uzależnień na rok 2022”** (uchwała nr 789/22 z dnia 27 stycznia 2022 r.). W ramach Programu, w 2022 r. przekazano środki (pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz z opłaty od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej alkoholu nieprzekraczającej 300 ml), w kwocie ponad

1.627 tys. zł dla 21 organizacji pozarządowych statutowo działających w przedmiotowym obszarze, na wdrażanie projektów całorocznych oraz realizowanych w krótszym terminie (w 2021 r. przekazano 1.500 tys. zł dla 26 organizacji). W działaniach prowadzonych przez organizacje pozarządowe uczestniczyło ok. 15.671 osób.

Ponadto 500 tys. zł wykorzystano na działania prewencyjno – kontrolno – edukacyjne Policji oraz 129 tys. zł na działania Straży Miejskiej (w 2021 r. wykorzystano odpowiednio: 443,4 tys. zł i 49,7 tys. zł).

Gmina przekazała również dotacje na programy edukacyjno-profilaktyczne prowadzone przez Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współzależnienia w Toruniu dla osób uzależnionych od alkoholu po podstawowym, intensywnym programie psychoterapii uzależnień oraz dla członków ich rodzin (88,2 tys. zł; w 2021 r. - 26,8 tys. zł).

W 2022 r. zrealizowano 5 programów edukacyjno-profilaktycznych dla osób uzależnionych i ich rodzin, tj.:

- 1) Program „After Care”- 20 sesji terapeutycznych dla 462 osób uzależnionych od alkoholu (55 osób ukończyło pełen cykl),
- 2) „Problem alkoholika i jego bliskich” - w 6 zajęciach uczestniczyło łącznie 77 członków rodzin pacjentów Oddziału Odwykowego Całodobowego,
- 3) „Szkolenie z terapii schematów dla terapeutów uzależnień” - 5 cykli 2-dniowych szkoleń dla specjalistów psychoterapii uzależnień pracujących w różnych oddziałach WOTUiW (21 osób),
- 4) „Szkolenie z zakresu diagnozy i terapii innych zaburzeń psychicznych współwystępujących z uzależnieniami dla terapeutów uzależnień” – 3 zjazdy szkoleniowe dwudniowe (po 12 osób w każdym dniu),
- 5) „Czerniewicki Dzień Dziecka – 2022” - festyn dla rodzin z problemem alkoholowym, w którym uczestniczyło łącznie ponad 400 osób (w tym 200 dzieci).

Miasto kontynuowało także współfinansowanie zadania pn. „Kujawsko – Pomorska Niebieska Linia Pogotowie dla Osób Doznających Przemocy Domowej”, koordynowanego przez Samorząd Województwa Kujawsko – Pomorskiego (8,8 tys. zł; w 2021 r. – 9 tys. zł).

W 2022 r. odbyło się 18 posiedzeń plenarnych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Toruniu (w 2021 r. - 16 posiedzeń). Zarządzeniem nr 71 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 14.03.2022 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie powołania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zmieniono skład Komisji, który liczy 21 osób. W 2022 r. na bieżącą działalność GKRPA wydatkowano 113,9 tys. zł (w 2021 r. – 92,4 tys. zł). W strukturze Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Toruniu funkcjonowały 2 zespoły merytoryczne: Zespół Interwencyjno-Motywacyjny (ZIM) oraz Zespół Kontrolny (ZK). W 2022 r. do ZIM wpłynęło 70 spraw, 45 osób skierowano na badania psychiatryczno-psychologiczne, 39 spraw skierowano do Sądu Rejonowego w Toruniu, odbyły się 52 dyżury Zespołu. ZK prowadziło kontrole przedsiębiorców korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

W ramach zadań z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom Centrum Kultury Dwór Artusa prowadziło dwie świetlice środowiskowe w filiach przy ul. Okólnej 169 i przy ul. Poznańskiej 52. Regularnie w zajęciach oferowanych przez świetlice uczestniczyły łącznie 23 osoby. Zadanie było skierowane głównie do dzieci i młodzieży, a także do całych rodzin. Świetlica przy ul. Poznańskiej 52 była również miejscem integracji dzieci i dorosłych z Polski i Ukrainy. W niektórych spotkaniach uczestniczyły osoby z niepełnosprawnościami. Na osiedlu Rudak profilaktyka uzależnień i animacja kulturalna były realizowane także przez streetworkerów, którzy pracowali w terenie - w środowisku przebywania dzieci/młodzieży (podwórka, ulice, działki). W 2022 r. na funkcjonowanie ww. świetlic wydatkowano 100 tys. zł (w 2021 r. – 60 tys. zł).

Do dzieci i młodzieży pozostającej w czasie wakacji letnich w Toruniu w 2022 r. skierowana była kampania pn.: „Lato w Toruniu bez nudy”. Podczas zajęć sportowo-rekreacyjnych organizowanych przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (m.in. zajęcia na basenie Aqua Toruń, na basenach letnich przy ul. Przy Skarpie, ul. Bydgoskiej, ul. Kujawskiej, na miejskich wielofunkcyjnych boiskach „Orlik”; kurs tenisa ziemnego dla 80 dzieci; sportowa impreza integracyjna dla dzieci z różnych środowisk społecznych; cykl treningów lekkoatletycznych dla dzieci i młodzieży oraz rajdów rowerowych) przeprowadzono prelekcje i rozmowy (indywidualne i grupowe) dotyczące zagrożeń związanych ze stosowaniem środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, papierosy, dopalacze) oraz sposobów ochrony przed ich negatywnymi skutkami. W działaniach realizowanych przez MOSiR uczestniczyło ok. 31.600 osób, przy czym jedna osoba mogła korzystać kilkakrotnie z danej formy wsparcia i/lub z kilku form wsparcia. W 2022 r. na kampanię „Lato w Toruniu bez nudy” wydatkowano 400 tys. zł (w 2021 r. – 250 tys. zł).

W realizacji gminnego programu profilaktyki uczestniczyły również m.in. działy Urzędu Miasta Torunia (WZiPS, WOM, WE, WSiR, WKu, WPiT, BAiN), jednostki miejskie, w tym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Toruńskie Centrum Usług Społecznych, Miejskie Schronisko dla Bezdomnych Mężczyzn, miejskie instytucje kultury.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji „Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz innych uzależnień na rok 2022” zawiera odrębna informacja przedkładana Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

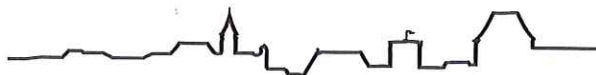
W celu rozwoju systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miasta Toruń, Rada Miasta Torunia podjęła uchwałę nr 697/21 z dnia 9 września 2021 r. w sprawie przyjęcia „**Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie dla miasta Torunia na lata 2021–2026**”. Podstawowe działania w zakresie realizacji celów przyjętych w Programie prowadzi Zespół Interdyscyplinarny ds. Rozwiązywania Problemów Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia nr 35 z dnia 22 grudnia 2021 r., na podstawie uchwały nr 578/21 Rady Miasta Torunia z dnia 18 lutego 2021 r. w sprawie trybu powoływania i odwoływania członków Zespołu (...) oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Działania realizowane w ramach Programu to m.in. akcje informacyjne o zjawisku przemocy w rodzinie oraz o możliwościach uzyskania pomocy; bezpłatne poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, socjalne i rodzinne); konsultacje lekarzy psychiatrów i lekarzy rodzinnych oraz terapeutów rodzinnych i psychoterapeutów, a także prowadzenie statystyk ujawnianych przypadków przemocy w rodzinie na terenie miasta Torunia i badania ilościowe dotyczące procedury „Niebieskiej Karty”.

Na realizację „**Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2021-2023**” (uchwała RMT nr 599/21 z dnia 18 marca 2021 r.) Gmina Miasta Toruń otrzymała dotację celową z budżetu Wojewody Kujawsko-Pomorskiego. Wśród uczestników Programu w 2022 r. były osoby karane z art. 207 kk, które miały wdrożoną w rodzinie procedurę „Niebieskiej Karty”.

Sprawozdanie z realizacji „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” jest częścią „Sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu za 2022 rok”, złożonego RMT zgodnie z procedurą.

Uchwałą nr 536/20 Rady Miasta Torunia z dnia 17 grudnia 2020 roku został utworzony Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Toruniu oraz połączony z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie w Toruniu. Ośrodek udziela wsparcia i schronienia osobom będącym w kryzysie w tym również dotkniętym przemocą w rodzinie.

Z dniem 1 października 2021 r. została utworzona jednostka organizacyjna Gminy Miasta Toruń pod nazwą: „Dom Dla Matek lub Ojców z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet

w Cięży” - uchwała nr 673/21 Rady Miasta Torunia z dnia 22 lipca 2021r. Jednostka dysponuje 6 miejscami dla matek z dziećmi i 3 miejscami dla kobiet w ciąży.

X. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Toruńska oświata w liczbach: liczba uczniów, oddziałów; typy szkół; zatrudnienie

Typ placówki	W okresie od I do VI 2022			W okresie od IX do XII 2022		
	Liczba jednostek oświatowych	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba jednostek oświatowych	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Przedszkole miejskie	18	140	3 362	18	141	3 481
Oddział przedszkolny w szkole podstawowej	16	51	1 265	16	50	1 240
Oddział przedszkolny w szkole specjalnej	2	8	39	2	8	42
Szkoła podstawowa	26	627	13 943	26	598	13 646
Szkoła ponadpodstawowa (bez szkół specjalnych)	23	363	10 397	23	387	11 259
Szkoły dla dorosłych (+ realizacja kursów zawodowych)	2	58	1 304	2	45	1 036
Szkoła specjalna	3	63	305	4	67	320
Szkoła artystyczna	4	46	687	4	47	672
Razem uczniów			31302			31 696

w tym oddziały przygotowawcze dla uchodźców z Ukrainy

Typ placówki	W okresie od I do VI 2022			W okresie od IX do XII 2022		
	Liczba jednostek oświatowych	Liczba oddziałów	Liczba uczniów	Liczba jednostek oświatowych	Liczba oddziałów	Liczba uczniów
Oddział przygotowawczy w szkole podstawowej	9	10	176	3	4	71
Oddział przygotowawczy w liceum ogólnokształcącym	4	6	126	2	3	75
Razem	13	16	302	5	7	146

Etaty	Ostatni aneks w 2021/2022	Aneks wrzesniowy w 2022/2023
Nauczyciele	3593,48	3637,20
AiO	1080,81	1080,69

Źródło danych dla okresu od I do VI 2022: ostatni aneks obowiązujący w roku szkolnym 2021/2022

Źródło danych dla okresu od IX do XII 2022: aneks wrzesniowy obowiązujący w roku szkolnym 2022/2023

Dzieci i uczniowie z niepełnosprawnościami w jednostkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Miasta Toruń

Typ placówki	W okresie od I do VI 2022 liczba dzieci i uczniów					W okresie od IX do XII 2022 liczba dzieci i uczniów				
	ogółem	z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego				ogółem	z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego			
		ogółem	w tym z jedną niepełnosprawnością	w tym z więcej niż jedną niepełnosprawnością	w tym z powodu niedostosowania społecznego		ogółem	w tym z jedną niepełnosprawnością	w tym z więcej niż jedną niepełnosprawnością	w tym z powodu niedostosowania społecznego
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Przedszkole miejskie	3 362	58	50	8	0	3 481	50	45	5	0
Szkoła podstawowa	15 208	378	327	37	14	14886	360	314	38	8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Szkoła specjalna	344	300	153	147	0	362	338	163	175	0
Szkoła ponadpodstawowa	10 397	81	78	2	1	11 259	93	88	3	2
Szkoła artystyczna	687	2	2	0	0	672	4	4	0	0
Razem uczniów	29 998	819	610	194	15	30 660	845	614	221	10

Typ niepełnosprawności	W okresie od I do VI 2022	W okresie od IX do XII 2022
Liczba dzieci i uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego:		
niedostosowani społecznie	1	1
niesłyszący	12	15
niewidomi	3	2
przewlekłe choroby	0	0
słabosłyszący	40	32
słabowidzący	35	37
z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	180	198
z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją	61	57
z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym	91	92
z zaburzeniami psychicznymi	0	0
zagrożeni niedostosowaniem społecznym	14	9
zagrożeni uzależnieniem	0	0
z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	188	181
z zaburzeniami zachowania	0	0
Liczba dzieci i uczniów z więcej niż jedną niepełnosprawnością:		
z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	100	112
z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją	70	83
z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym	126	143
niesłyszący	4	4
niewidomi	2	1
słabosłyszący	17	22
słabowidzący	31	35
z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim	47	53

Źródło danych dla okresu od I do VI 2022: ostatni aneks obowiązujący w roku szkolnym 2021/2022

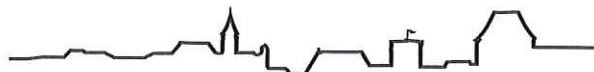
Źródło danych dla okresu od IX do XII 2022: aneks wrześniowy obowiązujący w roku szkolnym 2022/2023

Realizacja strategii rozwoju edukacji

Rok 2022 był kolejnym rokiem realizacji „Strategii rozwoju edukacji miasta Torunia na lata 2016–2023” przyjętej w 2016 r. przez Radę Miasta Torunia. Strategia rozwoju edukacji realizowana była przez wszystkie jednostki oświatowe prowadzone przez Gminę Miasta Toruń we współpracy z partnerami toruńskiej oświaty. W ostatnim roku obowiązywania ww. dokumentu Wydział Edukacji przeprowadzi procedurę dotyczącą ewaluacji Strategii.

Funkcjonowanie placówek pracy pozaszkolnej

Na zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia w placówkach oświatowo-

wychowawczych w 2022 r. uczęszczało:

- Ognisko Pracy Pozaszkolnej Dom Harcerza – 1.206 uczestników zajęć,
- Młodzieżowy Dom Kultury – 1.140 uczestników.

Dopełnieniem oferty edukacyjnej Gminy Miasta Toruń była działalność Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, w której w 2022 r. zatrudnionych było 16 pedagogów, 20 psychologów i 1 logopeda (w tym: oligofrenopedagodzy, surdopedagodzy, tyflopedagodzy, specjaliści diagnozujący zaburzenia ze spectrum autyzmu, logopedzi, neurologopeda, doradcy zawodowi, psychoterapeuci, terapeuci pedagogiczni, socjoterapeuci, terapeuci integracji sensorycznej, specjaliści wczesnego wspomaganie rozwoju). W okresie od stycznia do grudnia 2022 r. zostało zgłoszonych 4.069 dzieci, na badania lub terapię psychologiczną przyjęto 3.164 osoby. W ciągu całego roku nieprzerwanie funkcjonował Zespół Orzekający. Wydano 1.246 orzeczeń, w tym o potrzebie kształcenia specjalnego - 675, o potrzebie indywidualnego nauczania – 311, 1 o braku potrzeby kształcenia specjalnego oraz 1.628 opinii, w tym 324 opinii o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka. Ze wsparcia psychologicznego, w formie psychoterapii skorzystało 337 podopiecznych. Udzielono 3.164 porady i konsultacje. Kontynuowano ofertę pomocy psychologiczno – pedagogicznej poradni. Na terenie szkół odbywał się dyżur psychologiczny (347 godzin), zajęcia efektywnego uczenia się, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne. Ponadto cyklicznie na terenie poradni i placówek edukacyjnych odbywały się: „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, warsztaty dla rodziców dzieci w wieku przedszkolnym „Bez klapsa...”, zajęcia EEG biofeedback, zajęcia usprawniania widzenia, terapia SI, warsztaty „Zgrany duet”. Zrealizowano 86 godzin w punktach konsultacyjnych na terenie szkół i przedszkoli.

Programy rządowe

- **„Aktywna Tablica”** (SP nr: 1, 2, 10, 18, 31, 32, SPS nr 19, SPS nr 26, III LO, VI LO, VII LO). W ramach projektu m.in. do liceów zakupiono monitory interaktywne oraz notebooki wraz z oprogramowaniem, natomiast do szkół podstawowych - pomoce dydaktyczne, w tym: zestaw EEG-Biofeedback ProComp2; program Biograph Infiniti do Biofeedbacku z EEG-Suite; program multimedialny Percepcja wzrokowo-słuchowa, pakiet Ekspert mTalent; panel ścienny z zamkami; zestaw paneli manipulacyjnych z tkaniny; magnetyczne drzewo matematyczne; programy multimedialne. Kwota dofinansowania i kwota ze środków GMT:
  - * szkoły ponadpodstawowe: dofinansowanie 14 tys. zł x 3 szkoły (III LO, VI LO, VII LO) = 42 tys. zł (80%), wkład własny GMT 3,5 tys. zł x 3 = 10,5 tys. zł (20%),
  - * szkoły podstawowe specjalne: dofinansowanie 35 tys. zł x 2 szkoły (SPS nr: 19, 26) = 70 tys. zł (80%), wkład własny GMT 8,75 tys. zł x 2 = 17,5 tys. zł (20%).
  - * szkoły podstawowe: dofinansowanie 35 tys. zł x 6 szkół (SP nr: 1, 2, 10, 18, 31, 32) = 210 tys. zł (80%), wkład własny GMT 8,75 tys. zł x 6 = 52,5 tys. zł (20%).
- **„Laboratoria Przyszłości”** (SP nr: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 23, 24, 27, 28, 31, 32, 33, 34, 35; SPS nr: 19, 26, ZSM I st., ZSM II st. - klasy VII i VIII SP). W ramach projektu m.in. zakupiono wyposażenie podstawowe (np. drukarka 3D z akcesoriami) i wyposażenie stanowisk do pracy narzędziowej/technicznej. Łączna kwota dofinansowania w latach 2021 - 2022: 4.272.600 zł.
- **„Wyprawka szkolna”** - Rządowy program pomocy uczniom niepełnosprawnym w formie dofinansowania zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych w latach 2020-2022. W programie wzięli udział uczniowie szkół:
  - * prowadzonych przez Gminę Miasta Toruń, tj. LO: I, II, III, IV, V, VI, VII, IX; ZS nr: 19 i 26, ZSE, ZSGH, ZSIŚ, ZSMEiE, ZSOiT nr 13, ZSPS i VIII LO, ZSS, ZST – razem 172 uczniów,

* dla których organem prowadzącym nie jest Gmina Miasta Toruń, tj. Technikum TEB Edukacja, Franciszkańskie Liceum Ogólnokształcące, SOKRATES Technikum Menadżerskie, Kujawsko-Pomorski Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy, Toruńskie Technikum Informatyczne, Uniwersyteckie Liceum Ogólnokształcące, Liceum Jagiellońskie – razem 43 uczniów.

W ramach Programu: całkowita kwota dotacji – 90.840 zł, wydatkowano ponad 60 tys. zł; dofinansowanie otrzymali wszyscy zainteresowani.

- **„Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025”** – Priorytet 3. Wsparcie finansowe mogło być udzielone w odniesieniu do placówek wychowania przedszkolnego na: zakup książek będących nowościami wydawniczymi dla dzieci w wieku 3-6 lat, realizację działań promujących czytelnictwo; w odniesieniu do szkół na: zakup książek będących nowościami wydawniczymi i niebędących podręcznikami, zakup elementów wyposażenia biblioteki szkolnej, realizację działań promujących czytelnictwo. W 2022 roku Gmina Miasta Toruń otrzymała dofinansowanie w ramach Programu dla 25 jednostek oświatowych, w tym:

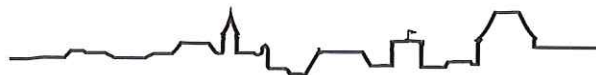
* przedszkola miejskie: PM nr: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 11, 12, 16, 17, 18;

* oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych: OP w SP nr 18, OP w SP nr 32;

* szkoły podstawowe: SP nr: 3, 8, 11, 13, 17, SP nr 19 w ZS nr 19;

* szkoły ponadpodstawowe: III LO, VII LO, VIII LO w ZSPS, XIII LO w ZSOiT nr 13, Technikum nr 1 w ZSE.

- **Wiodący Ośrodek Koordynacyjno - Rehabilitacyjny „Za życiem”** (Szkoła Podstawowa Specjalna nr 19 w Zespole Szkół nr 19). Celem programu było zapewnienie dziecku interdyscyplinarnego wczesnego wspomagania jego rozwoju. Zajęciami objętych było 99 dzieci w wieku od 4 miesiąca do 7 roku życia (w wieku od trzeciego roku życia – 17 dzieci) w wymiarze 1-5 godzin tygodniowo.
- **„Poznaj Polskę”** – celem przedsięwzięcia jest uatrakcyjnienie procesu edukacyjnego dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie im poznawania Polski, jej środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii oraz osiągnięć polskiej nauki. W 2022 r. w ramach przedsięwzięcia 24 szkoły prowadzone przez GMT (SP nr: 8, 10, 11, 14, 16, 17, 18, 23, 24, 26, 28, 31, 32, 33, 34, LO: IV, V, VI, VII, VIII, IX, X, Technikum nr 1 w ZSE, Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II stopnia w Zespole Szkół Muzycznych) zorganizowały 44 wycieczki. Środki finansowe zostały przyznane Miastu Toruń przez Ministra Edukacji i Nauki w formie dotacji celowej stanowiącej co najwyżej 80% całkowitego kosztu wycieczki, co najmniej 20% stanowił wkład własny (wpłaty rodziców).
- **„Profilaktyka wad postawy”** – organizacja zajęć sportowych dla uczniów z elementami gimnastyki korekcyjno-kompensacyjnej, które były realizowane we wszystkich szkołach podstawowych GMT i Ogólnokształcącej Szkole Muzycznej I stopnia w terminie od 1 lutego do 8 grudnia 2022 r.
- **„Projekt innowacyjno-wdrożeniowy w zakresie oceny funkcjonalnej”** polegający na badaniu i opracowaniu modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia – ICF. Projekt realizowany jest od kwietnia 2022 r. przez Uniwersytet Śląski we współpracy z innymi uczelniami. Jednostką koordynującą działania na terenie Powiatu jest Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Toruniu. Przeprowadzono badania screeningowe uczniów w wybranych oddziałach: SP nr 10, SP nr 23, LO nr II, ZSPSiVIIILO (łącznie: 196 uczniów) oraz dzieci z Przedszkoli Niepublicznych: „Skrzat”, „Bim-Bam-Bino”,

„Delfinek”, Żłobków Miejskich: nr 1, nr 2, nr 3 i nr 4, „Słoneczny Żłobek”, Żłobka „Delfinek”; dzieci nie korzystające z placówek – badanie na terenie Poradni lub domu rodzinnego (łącznie: 417 dzieci). Środki otrzymane z Uniwersytetu Śląskiego (program nie wymaga wkładu własnego GMT) w 2022 r.: 84.374 zł.

Inwestycje w toruńskiej oświacie

Modernizacja obiektów oświatowych:

- Szkoła Podstawowa nr 14 - budowa sali sportowej,
- X Liceum Ogólnokształcące - poprawa efektywności energetycznej zabytkowych budynków oświatowych- termomodernizacja Internatu I i II,
- Zespół Szkół Technicznych - budowa windy wewnętrznej, adaptacja pomieszczeń na potrzeby pracowni teleinformatycznej oraz pracowni logistycznej,
- Młodzieżowy Dom Kultury - budowa windy.

Realizacja projektów

Toruńskie szkoły i placówki w 2022 r. brały udział w projektach unijnych oraz w programach edukacyjnych: „Twoja przyszłość w nowoczesnej szkole zawodowej”, „Nowoczesne pracownie zawodowe kluczem innowacyjnego kształcenia w Toruniu”, „Twoja przyszłość w nowoczesnej szkole zawodowej 2”, „Zainwestuj w siebie – nie bój się zmian”, „Nauka - to takie proste!”, „Innowacyjne nauczanie w toruńskich szkołach podstawowych”, „Nauczanie przez działanie”, „Wszechstronny absolwent 2”, „Wszechstronny absolwent z uprawnieniami zawodowymi”, „Szkoła zawodowa - Twoja przyszłość”, „Poszerzamy horyzonty - oferta zajęć dodatkowych dla przedszkolaków ze specjalnych oddziałów w Toruniu”, „Bliżej pracodawcy”, „Jestem fachowcem – mogę więcej!”, „Samochodziarze na zawodowym starcie”, „Dobry zawód - dobry staż”, „Spełnimy Twoje zawodowe marzenia 2”, „Spełnimy Twoje zawodowe marzenia”, „Centrum multimedialno-edukacyjne - Starówka dla Ciebie, Ty dla Starówki. Kompleksowy program aktywizacji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji”, „Szkolenia z zakresu edukacji włączającej dla pracowników systemu oświaty i JST w województwie kujawsko - pomorskim”, „Pilotażowe wdrożenie Specjalistycznych Centrów Wspierających Edukację Włączającą”, „Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych – obszar III”, „Opracowanie modelowych programów kwalifikacyjnych kursów zawodowych – obszar II”, „Nowe technologie dla każdego”, „Rozwijanie kształcenia zawodowego sprzyjającego włączaniu społecznemu - polsko-skandynawska wymiana doświadczeń i dobrych praktyk”.

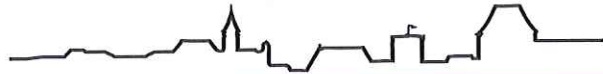
Wyniki egzaminów zewnętrznych

Egzamin ósmoklasisty w terminie głównym został przeprowadzony od 24 do 26 maja 2022 r. Uczniowie, którzy z przyczyn losowych lub zdrowotnych nie przystąpili do niego w powyższym terminie, napisali egzamin 13, 14 i 15 czerwca 2022 r.

Egzamin maturalny w części pisemnej został przeprowadzony od 4 do 23 maja 2022 r. (termin główny), w czerwcu 2022 r. odbył się egzamin w terminie dodatkowym, a egzamin poprawkowy został przeprowadzony 23 sierpnia 2022 r. W 2022 r. nie przeprowadzana była część ustna egzaminu maturalnego, z wyłączeniem zdających, którzy musieli przedstawić wynik z części ustnej w postępowaniu rekrutacyjnym na uczelnię zagraniczną lub przystąpienie do części ustnej egzaminu stanowiło element realizacji porozumienia międzynarodowego.

Egzamin ósmoklasisty:

- wyższe wyniki uczniów z Torunia od wyników uczniów z kraju i województwa kujawsko-pomorskiego z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego i języka niemieckiego,

- język angielski w Toruniu zdawało 2.355, język niemiecki – 34, język hiszpański – 7, język francuski – 5,
- wyższy wynik z języka polskiego, matematyki, języka angielskiego i języka niemieckiego uczniów z Torunia od wyniku uczniów z miast powyżej 100 tys. mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim, ale słabszy o 1 punkt procentowy od wyniku uczniów takich miast w kraju, za wyjątkiem wyniku z języka niemieckiego, który jest niższy o 11 punktów procentowych,
- wyższe wyniki z matematyki i języka angielskiego wśród uczniów z Torunia od wyników uczniów z pozostałych miast na prawach powiatu w województwie kujawsko-pomorskim. Z języka polskiego wynik równy z wynikiem z Bydgoszczy. Słabszy wynik z języka niemieckiego od wyników w Bydgoszczy i Grudziądzu.

Wyniki egzaminu maturalnego w terminie głównym i dodatkowym:

- wyższa zdawalność absolwentów liceów ogólnokształcących i techników w Toruniu od zdawalności absolwentów tego typu szkoły w kraju i województwie kujawsko-pomorskim,
- wyższa zdawalność absolwentów w Toruniu od zdawalności absolwentów z pozostałych miast na prawach powiatu w województwie kujawsko - pomorskim, za wyjątkiem zdawalności absolwentów technikum (słabszy wynik od wyniku w Bydgoszczy),
- w 21 szkołach prowadzonych przez GMT (12 liceów ogólnokształcących, 1 Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna II st., 8 techników): zdających 2.022 uczniów; zdawalność 85%, w tym: w liceach ogólnokształcących 88,5%, w technikach 76,2%.

Egzamin zawodowy:

Egzaminy potwierdzające kwalifikacje w zawodzie odbywały się w zawodach, które nauczane są w technikach i szkołach branżowych I stopnia prowadzonych przez GMT. W technikach młodzież uczy się w 30 zawodach, a w szkołach branżowych I stopnia - w 9 zawodach. Wyniki zdawalności egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie są zróżnicowane w zależności od szkoły i kwalifikacji w obrębie tego samego zawodu.

Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych gminy w roku szkolnym 2021/2022 przekazana została Radzie Miasta Torunia zgodnie z procedurą.

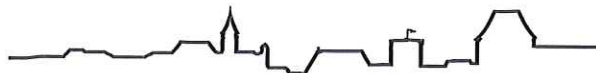
Stypendia dla uczniów

Stypendia dla uzdolnionych uczniów z toruńskich szkół były wypłacane na okres od stycznia do grudnia 2022 r. na podstawie uchwały nr 620/21 Rady Miasta Torunia z dnia 15 kwietnia 2021 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania świadczeń pomocy materialnej o charakterze motywacyjnym uczniom uczęszczającym do szkół w Toruniu (...).

W 2022 r. wypłacono 284 stypendiów w łącznej kwocie 306.400 zł, w tym w okresie:

- od stycznia do czerwca 2022 r. wypłacono stypendia 141 osobom (Toruński Omnibus - 131 uczniów, Toruński Fachowiec - 0 uczniów, Toruński Maestro - 10 uczniów) w kwocie 183.600 zł,
- od września do grudnia 2022 r. wypłacono stypendia 143 osobom (Toruński Omnibus - 133 uczniów, Toruński Maestro - 5 uczniów, Toruński Fachowiec - 5 uczniów) w kwocie 122.800 zł.

Ponadto absolwentom toruńskich szkół przyznano 22 nagrody Prezydenta Miasta Torunia, na które przeznaczono łącznie 44.000 zł.

XI. BEZPIECZEŃSTWO I PORZĄDEK PUBLICZNY

Ustawowe możliwości działań gminy w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego to: utrzymanie Straży Miejskiej oraz wspieranie służb państwowych (Komendy Miejskiej Policji w Toruniu oraz Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu).

W 2022 r. (stan na koniec grudnia) w toruńskiej Straży Miejskiej zatrudnionych było 103 strażników. Działania podejmowane przez Straż Miejską w 2022 r. wynikały z funkcji, jakie pełni wśród lokalnej społeczności oraz z realizacji misji pod nazwą „Razem z mieszkańcami”. W I kwartale 2022 r. znaczący nacisk, z powodu trwającej pandemii, był położony na realizację zadań wynikających z poleceń wojewody kujawsko - pomorskiego w ramach akcji zwalczania skutków pandemii. Ponadto, od końca lutego 2022 r. wykonywane były działania związane z umożliwieniem bezpiecznego zakwaterowania i pobytu uchodźcom z Ukrainy na terenie Torunia. W roku sprawozdawczym Straż Miejska:

- wystawiła łącznie 5.497 samodzielne patrole strażników miejskich oraz 1.470 patroli wspólnych z funkcjonariuszami Policji;
- przeprowadzała systematyczne kontrole miejsc zagrożonych; strażnicy miejscy dokonali legitymowania 18.585 osób oraz przeprowadzili 17.210 interwencji;
- Ekopatrol, oprócz działań ustawowych, 1.218 razy udzielał pomocy dzikim zwierzętom;
- realizowała działania prewencyjne, których celem było zapobieganie zdarzeniom o charakterze patologicznym lub kryminalnym;
- Zespół ds. Profilaktyki i Komunikacji Społecznej współpracował z blisko 90 toruńskimi placówkami oświatowymi. W programach profilaktyczno - edukacyjnych wzięło udział ponad 26 tysięcy osób.

Szczegółowa informacja sprawozdawcza została przedstawiona przez Komendanta Straży Miejskiej w Toruniu w ramach sprawozdania z działalności za rok 2022.

W roku 2022 Gmina wspierała funkcjonowanie służb państwowych, w tym: sfinansowała 2.156 dodatkowych służb patrolowych, pełnionych na terenie Torunia przez funkcjonariuszy Policji, dofinansowała zakup trzech pojazdów służbowych dla Komendy Miejskiej Policji w Toruniu, a zakup czwartego (przeznaczonego do przewozu psów służbowych), jak również lekkiego samochodu operacyjnego, sfinansowała w całości. Gmina partycypowała także w kosztach zakupu samochodu pożarniczego typu ciężkiego dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu.

Gmina utrzymywała, modernizowała i rozwijała w roku 2022 system monitoringu wizyjnego na terenie miasta (412 kamer i 16 radiowych stacji bazowych). Kontynuowała także współpracę z toruńskimi spółdzielniami mieszkaniowymi w zakresie utrzymania i nadzoru technicznego dla 132 kamer osiedlowych.

W ramach realizacji, rozpoczętego w 2016 r. „Programu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów”, sukcesywnie na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów instalowane były elementy poprawiające bezpieczeństwo: aktywne przejścia, malowanie przejść i przejazdów, montaż wysp azylu, progów zwalniających, lamp doświetlających LED, aktywnych znaków pionowych, sygnalizacji świetlnej. W 2022 r. kontynuował działalność (powołany Zarządzeniem PMT w 2018 r.) Zespół ds. poprawy bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu drogowego – pieszych i rowerzystów na terenie miasta Torunia. Ponadto w roku ubiegłym, w ramach dorocznej działalności, Komisja Organizacji i Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (powołana Zarządzeniem PMT w 2017 r.) w comiesięcznych cyklach posiedzeń opiniowała rozwiązania (m.in.) w zakresie poprawy bezpieczeństwa na drogach, wnioskowane (m.in.) przez mieszkańców, Radnych Miasta Torunia, jednostki organizacyjne Gminy, Rady Okręgów, wydając 335 opinii.

Szczegółowe informacje w rozdziale XVIII „Infrastruktura techniczna”.

XII. MIESZKALNICTWO

Na koniec 2022 r. liczba lokali mieszkalnych w zasobie Gminy (administrowanych przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej) wyniosła 4.657, w tym 948 lokali na najem socjalny i tymczasowe pomieszczenia. Ponadto, w ramach polityki mieszkaniowej Gminy realizowane jest budownictwo mieszkaniowe przez spółkę Toruńskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o., którego zasób na koniec 2022 r. wynosił 2.232 lokale administrowane przez tę gminną spółkę. W 2022 r. Zakład Gospodarki Mieszkaniowej zawarł 102 nowe umowy najmu lokali (w tym 37 na najem socjalny i tymczasowe pomieszczenia).

Zgodnie z przyjętym przez Radę Miasta Torunia „**Wieloletnim programem gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Toruń na lata 2020–2024**” (uchwała nr 390/20 z dnia 14 maja 2020 r.), TTBS w 2022 r. rozpoczęła budowę 2 budynków przy ul. Rolniczej 5,7a. W 2022 r. prowadzona była procedura uzyskania dofinansowania (z BGK) na remont 6 budynków przy ul. Rolniczej 9-19 i budynku przy ul. Reja 44. Zakończono rewitalizację 3 budynków położonych przy ul. Mickiewicza 146, 148 i 150 (146 lokali).

Program „Mieszkanie plus”

Gmina od 2019 r. realizuje, wraz ze spółką celową MDR Toruń Sp. z o.o., budowę 320 lokali mieszkalnych przy ul. Okólnej 12. Budowa została zakończona w 2021 r. O mieszkania w tej lokalizacji ubiegało się ponad 2 tys. wnioskodawców, których wnioski poddane zostały dwustopniowej weryfikacji: pod kątem spełnienia kryterium pierwszeństwa, a następnie – 946 gospodarstw domowych – weryfikacji finansowej. W 2022 r. prowadzono zasiedlenia.

Osiedle „Glinki”

Inwestycje mieszkaniowe są realizowane także w rejonie ul. Poznańskiej 294–296, na tzw. „Glinkach”, gdzie zaplanowano budowę kilkunastu budynków wielorodzinnych, w tym kolejnych budynków komunalnych wybudowanych wspólnie z TTBS. Kontynuowany jest proces budowlany - w 2022 r. kontynuowano budowę szóstego i siódmego budynku (50 mieszkań – z partycypacją mieszkańców i 75 mieszkań dla najemców gminnych). Dotychczas na tym terenie wybudowano 324 mieszkania w pięciu budynkach z lokalami komunalnymi. Uzyskano pozwolenie na budowę kolejnego etapu osiedla, na którym powstanie łącznie ponad 500 mieszkań. Na realizację inwestycji mieszkaniowych Gmina w 2022 r. otrzymała środki finansowe zarówno z Funduszu Dopłat Banku BGK, jak i z Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa w wysokości 36,5 mln zł.

Program „Mieszkanie na start”

Gmina w 2019 r. przystąpiła do programu „**Mieszkanie na start**”, który reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania. W ramach programu najemcy określani w w/w ustawie mogą otrzymać dopłaty do czynszów. Łącznie Gmina podpisała z BGK sześć umów w sprawie stosowania dopłat do czynszów dla budynków stanowiących własność TTBS oraz osiem umów dla budynków z programu „Mieszkanie plus”. W 2022 r. miesięczna wysokość dopłaty za 1 mkw. powierzchni normatywnej wynosiła 8,49 zł (wysokość dopłaty jest zależna od średniego wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m² powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych obowiązującego w dniu złożenia wniosku o dopłaty w gminie, na terenie której położone jest mieszkanie, powierzchni normatywnej mieszkania oraz współczynnika dopłaty wynoszącego 1,8%). Według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. dopłatą objętych było 345 rodzin.

XIII. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO

W trosce o nasze najbliższe otoczenie realizowany jest „Program ochrony środowiska miasta Torunia na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028”. Program obejmuje 10 podstawowych obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakość powietrza, zagrożenie hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, gleba i zasoby geologiczne, gospodarka odpadami i zapobieganie ich powstawaniu, zasoby przyrodnicze, zagrożenie poważnymi awariami, edukacja ekologiczna.

Program został rozszerzony o tzw. „zieloną konstytucję”, która realizuje założenia Krajowej Polityki Miejskiej w odniesieniu do projektów rozwoju i ulepszania systemów zieleni miejskiej w Toruniu, składającą się z trzech części: „Ochrona drzew w procesach inwestycyjnych”, „Kształtowanie i pielęgnacja terenów zieleni na terenie GMT” oraz „Charakterystyka terenów zieleni w Toruniu”.

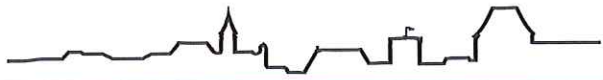
Jakość powietrza

Stan jakości powietrza w Toruniu monitorowany jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska w oparciu o pomiary na trzech stałych stacjach pomiarowych: „Policja” we wschodniej części miasta przy ul. Dziewulskiego 1, „Przy Kaszowniku” w centrum miasta przy ul. Przy Kaszowniku oraz na Starówce przy ul. Wały gen. Sikorskiego 12 – „Airpointer”.

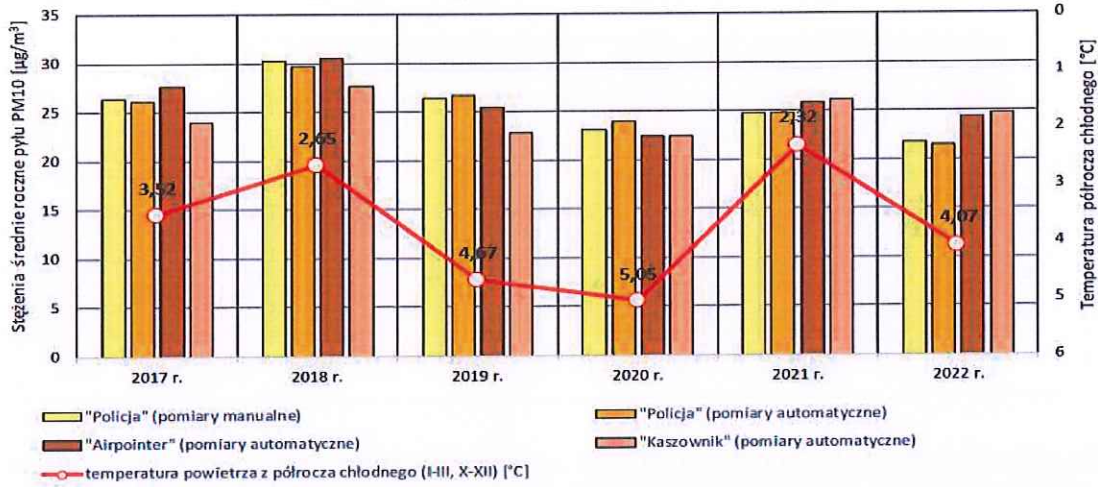
Na podstawie wstępnej analizy wyników z roku 2022 strefa „miasto Toruń” znalazła się w najkorzystniejszej klasie A we wszystkich klasyfikowanych zanieczyszczeniach ze względu na zdrowie ludzi tj.: pył zawieszony PM10; pył zawieszony PM2,5; dwutlenek siarki; dwutlenek azotu; benzen; tlenek węgla; ozon; ołów; arsen; kadm; nikiel oraz benzo(a)piren w pyłe zawieszonym PM10.

Substancja	Łącznie ze spalania węgla w 2016 r.	Łącznie ze spalania węgla w 2017 r. (do 26 lutego – do końca pracy kotłowni węglowej ECI)	Łącznie ze spalania gazu w okresie III-XII 2017 r.	Emisja łącznie ze spalania gazu w całym roku [Mg]:				
	emisja w Mg	emisja w Mg	emisja w Mg	2018	2019	2020	2021	2022
	benzo(a)piren	0,039	0,0005	0,0000014	0,0000022	0,0000024	0,0000024	0,0000025
dwutlenek siarki	1 188,8	333,94	2,03	2,88	3,99	3,52	3,72	2,71
tlenki azotu	387,5	91,38	71,4	116,79	118,471	122,107	133,054	106,952
pył	71,7	14,85	3,9	5,8	6,718	6,96	7,24	5,89
dwutlenek węgla	265 951	69 592	149 151	236 560	254 449	255 366	268 658	225 903

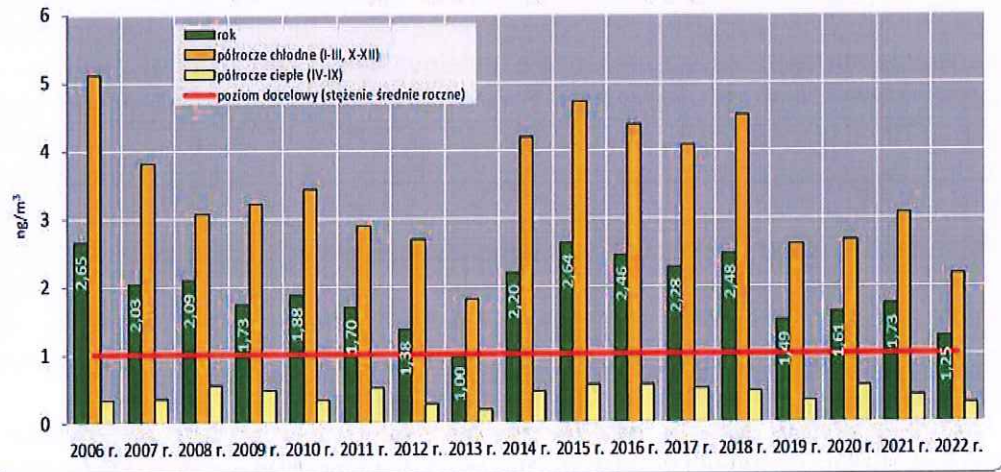
W 2022 roku średnie roczne stężenia pyłu zawieszonego PM10 były w Toruniu niższe niż w 2021 roku. W ciągu całego roku nie odnotowano przekroczeń żadnego z obowiązujących poziomów dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10. W porównaniu z poziomem dopuszczalnym określonym jako stężenie średnie roczne ($40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) uzyskane w 2022 r. wartości stanowiły od 54% do 62% tego poziomu. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2022 roku stwierdzono wyższe stężenia pyłu zawieszonego PM10 w półroczu chłodnym (sezon grzewczy), jednak z uwagi na bardziej korzystne warunki meteorologiczne w 2022 roku zapotrzebowanie na ciepło do ogrzewania budynków było mniejsze, co w rezultacie spowodowało mniejszą emisję komunalno – bytową pyłu PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 na terenach zabudowanych, niż w analogicznym okresie 2021 r.

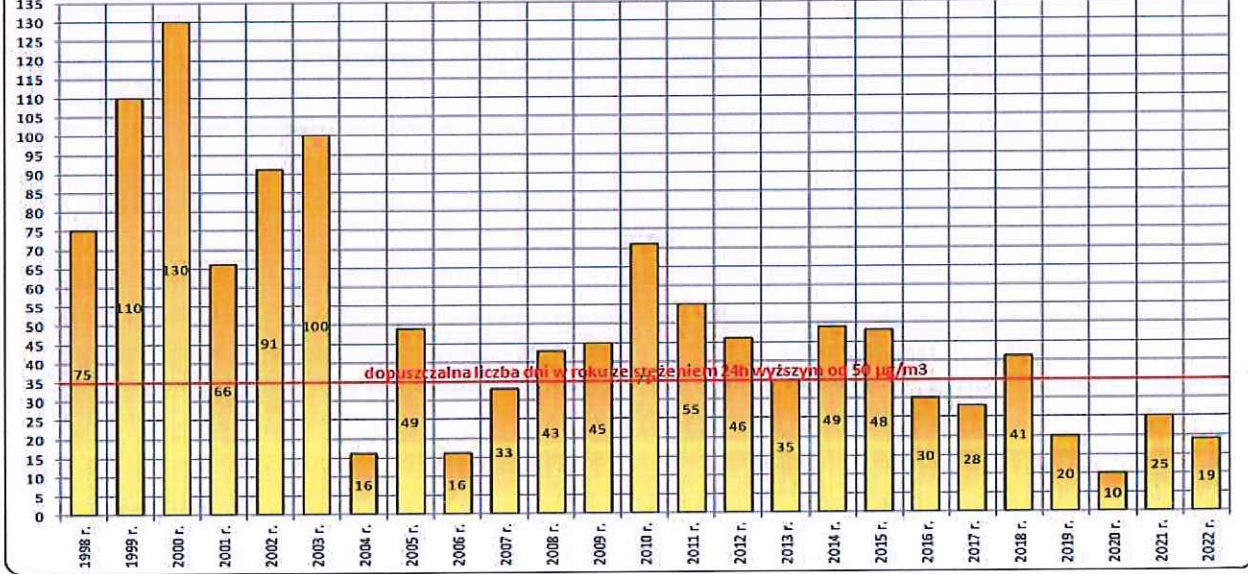
Stężenia średnie roczne pyłu zawieszonego PM10 w Toruniu z lat 2017-2022 na tle średniej temperatury powietrza z półrocza chłodnego (I-III, X-XII)

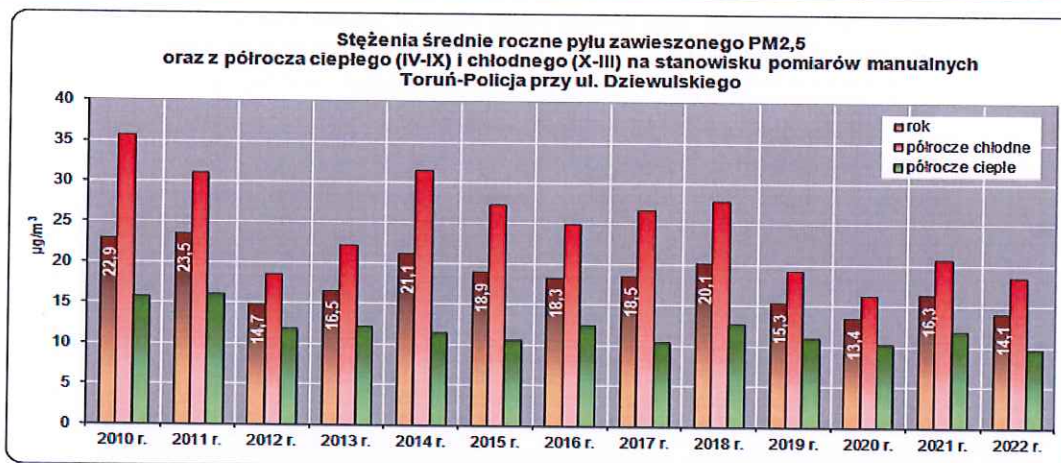

Stężenie średnie roczne benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10 oraz z półrocza chłodnego i ciepłego na stacji Toruń-Policja przy ul. Dziewulskiego

Liczba dni w roku ze stężeniem 24-godzinnym pyłu zawieszonego PM10 wyższym od $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ na stacji przy ul. Dziewulskiego w Toruniu z lat 1998-2022

W roku ubiegłym, w ramach realizacji zadań związanych z ograniczeniem niskiej emisji udzielono dotacji na likwidację pieców i palenisk domowych opalanych węglem i koksem na łączną kwotę 2,3 mln zł. Udzielone dofinansowania spowodowały zlikwidowanie z terenu miasta 290 punktowych ognisk emitujących szkodliwe substancje do środowiska. Piece opalane węglem zastępowane były głównie przez urządzenia wykorzystujące gaz. W porównaniu z rokiem 2021 wzrosła liczba instalowanych pomp ciepła.

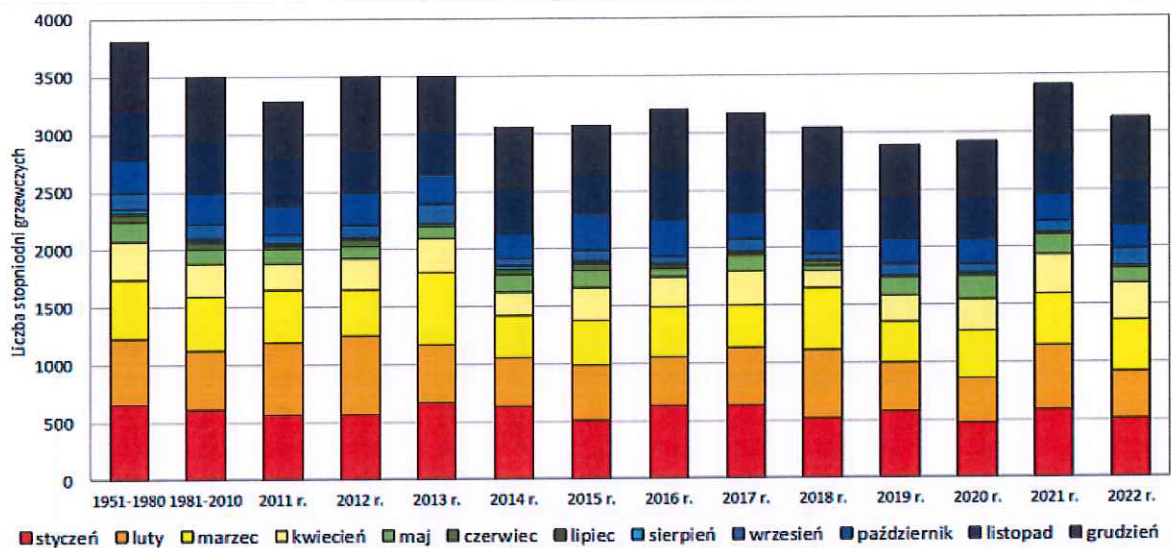
Mieszkańcy Torunia mogli korzystać z dofinansowania wymiany źródeł ogrzewania w ramach priorytetowego programu rządowego „Czyste powietrze”. W Urzędzie Miasta Torunia, na podstawie porozumienia z WFOŚiGW w Toruniu, funkcjonuje punkt informacyjno-edukacyjny tego programu. Z uwagi na konieczność złożenia wniosku tylko drogą elektroniczną oddano do dyspozycji mieszkańców Torunia stanowisko komputerowe.

W 2022 roku kontynuowano obowiązek wynikający z ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów w zakresie wprowadzania do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków w systemie informatycznym „ZONE” deklaracji dotyczących źródeł ciepła i spalania paliw, składanych przez mieszkańców w wersji papierowej.

Do 30 listopada 2022 r. przyjęto prawie 6,5 tys. wniosków o wypłatę dodatku węglowego w ramach zadania zleconego samorządom przez rząd RP. Prowadzono także przyjmowanie wniosków o wydanie zaświadczeń umożliwiających do końca grudnia 2022 r. zakup węgla na warunkach preferencyjnych.

Od listopada 2022 roku jakość powietrza w Toruniu jest monitorowana przez 50 miejskich stacji pomiarowych. Nowy system monitoringu jakości powietrza został uruchomiony ze środków budżetu obywatelskiego. Podstawowymi celami są: informowanie w czasie rzeczywistym mieszkańców Torunia o jakości powietrza, analiza uzyskanych wyników oraz edukacja. Aktualne dane są prezentowane na stronie internetowej: <https://airly.org/map/pl/>, ponadto mieszkańcy mogą pobrać bezpłatną aplikację mobilną na swoje telefony. W pięciu lokalizacjach zamontowano ekrany LED-owe.

W 2022 roku toruńscy strażnicy miejscy sporządzili 329 protokołów z kontroli domowych palenisk. Nałożyli 23 mandaty oraz skierowali 1 wniosek do sądu o ukaranie z art.191 ustawy Prawo ochrony środowiska za spalanie odpadów, ponadto pouczone 17 osób i nałożono 10 mandatów karnych za spalanie odpadów na powierzchni ziemi.

Liczba stopniogrzewczych wyliczona jako suma różnicy między średnią temperaturą dobową a wartością 18,0°C, dla $T_{sr} \leq 15,0^\circ\text{C}$ w latach 2011-2022 oraz w trzydziestoleciach 1951-1980 i 1981-2010 w Toruniu [opracowanie własne, źródło danych: IMGW-PIB, <https://meteomodel.pl/dane/>]

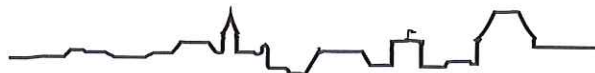
Hałas

Za jeden z najpoważniejszych czynników zanieczyszczających obecnie środowisko uznaje się hałas rozumiany jako wszelkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, działające za pośrednictwem powietrza na organy słuchu i inne zmysły oraz elementy organizmu człowieka. Właściwe kształtowanie klimatu akustycznego jest jednym z priorytetów ochrony środowiska, objętym **“Programem ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia na lata 2018 – 2022”**.

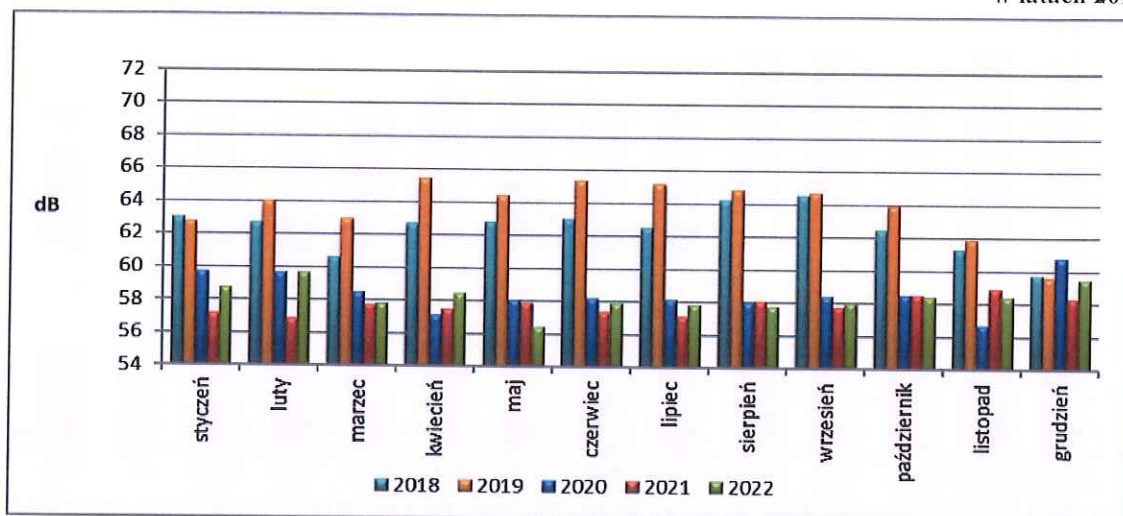
W Toruniu dominuje hałas komunikacyjny (drogowy). GIOŚ prowadzi ciągle monitoring hałasu komunikacyjnego na stacji pomiarowej „Kaszownik”, którego wyniki nie wykazują przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu drogowego zarówno w porze dnia, jak i w nocy. Ciągła rejestracja zmian poziomu dźwięku na tej stacji wykazała, że wartość rocznego długookresowego średniego poziomu dźwięku w latach 2018 – 2022 wahała się dla pory doby (L_{DWN}) od 57,9-64,0 dB oraz dla nocy (L_N): 49,2-55,4 dB. Wykonane pomiary wykazały, że w 2022 roku rejestrowano niższe poziomy hałasu, zarówno w porze dnia, jak i w nocy, w porównaniu do lat ubiegłych.

W 2022 roku została opracowana **strategiczna mapa hałasu**, która w Toruniu stanowi trzecią edycję mapowania akustycznego. Mapa określa przestrzenne rozkłady wskaźników hałasu dla pięciu źródeł hałasu: drogowego, kolejowego, tramwajowego, lotniczego i przemysłowego, a także wyznacza tereny zagrożone hałasem, w tym liczbę ludności narażonej na hałas o danym poziomie.

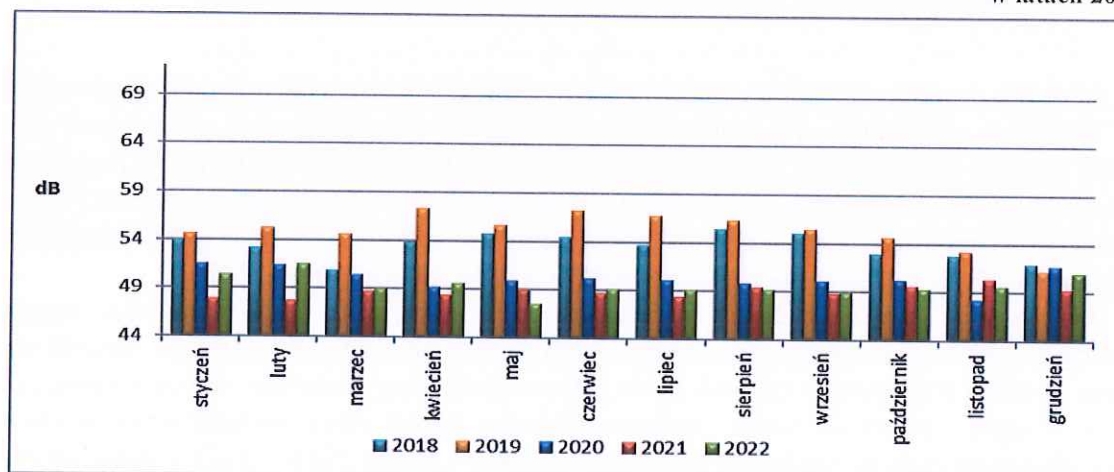
Z wykonanych obliczeń wynika, że w Toruniu występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu. Generalnie ograniczają się one do bezpośredniego sąsiedztwa pasa drogowego, mniej uciążliwy jest hałas kolejowy i przemysłowy. W skali całego miasta, można traktować to jako zjawisko incydentalne, co potwierdza liczba osób narażonych na ponadnormatywny hałas. W zakresie przekroczeń 1,0-5,0 dB jest to: 240 osób w przypadku hałasu drogowego, 135 osób dla hałasu przemysłowego oraz 2 osoby dla hałasu kolejowego. W zakresie przekroczeń 5,0-10,0 dB narażonych jest zaledwie 19 osób dla hałasu drogowego. Hałas komunikacyjny tramwajowy oraz lotniczy nie powodują przekroczeń dopuszczalnych poziomów. W bieżącej edycji mapy nie uwzględnia się przekroczeń w zakresie do 1dB. Uzyskane wyniki sugerują znaczną poprawę klimatu akustycznego w mieście.

Zmiany długookresowego poziomu dźwięku L_{DWN} przy ul. Przy Kaszowniku w latach 2018-2022

Zmiany długookresowego poziomu dźwięku L_N przy ul. Przy Kaszowniku w latach 2018-2022

Na podstawie sporządzonej strategicznej mapy hałasu, zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska, Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego zobowiązany jest do opracowania programu ochrony środowiska przed hałasem, który zostanie przedstawiony do zaopiniowania prezydentowi miasta oraz skonsultowany z mieszkańcami. Program powinien zostać uchwalony przez sejmik województwa, w ustawowym terminie do 18 lipca 2023 roku.

Pola elektromagnetyczne

Na podstawie analizy wyników pomiarów promieniowania elektromagnetycznego wykonanych przez GIOŚ, stwierdzić można, że na terenie województwa kujawsko – pomorskiego, w tym także w Toruniu, w rejonach objętych badaniami miejsc dostępnych dla ludności, rejestrowane natężenia pól elektromagnetycznych utrzymują się od lat na bardzo niskim poziomie. W 2022 r. monitoring pól elektromagnetycznych (PEM) przeprowadzono na czterech stanowiskach, tj. przy ul. Dziewulskiego 7, ul. Storczykowej 124, u zbiegu ulic: Mickiewicza 121 i Reja oraz na skrzyżowaniu ulic: Łódzkiej i Andersa. Stwierdzone wartości zawierały się w przedziale od 0,3 V/m na ul. Storczykowej 124 do 1,2 V/m na ul. Dziewulskiego 7 (dla wysokich częstotliwości dopuszczalne poziomy pól elektromagnet. w środowisku wynoszą od 28 V/m do 61 V/m).

Adaptacja do zmian klimatu

Rok 2022 r. było kolejnym rokiem realizacji „Planu adaptacji miasta Torunia do zmian klimatu do roku 2030”, obejmującego 32 zadania. Kontynuowano wieloletnie działania adaptacyjne, zrealizowano 6 działań: Rozbudowa miejskiego systemu monitoringu jakości powietrza; Koncepcja zabezpieczenia przeciwpowodziowego osiedla Kaszczorek; Poprawa efektywności energetycznej poprzez termomodernizację I wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej i w sektorze mieszkalnym w Toruniu, w tym: budowa układu fotowoltaicznego dla Specjalistycznego Szpitala Miejskiego oraz budowa układu fotowoltaicznego w obiektach użyteczności publicznej; Dalszy rozwój komunikacji rowerowej na terenie miasta Torunia, w tym Toruński Rower Miejski; Zmniejszenie emisji spalin samochodowych. Zakup elektrycznych środków transportu m.in. na potrzeby pogotowia ciepłowniczego; Rewitalizacja i zagospodarowanie terenów zielonych w parku Tysiąclecia, parku Głazja, na osiedlu Jar i w lasach miejskich.

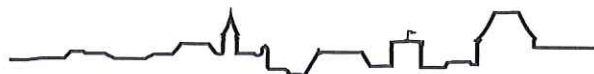
W ramach rozwoju bazy dydaktycznej w placówkach oświatowych oraz na realizację działań w zakresie edukacji klimatycznej i ekologicznej w jednostkach oświatowych przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjne oraz działania techniczne: edukację ekologiczną i klimatyczną w 67 placówkach, w 4 placówkach utworzono pracownie przyrodnicze, dla 9 placówek zakupiono przyrządy meteorologiczne i zestawy do badania wody, gleby itp, w 48 placówkach urządzono nowe tereny zieleni, ogródki warzywne, posadzono drzewa i krzewy, natomiast segregacje odpadów i recykling wdrożono w 68 placówkach.

W roku ubiegłym Gmina realizowała projekt unijny pn. "Budowa instalacji fotowoltaicznych dla obiektów publicznych na terenie Gminy Miasta Toruń", w ramach którego wybudowanych zostało 7 instalacji fotowoltaicznych dla obiektów Szkół Podstawowych: nr 18, nr 16, nr 24 i nr 31, Zespołu Szkół nr 26, Zespołu Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich oraz Teatru „Baj Pomorski”.

W 2022 r. infrastruktura ciepłownicza rozbudowywana była przede wszystkim na obszarze osiedla JAR, w okolicach ul. Targowej, Dębowej Góry, Bydgoskiego Przedmieścia, Starówki, Abisynii i ul. Równinnej. Wybudowano 6 km sieci ciepłowniczej i około 2,5 km przyłączy o mocy 6,6 MW. Łącznie w 2022 r. przyłączono do sieci 45 budynków, w tym: 23 budynki nowo wybudowane, a 22 to obiekty, które dotąd ogrzewane były z innych źródeł ciepła. Najważniejsze inwestycje przyłączeniowe w 2022 r. to: budynki mieszkalne przy ul. Strobanda i ul. Hubego na toruńskim osiedlu JAR oraz przy ul. Targowej, budynek administracyjno – warsztatowy PKP (przy ul. Fabrycznej), obiekt handlowy przy Centrum Handlowym Nowe Bielawy oraz 3 kamienice na toruńskiej Starówce. Efektami podjętych przez PGE działań są: ograniczenie niskiej emisji, poprawa efektywności energetycznej budynków oraz rozwój nowoczesnej infrastruktury ciepłowniczej miasta.

W 2022 roku zakończono budowę 3 dróg rowerowych o długości 1490 m, 2 ciągów pieszo – rowerowych o długości 2.795 m oraz wybudowano 2 mostki nad Struga Toruńską.
Informacje dotyczące Systemu TRM w rozdziale XVIII „Infrastruktura techniczna”.

W roku ubiegłym opracowano raport z badań ankietowych „Mieszkańcy Torunia wobec adaptacji do zmiany klimatu”. Badania przeprowadzono na reprezentatywnej grupie dorosłych mieszkańców Torunia. Mieszkańcy oceniali swoją wiedzę o środowisku i zmianie klimatu jako dość dobrą (3,69 w skali 1-6). Wyżej oceniają ją kobiety i osoby w wieku 35-44 lata. Ponad połowa ankietowanych zadeklarowała podejmowanie działań na rzecz środowiska np. sortowanie śmieci, sprzątanie lasu, unikanie stosowania plastikowych opakowań jednorazowego użytku, oszczędzanie wody i energii. Dla 46,4% ankietowanych środowisko jest ważne. Szybciej docierają do nich działania miejskie, które są łatwo obserwowalne, jak np. modernizacja oświetlenia ulicznego, rozbudowa sieci kanalizacyjnej, rowery miejskie czy wstrzymanie koszenia trawy.

W roku sprawozdawczym, w ramach realizacji zadania „**Mapa termiczna Torunia**” na podstawie danych meteorologicznych i klimatycznych oraz otwartych danych satelitarnych z ostatnich 10 lat, przeprowadzono analizę bioklimatyczną Torunia. W latach 2010-2022: indeksy UCI i Humanidex mają tendencję wzrostową, nie osiągają jednak wartości szkodliwych dla zdrowia; obserwujemy natomiast wyraźny spadek indeksu WCI, który wskazuje na łagodniejszy przebieg zimy.

W 2022 r. wskaźnik miejskiej powierzchniowej wyspy ciepła wykazał największe natężenie na Rubinkowie (82,78% pow. jednostki) i na Bielawach (75,73%). Wskaźnik narażenia na przegrzanie w 2022 r. przyjął największe wartości na terenie Starego Miasta (średnia 2,22) i osiedla Mokre (1,89). Są to również jednostki z największym udziałem powierzchni nieprzepuszczalnej (48%). Terenami o największym udziale powierzchni biologicznie czynnych są: Barbarka (96,38%), Czerniewice (96,9%) i Kaszczorek (95,38%). Analiza wielokryterialna wskazuje, że jednostkami urbanizacyjnymi o największym natężeniu niekorzystnych zjawisk związanych z warunkami termicznymi i wzrostem udziału powierzchni nieprzepuszczalnej są: Stare Miasto, Chełmińskie i Mokre.

Wody powierzchniowe

W ramach przywrócenia sprawności urządzeń wodnych i bezpieczeństwa przepływu wód Strugi Toruńskiej, w 2022 roku dokonano naprawy koryta otwartego kanału A Strugi Toruńskiej na odcinkach - S2-S4, od komory przy murze Arsenалу do kraty kanału zamkniętego przy Moście Paulińskim. Łączna długość odcinków – ok. 157 m, w tym 12 m fragment koryta ze sklepieniem łukowym. Prace objęły także wykonanie oświetlenia w ścianach koryta i przygotowanie do rewitalizacji otaczającego Strugę terenu zieleni.

Zagrożenie powodziowe

Wzrost zagrożenia i ryzyka powodziowego, wynikający m. in. ze zmiany klimatu, której następstwem jest zwiększenie zasięgu, czasu trwania i częstości wezbrań oraz wzrostu wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią w wyniku zabudowy nowych obszarów, wymusza konieczność podejmowania działań w kierunku wzmocnienia ochrony miasta przed powodzią.

W Toruniu zagrożone powodzią są tereny położone wzdłuż rzeki Wisły i Drwęcy. Ostatnia powódź nawiedziła Toruń w 2020 roku. Zasięgi zagrożeń o określonych prawdopodobieństwach wystąpienia są widoczne na mapach zagrożenia powodziowego i mapach ryzyka powodziowego wykonanych przez Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie. Pełne wersje map, w wersji kartograficznej, w formacie pdf, dostępne są pod adresem: <http://mapy.isok.gov.pl>. Plan Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla Regionu Wodnego Dolnej Wisły, który jako element składowy został wdrożony do realizacji Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły identyfikuje obszary wrażliwe na oddziaływanie wód powodziowych od rzeki Wisły i określa je jako tzw. hot-spots, które jako obszary problemowe wymagają podjęcia działań zabezpieczających przed potencjalnymi skutkami powodzi. Na terenie Gminy Miasta Toruń, Dyrektor RZGW w Gdańsku wskazał jeden taki obszar, który obejmuje teren wzdłuż ul. Turystycznej, aż do koryta rzeki Drwęcy, co do którego należało podjąć działania zabezpieczające w drodze zarządzania istniejącym ryzykiem powodziowym. Na podstawie tego dokumentu został nałożony na Gminę Miasta Toruń obowiązek wykonania dokumentacji pn.: „Koncepcja zabezpieczenia przed powodzią dla istniejącej zabudowy osiedla Kaszczorek w gm. Toruń” (jako tzw. działania o charakterze nietechnicznym). Wykonawcą opracowania był Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Państwowy

Instytut Badawczy w Warszawie. Jego celem była analiza stanu ochrony przed powodzią i wykonanie wariantowej koncepcji zabezpieczenia przed powodzią dla osiedla Kaszczorek wraz z określeniem wpływu proponowanych rozwiązań na zagrożenie pozostałej części miasta.

Mała retencja

Na terenie Torunia, od 2021 roku prowadzone są działania mające na celu wzmocnienie roli małej retencji, które pozwolą na zmniejszenie wrażliwości miasta na susze i lokalne podtopienia. Głównym narzędziem w tym zakresie są dotacje celowe przyznawane na podstawie uchwały nr 603/21 Rady Miasta Torunia z dnia 18 marca 2021 r. na zadania służące ochronie zasobów wodnych, polegające na gromadzeniu i wykorzystaniu wód opadowych i roztopowych w miejscu ich powstania. W 2022 roku na realizację programu „Mała retencja” Gmina Miasta Toruń przeznaczyła 500 tys. zł. W roku sprawozdawczym udzielono 33 dotacje na łączną kwotę ponad 217 tys. zł. W ramach tych środków na terenie miasta wykonano 20 zbiorników podziemnych o pojemności jednostkowej od 1,6 m³ do 8 m³ oraz 24 zbiorniki naziemne o pojemności od 0,23 m³ do 1 m³, co umożliwi retencjonowanie 99,5 m³ wód opadowych. W ramach dotacji wykonano również 14 systemów nawadniania o łącznej powierzchni 6.280 m².

Wyroby zawierające azbest

Zadanie związane z usuwaniem z terenu miasta wyrobów zawierających azbest w 2022 roku było kontynuowane na podstawie uchwały nr 846/14 RMT z dnia 4 września 2014 r. przyjmującej „Program usuwania azbestu z terenu Miasta Torunia” oraz „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032”.

W 2022 roku Gmina Miasta Torunia podpisała z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu porozumienie na 40% dofinansowanie kosztów związanych z demontażem, odbiorem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest na lata 2022 - 2023.

Na podstawie złożonych przez mieszkańców Torunia wniosków usunięto 35,160 ton eternitu falistego z 29 nieruchomości. Łączny koszt zrealizowanego zadania wyniósł prawie 20 tys. zł, w tym prawie 8 tys. zł stanowiła dotacja z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Informacje o ilości wyrobów zawierających azbest oraz ich lokalizacji dostępne są w bazie azbestowej (<https://bazaazbestowa.gov.pl/pl/>).

Na terenie Torunia zinwentaryzowano (w 2014 r.) 7,316 ton wyrobów zawierających azbest, do końca 2022 r. zlikwidowano 5,393 tony, co bilansuje się pozostawianiem na terenie miasta 1.932 tony wyrobów zawierających azbest, w tym: 569 ton eternitu na dachach 609 posesji należących do osób fizycznych oraz 1.354 tony wyrobów z azbestem należących do osób prawnych.

Ilość usuniętych odpadów zawierających azbest z terenu GMT w latach 2018-2022 (w tonach)

2018	2019	2020	2021	2022
72,635	75,590	65,900	74,520	35,160

Zwierzęta bezdomne

Działania Gminy związanych z bezdomnością zwierząt w Toruniu dotyczy program, który zgodnie z art. 11a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt jest uchwalany przez Radę Miasta Torunia corocznie. Obejmuje zadania związane z opieką nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiem bezdomności, przede wszystkim psów i kotów.

Na realizację „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Toruniu na rok 2022” przeznaczono w budżecie miasta kwotę w wysokości prawie 1.552 tys. zł, czyli o blisko pół miliona złotych więcej niż w roku 2021.

Wśród zadań wskazanych w programie jest m.in. utrzymywanie Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt. W ramach programu w 2022 roku zrealizowano m.in.: zabiegi sterylizacji i kastracji 500 kotów wolno żyjących oraz ich dokarmianie, objęto opieką w schronisku dla bezdomnych zwierząt 872 psów i 909 kotów. Zabiegom sterylizacji i kastracji poddano w schronisku 346 psów i 368 kotów. Wszystkie zwierzęta adoptowane ze schroniska są znakowane – w roku 2022 mikroczipem oznakowano 555 psów i 658 kotów.

Ważnym elementem programu jest poszukiwanie właścicieli dla bezdomnych zwierząt m.in. poprzez stronę internetową schroniska, portale z ogłoszeniami, media oraz współdziałanie z organizacjami społecznymi. Dzięki szeroko zakrojonym akcjom w 2022 roku uzyskano wysoki procent adopcji zwierząt ze schroniska, tj. 92,10% dla psów i 77,10% dla kotów.

Tereny zieleni

Działania Torunia związane z adaptacją do zmiany klimatu, przyczyniły się do zwrócenia szczególnej uwagi na zieleń w mieście, jako ważnej składowej środowiska. Wpisują się one w 11 cel zrównoważonego rozwoju ONZ i Agendy 2030, który brzmi: „uczynić miasta bezpiecznymi, stabilnymi, zrównoważonymi oraz sprzyjającymi włączeniu społecznemu. Dbłość o środowisko naturalne leży u podstaw zrównoważonego rozwoju”.

Tereny zieleni zajmują około 30% powierzchni miasta. System przestrzenny tych obszarów tworzy układ pierścieniowo-klinowy, a tkankę zieloną miasta stanowią lasy, tereny zieleni urządzonej i nieurządzonej.

W 2022 roku został zrealizowany projekt pn. „Rewitalizacja zabytkowego Parku Miejskiego na Bydgoskim Przedmieściu w Toruniu – 3 etap”, kontynuowano również prace pielęgnacyjne w Parku Tysiąclecia, w Parku Głazja, w Ogrodzie Muzyków przy ul. Fryderyka Chopina, na terenach zieleni przy Muzeum Etnograficznym i Jordankach oraz na terenie lasu miejskiego „Rudelka” i na tzw. osiedlu Jar.

Zrealizowany przez gminę, przy wsparciu środków UE, projekt pn. „Zagospodarowanie turystyczno-rekreacyjne terenów na osiedlu JAR w Toruniu” zdobył nagrodę główną w XVI edycji Konkursu Towarzystwa Urbanistów Polskich na najlepiej zagospodarowaną przestrzeń publiczną w Polsce. Natomiast rewitalizacja Parku Tysiąclecia zdobyła I miejsce w konkursie „Miasto z klimatem” organizowanym przez Ministra Klimatu i Środowiska. Nasadzenia roślinności w rejonie infrastruktury transportowej dla stworzenia naturalnej bariery między strefą pieszą a jezdnią oraz w pasach zieleni przy drogach dwujezdniowych mają na celu wzrost komfortu termicznego użytkowników dróg i pieszych. W 2022 roku, wzdłuż dróg posadzono 599 drzew, 58.045 szt. krzewów, bylin i traw oraz utworzono 1 łąkę kwietną. W 66 miejscach Torunia poprawiono w ten sposób komfort użytkowników dróg i pieszych.

Na terenie miasta prowadzona była również regularna pielęgnacja i wycinka drzew stwarzających zagrożenie w czasie silnych wiatrów w pobliżu dróg i parkingów. W efekcie poddano zabiegom pielęgnacyjnym 241 drzew, wycięto 156 drzew stwarzających zagrożenie, dzięki temu w 108 miejscach nastąpiła likwidacja zagrożenia dla ludzi i mienia.

W 2022 r. rozpoczęła się również realizacja pierwszych toruńskich parków kieszonkowych. Pierwsze cztery parki, których realizację rozpoczęto to: „Szwajcarski Zakątek” – przy ulicach: Narcyzowa/Zagonowa, „Greckie Klimaty” – przy ul. Rydygiera, „Zacisze Holandii” – przy ulicach: Szuwarów/Tataraków oraz „Litewska Ojczyzna” – przy ulicach: Matejki/Słowackiego.

Ze względu na postępujący proces urbanizacji i antropopresję drzewostan w mieście wymaga systematycznej przebudowy i odnowienia, stąd też istnieje konieczność stosowania kompensacji przyrodniczej, w szczególności w roślinności przydrożnej, znajdującej się w sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych. W 2022 roku na terenach zieleni nasadzono 617 sztuk drzew oraz ponad 23.000 sadzonek krzewów, traw ozdobnych i bylin. W ramach

budżetu obywatelskiego posadzono 6 lip drobnolistnych na zachodniej pierzei Rynku Nowomiejskiego, na nowo zagospodarowano ul. Strzałową wraz z częścią przy ul. Łódzkiej, fragment przy ul. Bydgoskiej i ul. Targowej oraz wprowadzono kolejne nasadzenia rododendronów w Parku Miejskim, a także wykonano dywany kwiatowe wzdłuż ul. Szosa Chelmińska.

Ponadto, w 2022 r. przedsięwzięciami wzbogacającymi tereny zieleni w Toruniu były:

- zagospodarowanie ronda im. S. Michałka na skrzyżowaniu ulic: Śląskiego/Konstytucji 3 Maja, ronda im. F. Focha na skrzyżowaniu ulic: Hallera/Kniażewicza oraz ronda Wiślanego wraz z ustawieniem rzeźby na skrzyżowaniu ulic: Ligi Polskiej/Turystyczna/Księżycowa;
- wykonanie zielonej kładki nad Trasą Prezydenta W. Raczkiewicza poprzez nasadzenie roślin pnących, traw ozdobnych i wysianie łąki kwietnej;
- usunięcie jemioli ze 120 drzew rosnących w zachodnim fragmencie pierścienia zieleni otaczającego Stare Miasto w Toruniu (od Bulwaru Filadelfijskiego i Ślimaka Getyńskiego, wzdłuż al. św. JP II, do terenu zieleni przy skrzyżowaniu z ul. Czerwona Droga – przy CKK Jordanki);
- zawieszenie na terenach leśnych 60 budek dla ptaków typu A oraz zamontowanie na elewacjach 5 budynków 140 trocinobetonowych budek typu J dla jerzyków;
- posadzenie 16 robinii akacjowych w ramach uzupełnienia alei przy ul. Dekerta;
- wymiana elementów małej architektury na placu zabaw przy ul. Andresa 79 oraz uzupełnienie przestrzeni o zieleń w postaci altany z wierzby, drzew i żywopłotu;
- wykonanie zagospodarowania terenu (etap I) wokół Szkoły Podstawowej Nr 5 polegającego m.in. na pielęgnacji drzew, wykonaniu nasadzeń zieleni oraz uzupełnieniu i remoncie elementów małej architektury;
- zagospodarowanie zielenią poprzez nasadzenie krzewów, rozszczelnienie i odkostkowanie przestrzeni chodnika wzdłuż ulic: Sienkiewicza, Gagarina, Kraszewskiego oraz Sobieskiego;
- posadzenie róż okrywowych o powierzchni 65 m² na skwerze przy Rondzie Kazimierza Ulatowskiego oraz wzdłuż ul. Legionów do ul. Grudziądzkiej w pasach drogowych;
- pasadzenie 3.000 sztuk sadzonek konwalii majowej w Parku 100-lecia Powrotu Torunia do Wolnej Polski;
- przeprowadzenie rekultywacji zieleni na skwerze przed Muzeum Etnograficznym, nasadzając róże i wysianie trawnika w miejscach przeddeptów;
- opracowanie i zamontowanie 12 tablic edukacyjnych dotyczących dokarmiania ptactwa przy zbiornikach wodnych.

Z budżetu obywatelskiego zrealizowano 21 projektów zieleniarskich, na łączną kwotę prawie 3,4 mln zł.

W 2022 roku wzrosła liczba pomników przyrody: na podstawie uchwały nr 881/2022 RMT z dnia 9 czerwca 2022 r. ochroną prawną objęto dąb szypułkowy przy ul. Grudziądzkiej (Pastor Heuer) oraz dąb szypułkowy u zbiegu ulic: Letniej i Galona (Lajosz) oraz w myśl uchwały nr 988/2022 RMT z dnia 15 grudnia 2022 r. ochroną prawną objęto cztery dęby szypułkowe o obwodach pni 330 cm, 352 cm, 393 cm i 293 cm, rosnące w Czerniewicach, w lesie między ulicami: Relaksową, Spacerową i Włocławską. W Toruniu jest obecnie 56 pomników przyrody - są to przede wszystkim drzewa lub skupiska drzew oraz 1 głąz narzutowy.

XIV. KULTURA, OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I TURYSTYKA

W 2022 r. działania w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie kultury realizowane były przez 8 instytucji kultury, dla których organizatorem jest Gmina Miasta Toruń. Ich działalność uzupełniają przedsięwzięcia artystyczne przygotowywane przez organizacje pozarządowe, związki twórcze, kluby kultury oraz placówki edukacyjne.

Muzeum Okręgowe w Toruniu

W skład Muzeum Okręgowego wchodzi następujące oddziały: Ratusz Staromiejski, Dom Mikołaja Kopernika, Kamienica pod Gwiazdą, Muzeum Historii Torunia w Domu Eskenów, Muzeum Podróżników im. Tony Halika, Muzeum Toruńskiego Piernika, Muzeum Twierdzy Toruń oraz Biblioteka Naukowa przy ul. św. Jakuba 20a. W 2022 roku w oddziałach muzeum kontynuowano ekspozycję na 18 wystawach stałych, a także zaprezentowano 30 nowych wystaw czasowych oraz kontynuowano prezentację 10 takich wystaw. 4 wystawy prezentowano poza siedzibą Muzeum. W 2022 r. wydano drukiem: 18 pozycji wydawniczych; przeprowadzono 335 stacjonarnych działań edukacyjnych (w tym 211 lekcji muzealnych), 1.802 warsztaty wypieku piernika, 71 oprowadzań dodatkowych.

Łącznie ekspozycje Muzeum Okręgowego w Toruniu zwiedziło: 468.898 osób (w porównaniu do 297,2 tys. osób w roku 2021); sprzedano 122.695 biletów normalnych; 116.394 bilety ulgowe, wydano 139.045 biletów bezpłatnych; w zajęciach edukacyjnych uczestniczyły 3.793 osoby, w wernisażach wystaw i innych spotkaniach udział wzięło 23.161 osób.

Teatr Baj Pomorski

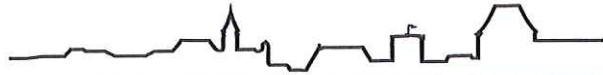
Oferta teatru w 2022 r. obejmowała: widowiska, kameralne i wieloobsadowe spektakle oraz mniejsze formy sceniczne. Zorganizowano m.in. zajęcia w ramach ferii zimowych, specjalne spektakle z okazji Dnia Babci i Dziadka, Walentynek, Dnia Kobiet, Strefę Zabawy w Młynie Wiedzy, Międzynarodowy Dzień Teatru, XVII Konkurs Interpretacji Teatralnej dla Dzieci Młodzieży, Majówkę w „Baju”, wydarzenia z okazji Dnia Dziecka, koncert „Dumki i pieśni ukraińskie”, „Piernikowy weekend na zakończenie lata”, wystawiono spektakle w ramach obchodów 25-lecia wpisu Torunia na listę UNESCO, Narodowe Czytanie (fragmenty „Ballad i romansów” Adama Mickiewicza) oraz dwa festiwale.

W dniach od 13 do 15 maja 2022 r. odbyły się 36. Toruńskie Spotkania Teatrów Jednego Aktora, podczas których zaprezentowano 11 monodramów oraz dodatkowe przedstawienie w Teatrze im. W. Horzycy. Ponadto festiwalowi towarzyszyła wystawa fotograficzna TO ON Zdzisław Kuźniar, pokaz laureatów Konkursu Interpretacji Teatralnej dla Dzieci i Młodzieży oraz warsztaty aktorskie i spotkania. Łącznie w wydarzeniach festiwalowych uczestniczyło 1.279 osób. Festiwal dostępny był także w Internecie na oficjalnym fanpage`u teatru.

W dniach od 15 do 21 października 2022 r. odbył się 27. Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek „Spotkania”, podczas którego zaprezentowano 8 przedstawień, w tym 7 konkursowych, w których uczestniczyło ok. 2.000 widzów. Festiwal tradycyjnie rozpoczęła parada teatralna ulicami Starego Miasta, w której uczestniczyły zespoły teatralne z całego kraju. Dodatkowo podczas wydarzenia chętni mogli uczestniczyć w warsztatach plastycznych, teatralnych i scenograficznych, a także perfomatycznym czytaniu „Bajek” Adama Mickiewicza.

W ramach działalności edukacyjnej Teatr zorganizował m.in. warsztaty teatralne, lalkarskie, muzyczne oraz plastyczne, zwiedzanie zakamarków teatru, Konkurs Interpretacji Teatralnej.

W 2022 roku Teatr „Baj Pomorski” w Toruniu zrealizował 3 premiery: „Kapelusz Pani Wrony”, „Słońce świeci wszystkim”, „Pozostań człowiekiem”; wystawił: 392 widowiska dla 51.646 widzów. Łącznie zrealizowano 463 działania artystyczne, a z innej niż spektakle repertuarowe działalności skorzystało 7.364 widzów.

Zespół aktorów Teatru Baj Pomorski brał udział w czterech festiwalach: 35. Międzynarodowym Festiwalu Teatralnym „Walizka” w Łomży, 9. Międzynarodowym Festiwalu Teatrów dla Dzieci „Dziecinada” we Wrocławiu, Festiwalu Plastyki Teatrów Lalki i Formy Słupsk-Ustka oraz 14. Międzynarodowym Festiwalu Teatrów Lalek „Katowice-Dzieciom”.

Toruńska Orkiestra Symfoniczna

W 2022 roku instytucja zrealizowała 567 wydarzeń, w tym 92 koncerty dla 30.969 osób oraz 10 działań online z udziałem 35.259 odbiorców. Program artystyczny realizowany był w ramach nowych cykli koncertowych takich jak: „Cztery struny świata”, „Póki Polska żyje w nas” czy „Palcem po partyturze” oraz już wcześniej znanych, jak koncerty rodzinne organizowane pod hasłem „Czas dla Nas” oraz kolejna edycja Dni Grzegorza Ciechowskiego. Ponadto orkiestra zorganizowała 8 wydarzeń dla uchodźców z Ukrainy, 3 zajęcia relaksacyjne dla kobiet w ciąży, koncert w ramach Sceny Muzyki Polskiej oraz łącznie 72 wydarzenia w ramach realizowanego przez instytucję projektu profilaktyki uzależnień „Zacznij żyć (z) kulturą”. Łącznie orkiestra przeprowadziła 475 działań edukacyjnych dla 44.741 odbiorców (m.in.) audycje muzyczne (wyjazdowe i w siedzibie), oprowadzanie po siedzibie, muzykoterapie, próby generalne, prologi koncertowe, gry miejskie, wykłady, spotkania edukacyjne, strefy zabaw.

W dniach od 24 czerwca do 27 sierpnia 2022 r. odbyła się 26. edycja Międzynarodowego Festiwalu „Nova Muzyka i Architektura”, obejmującego łącznie 16 wydarzeń, w tym 13 koncertów, 2 recitale organowe z prelekcją i 1 koncert plenerowy. Wydarzenia odbywały się w zabytkowych i nowoczesnych wnętrzach Torunia, tj. w CKK Jordanki, Dworze Artusa, Ratuszu Staromiejskim, na Rynku Staromiejskim, w Kościele św. Szczepana, Kościele św. Ducha oraz w Kościele św. Jakuba.

Z okazji obchodów 100. rocznicy urodzin toruńskiego kompozytora Kazimierza Serockiego orkiestra zrealizowała projekt zatytułowany Serocki#100, zainaugurowany koncertem w dniu 6 marca 2022 r. Kolejne 16 działań artystycznych w ramach projektu odbyło się we wrześniu, w tym koncerty symfoniczne, koncerty kameralne, spotkania, wykłady oraz prezentacja książki o kompozytorze.

Centrum Sztuki Współczesnej

Podstawowym celem Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu jest tworzenie, zarządzanie i udostępnianie regionalnej kolekcji sztuki współczesnej zapoczątkowanej Narodowym Programem Kultury „Znaki Czasu”. W 2022 roku zorganizowano 11 wystaw, w tym: Dypłom 2021, Wystaw się w CSW, Sean Scully, Wojciech Fangor, a także dwie wystawy towarzyszące 30. Międzynarodowemu Festiwalowi EnergaCAMERIMAGE - Ryszard Horowitz. Fotokompozycje oraz Tumult w malarstwie lat 1979-1988. Wystawy obejrzało łącznie 39.625 osób na żywo oraz 381.452 online. W dniach od 10.06 do 25.09.2022 r. odbyła się 13. edycja Międzynarodowego Festiwalu Grafiki Projektowej Plaster, którego tematyka została zadedykowana walczącej Ukrainie, jako symbol wsparcia solidarności z sąsiadem. Wystawę festiwalową obejrzało łącznie 5.870 osób plus 15.985 osób online. W działającym w CSW Centrum Sztuki Filmowej odbyło się łącznie 1.021 wydarzeń, w tym 871 seansów i tematycznych przeglądów filmów, a także spotkania i wykłady, które łącznie zgromadziły 16.508 widzów.

W Centrum Literatury odbyło się 69 wydarzeń, w których wzięło udział 1.034 osób plus 387.844 online. Ponadto przeprowadzono 241 działań edukacyjnych, w których wzięło udział 6.030 uczestników na żywo i 48.513 odbiorców online. Razem frekwencja we wszystkich działaniach zrealizowanych przez instytucję w 2022 roku wyniosła: 70.991 plus 820.634 online.

Centrum Kultury Dwór Artusa

Począwszy od 2020 roku instytucja prowadzi działalność kulturalną w czterech obiektach: reprezentacyjnym Dworze Artusa na terenie Zespołu Staromiejskiego oraz filii Dom Muz Podmurna, filii Dom Muz Rudak i filii Dom Muz Podgórz.

W 2022 roku w Instytucji kontynuowano realizację stałych cykli, takich jak: Czwartki z Filozofią, Świat i okolice, Milongi Piernikowe, Sztuka w Artusie, Kino dla Seniora, Kino Rudak Klub Filmowy, Dyskusyjny Klub Filmowy Szpulka, Filmowe Poniedziałki. Organizowano też cykliczne wystawy w Galerii Artus i Galerii Muz, prezentując twórczość nietuzinkowych artystów i fotografików, w większości związanych z lokalnym środowiskiem artystycznym, zainicjowano także działanie Galerii Jednego Żartu, w której co tydzień prezentowane są nowe grafiki rysownika Pawła Jaworskiego. Instytucja zrealizowała także wydarzenia mające na celu wsparcie Ukrainy: Wolny Rynek Poetycki - poeci Ukrainie, Wolna Ukraina! - toruński koncert solidarności, spotkania, warsztaty. Pośród zrealizowanych w ubiegłym roku wydarzeń warto wymienić koncerty: Sary Pach, Prusinowski Kompania, Asi Czajkowskiej & Bartka Staszkievicza, L.A. Trio, Festiwal Muzykofilia, Festiwal Młodej Muzyki, Saxmania 2022, Percival Schutzenbach, koncert Piotra Bukartyka z grupą Ajagore.

W dniach 16 – 26 czerwca 2022 r. instytucja zrealizowała Toruński Festiwal Słów, stanowiący kontynuację Toruńskiego Festiwalu Książki, w ramach którego odbyło się 12 spotkań autorskich, a także dwa plenerowe koncerty: ukraińskiego zespołu AtmAsfera oraz Tuchaj-Bej, warsztaty ekslibrisu, kaligrafii, cyrylicy i gotowania. W dniach 24 - 26 września 2022 r. odbyła się XII. Ogólnopolska Giełda Projektów, konferencja dla animatorów kultury z całej Polski organizowana przez Narodowe Centrum Kultury. Natomiast 9 grudnia 2022 r. ogłoszono werdykt 35. Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego „O liść konwalii” im. Zbigniewa Herberta, w którym udział wzięło 268 autorek i autorów.

W roku ubiegły w Instytucji kontynuowano też działania edukacyjne oraz z zakresu teatru, zajęć plastycznych, muzycznych. Organizowano warsztaty i lekcje dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Kontynuowano też zadanie upowszechniania kultury wśród różnych grup społecznych, m.in. seniorów, dla których udostępniano pomieszczenia.

Łącznie w 2022 roku zrealizowano 1.355 imprez własnych i współorganizowanych, z udziałem 72.092 osób, w tym: 52 koncerty, spektakle, występy kabaretowe; 69 innych imprez, takich jak spotkania i wykłady, 24 wystawy; 73 imprezy innych organizatorów (wynajmy sal, z udziałem 13.790 osób) oraz 72 imprezy kinowe, z udziałem 1.785 osób. Ponadto przeprowadzono 928 wydarzeń edukacyjnych, a także 149 wydarzeń w realizowanym w ramach Budżetu Obywatelskiego - „Fantastycznym Domu Kultury”.

Toruńska Agenda Kulturalna

Zgodnie z podjętą w dniu 30 września 2021 r. uchwałą nr 718/21 Rady Miasta Torunia z dniem 1 stycznia 2022 r. połączono dwie samorządowe instytucje kultury: Toruńska Agenda Kulturalna oraz Centrum Kultury „Zamek Krzyżacki” w Toruniu, tworząc instytucję kultury pod nazwą: Toruńska Agenda Kulturalna. Jej głównym celem jest prowadzenie działalności kulturalnej, polegającej na organizowaniu nowatorskich wydarzeń kulturalnych, festiwali, koncertów i widowisk w celu zaspokajania potrzeb i aspiracji kulturalnych mieszkańców Torunia. Zadaniem instytucji jest również realizacja ogólnopolskich i międzynarodowych kampanii promujących miasto Toruń jako ważny ośrodek kultury na mapie Europy. Ponadto, kontynuując działalność CK „Zamek Krzyżacki”, instytucja opiekuje się powierzonymi obiektami zabytkowymi (ruiny Zamku Krzyżackiego i Krzywa Wieża) i ich otoczeniem, a także organizacją inscenizacji historycznych, turniejów, pokazów i jarmarków odtwarzających oraz promujących dziedzictwo kulturalne średniowiecznego Torunia.

W 2022 r. pierwszym wydarzeniem realizowanym przez instytucję była artystyczna

oprawa Święta Trzech Króli, a następną Rozświetlony Zamek - festyn rodzinny zorganizowany na inaugurację działalności nowej instytucji. Wśród kolejnych wydarzeń zrealizowanych przez instytucję należy wymienić widowisko Gregorian Grace Symfonicznie, które odbyło się w dniu 30 kwietnia 2022 r. w Fosie Zamkowej w ramach „Majówki Miejskiej” oraz Zamkowy Dzień Dziecka. Tradycyjnie TAK zrealizował cykl imprez z okazji „Święta Miasta”, obejmujący cykl koncertów na scenie plenerowej na Rynku Staromiejskim, Święto Muzyki, wręczenie nagrody dla najlepszej klasy, odsłonięcie kolejnych „katarzynek” w Piernikowej Alei Gwiazd.

W dniach od 16 do 20 sierpnia 2022 r. odbyła się 13. edycja Międzynarodowego Festiwalu Światła Bella Skyway. 22 instalacje świetlne w 3 wydzielonych strefach, w tym nowej - na terenie skansenu Muzeum Etnograficznego, a także na Kościele św. Ducha, obejrzało łącznie ponad 40 tys. widzów. W dniach 24 – 25 listopada 2022 r. odbyła się 10. edycja Festiwalu Sztuki Faktu. Roczną działalność instytucji zamknęły zorganizowane na terenie ruin Zamku Krzyżackiego atrakcje zrealizowane pod hasłem „Kajko i Kokosz na Zamku” z okazji 50 - lecia komiksu Janusza Christy oraz Wigilia Miejska. Łącznie w ubiegłym roku instytucja zrealizowała 230 wydarzeń, w których uczestniczyło 312.185 uczestników.

Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy”

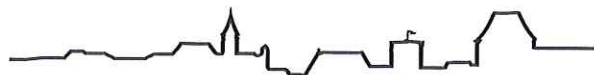
Przedmiotem działania Centrum Nowoczesności jest popularyzacja osiągnięć nauki, techniki i kultury, dorobku naukowego, technicznego oraz kulturowego, ukazanie znaczenia nauki, techniki i kultury w życiu codziennym współczesnego człowieka, pełnienie roli ośrodka animacji i wspieranie przedsięwzięć służących popularyzacji nauk przyrodniczych, wiedzy technicznej, ochronie środowiska naturalnego oraz dziedzictwa kulturowego, prezentacja historycznego rozwoju nauki, techniki i kultury, tworzenie krajowej i europejskiej przestrzeni wiedzy.

W 2022 r. w przestrzeniach wystawienniczych prezentowanych było: 8 wystaw stałych oraz 5 czasowych: Barwy, Od piasku do szkła, ...to takie proste, Antarktyka – podróż do krainy lodu, Wmiksuj się. Ponadto zrealizowano m.in.: „Wtorki z psychologią”, „Medyczne środy”, warsztaty plenerowe podczas Majówki Miejskiej i Święta Miasta, koncert charytatywny „Rzeka dobra”; Piknik „Naukowa Petarda”, a także zajęcia w ramach Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki, Tygodnia Mózgu, Toruńskiej Nocy Naukowców, Konferencję Near Space. Z oferty Centrum skorzystało stacjonarnie 153.347 osób oraz 52.016 online, a w działaniach poza siedzibą 14.429 osób. Łącznie zrealizowano 4.627 wydarzeń, w tym 4.298 wydarzeń edukacyjno-kulturalnych biletowanych dla 213.302 osób.

Europejskie Centrum Filmowe Camerimage

Europejskie Centrum Filmowe CAMERIMAGE jest państwową instytucją kultury założoną pod koniec 2019 roku przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, której celem jest wybudowanie w Toruniu stałej siedziby Międzynarodowego Festiwalu Filmowego EnergaCAMERIMAGE. Poza tym zadaniem inwestycyjnym, ECFC ma prowadzić działalność merytoryczną w ramach corocznej współorganizacji Festiwalu oraz innych projektów o charakterze wystawienniczym, kulturalnym, edukacyjnym i naukowym w zakresie polskiej i światowej kultury audiowizualnej.

Najważniejszym wydarzeniem w 2022 r. był zrealizowany w dniach 12 – 19 listopada 30. Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych EnergaCAMERIMAGE, który przyciągnął gości z rekordowej liczby 78 krajów. Do Torunia przyjechało między innymi 800 autorów zdjęć, 650 studentów szkół filmowych, 130 przedstawicieli mediów i 1.200 reprezentantów branży filmowej. W Toruniu zobaczyć można było 226 filmów, spośród których 21 zdobyło 70 nominacji do najważniejszych nagród Amerykańskiej

Akademii Filmowej. Podczas jubileuszowej edycji festiwalu po raz pierwszy w Polsce wyświetlono m.in. filmy: „Tár”, „Duchy Inisherin”, „Fabelmanowie” czy otwierający wydarzenie „Imperium Światła”.

W 2022 roku, w realiach wygaszania ograniczeń w prowadzeniu działalności kulturalnej, podjęto prace nad aktualizacją „Strategii Rozwoju Kultury Miasta Torunia” z okresem jej obowiązywania do 2028 roku. Jednak z uwagi na ogłoszony przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego konkurs o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury w 2029 roku, przygotowany projekt aktualizacji wymagał uwzględnienia nowych okoliczności. W przypadku podjęcia w 2023 roku przez nasze miasto decyzji o udziale w konkursie, aktualizacja strategii powinna objąć okres do 2030 roku, a także zostać skorelowana z programem starań Torunia o uzyskanie tytułu.

Wydarzenia kulturalne

W 2022 r. realizacja zaplanowanych zamierzeń kulturalnych zaczęła wracać do poziomu z okresu poprzedzającego czas ograniczeń epidemicznych. W ramach otwartych konkursów ofert na realizację w 2022 r. zadań publicznych Gminy w zakresie wspierania rozwoju kultury i ochrony jej dóbr oraz podtrzymywania tradycji narodowej, realizacji międzynarodowego festiwalu sztuki filmowej oraz konkursu kultywowania pamięci o zasłużonych dla miasta, regionu, kraju wybitnych postaciach miejscach i wydarzeniach historycznych przyznano łącznie ponad 50 dotacji na realizację działalności kulturalnej.

Wśród wielu wydarzeń kulturalnych, które zostały zrealizowane w ubiegłym roku warto w szczególności wymienić, w kolejności chronologicznej: Festiwal Tańca i Muzyki Celtyckiej, 29. Festiwal Muzyki Krajów Bałtyckich PROBALTICA, 30. Alternatywne Spotkania Teatralne KLAMRA, 26. Międzynarodowy Festiwal Teatralny KONTAKT, 20. Międzynarodowy Festiwal Filmowy Tofifest, 26. Międzynarodowy Festiwal Muzyka i Architektura, Artus Festiwal, 13. Bella Skyway Festival, 28. Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek Spotkania w Teatrze Baj Pomorski, 22. Jazz Od Nowa Festiwal, 32. Toruń Blues Meeting i 30. Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych CAMERIMAGE.

W 2022 r. łącznie 21 osób zajmujących się działalnością artystyczną otrzymało stypendia miasta Torunia w dziedzinie kultury, w tym 7 stypendiów rocznych i 14 półrocznych.

25 czerwca 2022 r. w Piernikowej Alei Gwiazd swoje "katarzynki" odsłoniły srebrne medalistki olimpijskie z Tokio, Jolanta Ogar-Hill, żeglarka i Katarzyna Zillmann, wiosłarka.

Laureatkami 26. edycji Nagrody Miast Partnerskich Torunia i Getyni zostały Joanna Bator i Terezia Mora. Uroczyste wręczenie nagrody: honorowego dyplomu, pamiątkowego medalu oraz gratyfikacji finansowej w wysokości 5 tys. euro, odbyło się 26 czerwca 2022 r. w Ratuszu Staromiejskim w Toruniu, z udziałem władz miejskich Torunia i Getyni.

Ósme Dni Grzegorza Ciechowskiego rozpoczęły się w niedzielę, 11 grudnia 2022 r. od występów Orkiestry Vabank w Galerii Atrium Copernicus i w centrum handlowym Plaza Toruń. 16 grudnia 2022 r. w Sali koncertowej CKK Jordanki, odbył się koncert „Ciechowski Symfonicznie” w wykonaniu Toruńskiej Orkiestry Symfonicznej pod kierunkiem Krzysztofa Herdzina. Koncert poprzedził performance artystyczny Operacja „Kombinat” w wykonaniu Orkiestry Vabank. Natomiast 17 grudnia 2022 r. w ACKiS Od Nowa odbył się koncert specjalny pamięci Grzegorza Ciechowskiego, podczas którego została wręczona Nagroda Artystyczna Miasta Torunia im. Grzegorza Ciechowskiego, której laureatem został młody raper Tymoteusz Rozynek, pseudonim *Szczył*.

Ochrona dziedzictwa kulturowego

W roku 2022 kontynuowano projekt „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO – etap II”. Projekt ten, zapoczątkowany przez miasto w 2007 r. w partnerstwie z zarządcami obiektów zabytkowych, przyniósł do tej pory Toruniowi ponad 70 mln zł z funduszy unijnych pozyskanych w konkursach finansowanych z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. Przyznane w ramach drugiego etapu projektu przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego wsparcie w wysokości 54,3 mln zł, wraz z wkładem własnym uczestników projektu, pozwoliło na zrealizowanie w Toruniu, w krótkim czasie, ogromnego zakresu prac konserwatorskich w najcenniejszych budowlach. W 2022 r. kontynuowano prace konserwatorsko-budowlane w dawnym Pałacu Dąbskich przy ul. Żeglarskiej 8, przystosowując obiekt do funkcji Kujawsko-Pomorskiego Teatru Muzycznego oraz prace konserwatorskie w kościołach pw.: św. Jakuba Apostoła przy kaplicy św. Anny i św. Walentego oraz prace konserwatorskie witraży w prezbiterium w kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. W roku sprawozdawczym prowadzone były także działania promocyjne, obejmujące, zgodnie z zawartą umową, realizowany projekt oraz zabytki objęte wsparciem. W ramach promocji projektu został przygotowany i zamontowany system audioprzewodników w kościele pw. Wniebowzięcia NMP, kościele katedralnym pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty oraz w kościele pw. św. Jakuba Apostoła. Zostały również wykonane makiety 3D z brązu na granitowym postumencie dla 5 obiektów: kościół pw. św. Szczepana, kościół pw. Wniebowzięcia NMP, kościół pw. św. Jakuba Apostoła, kościół katedralny pw. św. Jana Chrzciciela i św. Jana Ewangelisty, zamek krzyżacki wraz z Dworem Mieszczańskim. Przed każdym z tych obiektów zostały zamontowane makiety z repliką danej budowli. Działania te wpisują się jako udogodnienia dla osób z niepełnosprawnością. Opracowano i wydano również album pamiątkowy podsumowujący działania zrealizowane w ramach projektu „Toruńska Starówka – ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO – etap II”.

W roku sprawozdawczym na podstawie uchwały RMT nr 807/22 przyznane zostały 26 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującej się w gminnej ewidencji zabytków na terenie Gminy Miasta Toruń, z których zrealizowano ostatecznie 20 zadań.

Uchwałą nr 847/22 RMT z dnia 14.04.2022 r. przyjęty został „**Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Torunia na lata 2022-2025**”, na podstawie którego w dniu 23.11.2022 r. została podpisana umowa na wykonanie opracowania pn. „Plan Zarządzania Miejscem Światowego Dziedzictwa UNESCO dla średniowiecznego zespołu miejskiego Torunia”. Realizacja zamówienia nastąpi w okresie 16 miesięcy od dnia zawarcia umowy, tj. do marca 2024 r.

Turystyka

W 2022 roku po raz osiemnasty przeprowadzono monitoring ruchu turystycznego. Do przygotowania i opracowania wyników wykorzystano m.in.: analizę danych GUS (o korzystających z obiektów zakwaterowania i o udzielonych noclegach), informacje z atrakcji turystycznych miasta o liczbie sprzedanych biletów, deklaracje z biur i od przewodników indywidualnych dotyczące liczby oprowadzonych wycieczek i szacunkowej liczbie uczestników tych grup, wywiady bezpośrednie z turystami wg formularza elektronicznego. W 2022 roku:

- do Torunia przyjechało około 2 mln turystów, w tym przeważająca większość to turyści krajowi (dominują mieszkańcy ościennych województw). Tylko ok. 6% stanowili turyści zagraniczni (najwięcej z Niemiec, Anglii, Hiszpanii i Francji),

- natężenie ruchu turystycznego zwiększyło się o ok. 25%. (1,5 mln w 2021 r.) i było wysokie, nawet w przypadku porównania do stanu sprzed pandemii koronawirusa (rok 2019 i wcześniejsze),
- pomimo wyłączenia z użytkowania komercyjnego części bazy noclegowej (w związku z zajęciem przez uchodźców z Ukrainy – co najmniej 250 miejsc noclegowych), liczba turystów nocujących w Toruniu zwiększyła się znacząco,
- Toruń jest najczęściej docelowym punktem podróży (ok. 31%) lub miejscem kilkudniowego pobytu (ok. 48%) wśród odwiedzających,
- coraz więcej turystów zarówno krajowych jak i zagranicznych korzysta z noclegu w apartamentach (prawie 40% spośród osób nocujących w Toruniu).

Pełna treść XVIII edycji Monitoringu Ruchu Turystycznego „Turystyczny Toruń 2022” podlega publikacji na miejskiej stronie internetowej oraz stronie Ośrodka Informacji Turystycznej www.visittorun.com.

"Program rozwoju turystyki dla miasta Torunia do 2030 roku" został przyjęty przez Radę Miasta Torunia 12 maja 2022 r. Określa on misję i wizję rozwoju turystycznego miasta Torunia ze wskazaniem obszarów priorytetowych, celów i kierunków działania. W procesie planowania i prognozowania kierunków rozwoju turystyki dla Torunia Program jest podstawowym dokumentem. Zgodnie z misją w nim określoną, ma tworzyć warunki do rozwoju turystyki zrównoważonej w Toruniu oraz zwiększać korzyści związane z ruchem turystycznym dla wszystkich podmiotów rynku turystycznego, przy uwzględnieniu interesów turystów, mieszkańców i ochrony środowiska naturalnego i kulturowego miasta, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

W w czterech obszarach priorytetowych wzajemnie ze sobą korespondujących zrealizowano m.in.:

- Infrastruktura i przestrzeń: umieszczenie QR kodów na szklanych tablicach informacyjnych przekierowujące do audioprzewodników, wykonanie 5 makiet 3D z brązu będących replikami obiektów, powstanie Miejskiej Pasięki Pokazowej,
- Zasoby i produkty: Bella Skyway Festival, Międzynarodowy Festiwal Sztuki Autorów Zdjęć Filmowych „EnergaCamerimage”, Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Kontakt”, Copernicus Cup, Plaża Gotyku Toruń 2022, Welconomy, Kongres Azjatycki, Drone Tech World Meeting,
- Gospodarka i społeczeństwo: powołano Zespół ds. wdrażania Programu rozwoju turystyki dla miasta Torunia, wizyty blogerów, organizacja akcji „Toruń za pół ceny”, przeprowadzenie XVII Toruńskiego Forum Organizacji Pozarządowych,
- Promocja i marketing: cykl podcastów z Radiem Tok FM pn. „Oblicza Torunia”, trwały prace nad aktualizacją mobilnej aplikacji Toruń Porusza.

Szczegółowe sprawozdanie z realizacji „Strategii rozwoju turystyki dla Miasta Torunia do 2030” - odrębna informacja rokrocznie do 31 marca za rok poprzedni przedkładana Radzie Miasta Torunia - zgodnie z procedurą.

XV. PROMOCJA I WSPÓLPRACA MIĘDZYNARODOWA

Najważniejsze działania i wydarzenia promocyjne w 2022 r.

Kampanie promocyjne prowadzone w 2022 r.:

1. Promocja Torunia we współpracy z Polską Organizacją Turystyczną w ramach otrzymanego tytułu Polska Marka Turystyczna Toruń - za pośrednictwem strony internetowej projektu oraz profilu „Polskie Marki Turystyczne” na Facebooku, na stoiskach Polskich Marek Turystycznych podczas Targów Turystycznych (m.in.): TT Warsaw czy Tour

Salon w Poznaniu, wizyta Influenserów – przeprowadzenie całonocnej kampanii prezentującej miasto Toruń oczami małżeństwa Joanny Koroniewskiej i Macieja Dowbora, promocja szlaków kulinarnych, w tym toruńskich smaków piernikowych np. w programie Pytanie na śniadanie, realizacja badania jakości obsługi turystycznej w toruńskich obiektach metodą Mystery Client.

2. Promocja w związku z organizacją Speedway Grand Prix - emisja spotów w wybranych kanałach grupy Warner Bros Discovery w Polsce i w Europie. Zeszłoroczny pakiet obejmował emisję 320 emisji 30-sekundowych spotów promocyjnych Torunia w okresie wrzesień-październik 2022 r. w stacjach: TVN, TVN24 oraz w mających zasięg na całą Europę: Eurosporcie, Eurosporcie 2, Travel Channel. Spoty z polskim lektorem miały również swoją wersję z angielskimi i francuskimi napisami. Dodatkowo na stronie internetowej Eurosportu 3 miliony razy wyświetlony został baner promocyjny miasta odsyłający do turystycznego serwisu miejskiego visittorun.com. Dodatkowo w dniu zawodów z Torunia (1 października 2022 r.) zrealizowano 4 wejścia pogodowe z punktu widokowego na Kępie Bazarowej w Dzień dobry TVN.

3. W 2022 r. Toruń po raz drugi współorganizował z telewizją Polsat galę bokserską z cyklu **Polsat boxing Promotions**. Przy okazji transmisji gali z Areny Toruń, wyemitowano spoty promocyjne Torunia w tv na kanałach grupy Polsat: Super Polsat (antena otwarta), Polsat Sport i Polsat Sport Extra. Eksponowano również herb miasta na ekranach led na Arenie, na wszystkich materiałach promujących wydarzenie, biletach, na ścianie promocyjnej gali oraz na narożniku ringu.

4. Promocja Torunia w ramach 30. Festiwalu Camerimage

Wybrane świadczenia:

- nadanie Toruniowi tytułu „Miasta – gospodarza” – umieszczenie tej informacji wraz z herbem Torunia z podpisem oraz adresem visittorun.com we wszystkich materiałach promocyjnych i informacyjnych Festiwalu,
- spoty: w tv 30” (Kino Polska – 20 emisji, Filmbox Premium – 80 emisji, Sundance TV – 100 emisji, AMC – 40 emisji), w radiu (spoty 30” RMF FM i RMF Classic – 50 emisji, Radio Gdańsk – 100 emisji),
- prasa: krajowa (Rzeczpospolita – 6 edycji reklamy, Przegląd – 1, Kino – 2, Ekran – 1) i zagraniczna (American Cinematographer - 2, British Cinematographer – 2, Cinematography World – 2, ICG Magazine – 2),
- emisja 30” spotu promocyjnego Torunia jako ostatniego przed każdym z prawie 300 pokazów filmowych na Festiwalu,
- ścianki promocyjne Torunia przy głównym wejściu na salę koncertową CKK Jordanki oraz na backstage’u w celu fotografowania na nich laureatów Festiwalu.

5. Promocja Torunia we współpracy z portalem Tok FM.pl - polegającej na nagraniu pięciu podcastów tematycznych w ramach cyklu „Oblicza Torunia”, w których prowadząca Karolina Głowacka wraz z zaproszonymi gośćmi rozmawiała na tematy związane z różnymi dziedzinami życia w Toruniu: Astronomia – gdyby Kopernik zjrzał do Piwnic, Kulturalnie – o najlepszych festiwalach toruńskich, w tym o festiwalu Bella Skyway, Wisła toruńska – handlowa – tradycje hanzeatyckie i flisacy, Wisła toruńska – przyrodniczo, Toruński żużel-historia, tradycja i współczesność sportu żużlowego w Toruniu. Cykl był wielotorowo promowany w radiu oraz serwisach i kanałach internetowych oraz na opracowanej, dedykowanej stronie produktowej.

6. Inne przykładowe działania promocyjne w 2022 r.:

1) Realizowane we współpracy z Lokalną Organizacją Turystyczną, m.in. stworzono interaktywny katalog typu flipbook uwzględniający atrakcje turystyczne, bazę noclegową – innowacyjne podejście w stosunku do tradycyjnej ulotki informacyjnej, edytowalna wersja

umożliwia dodawanie kolejnych obiektów, stworzenie filmu promującego potencjał Torunia do organizacji spotkań, konferencji i kongresów, publikacja na łamach branżowego pisma Think MICE artykułu poświęconego turystyce biznesowej w Toruniu, który przesłano również drogą mailową do wybranych miast i convention bureau oraz opublikowano na stronie internetowej Polskiej Organizacji Turystycznej;

2) Realizowane we współpracy z Ośrodkiem Informacji Turystycznej, m.in. zorganizowano konkurs "Tropiciele toruńskich tajemnic" (ponad 1.000 uczestników), przygotowano materiały poświęcone Hanzie w związku z 43. Międzynarodowym Zjazdem Miast Nowej Hanzы w Toruniu, w dniach 22-25 czerwca 2023 r. (foldery tematyczne - 3 wersje językowe: polska, angielska i niemiecka, opracowano szlak tematyczny po zespole staromiejskim poświęcony dziedzictwu Hanzы w Toruniu, publikowany na stronach visittorun.com, hansadays.torun.pl, przygotowano graficzny informator dotyczący lokalizacji najważniejszych wydarzeń, które będą miały miejsce podczas zjazdu wraz z uruchomieniem QR kodu przenoszącego po zeskanowaniu do google maps).

W dniu 12 września 2022 roku Ośrodek Informacji Turystycznej rozpoczął działalność w nowej siedzibie przy ul. Szerokiej 43.

3) Pozostałe działania:

- mapy turystyczne rozmieszczone w turystycznie strategicznych miejscach Torunia - 10 lokalizacji,
- Tramwaj na Majówkę 2022 – w dniach 30 kwietnia do 3 maja 2022 r.,
- w przestrzeni Zespołu Staromiejskiego wymieniono szklane tablice umieszczone na wybranych zabytkach, nowe informacje zostały wyposażone w Qr-kody, które po zeskanowaniu przenoszą na stronę visitTorun.com, gdzie można przeczytać, obejrzeć lub odsłuchać rozszerzoną informację o danym budynku czy miejscu. <https://www.torun.pl/pl/turystyczne-qr-kody>,
- w nawiązaniu do 550. Rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika, Miasto podjęło współpracę z Toruńskim Stowarzyszeniem Żeglarzy Morskich, która polega na promocji Torunia podczas sezonów nawigacyjnych 2023-2025 z wykorzystaniem jachtu o nazwie „Województwo Toruńskie” - nie mniej niż w 20 różnych portach miesięcznie od maja do listopada każdego roku,
- w związku z debiutanckim udziałem toruńskiego żużlowca Pawła Przedpełskiego w cyklu Grand Prix, miasto podjęło z nim współpracę w celu kreowania wizerunku Torunia jako miasta wartego odwiedzenia poprzez wykonanie działań promocyjnych. Działania prowadzone były przez cały sezon 2022.

7. Organizacja konkursów tematycznych dla mieszkańców i turystów:

- „Aktywny Senior w Toruniu” – współorganizacja konkursu z Firmą NEUCA za pomocą mediów społecznościowych.
- Konkurs około majówkowy organizowany wraz z Lokalną Organizacją Turystyczną oraz biurem przewodnickim Copernicana.
- Konkurs „HOP na rower po Toruniu” organizowany za pośrednictwem portalu FB Mój Toruń, w którym nagrodą główną było zabezpieczenie rowerowe o wartości nie mniejszej niż 550zł, biorący udział mieli zadanie opowiedzieć i zwizualizować swoją autorską trasę rowerową.

8. Zamieszczanie artykułów promujących Toruń, atrakcje, produkty turystyczne, ciekawostki, wydarzenia w poszczególnych okresach roku, m.in. w magazynach: „Poznaj Polskę”, „Travel Polska”, Gazecie Pomorskiej (dodatek „Nasze miasto Toruń”), w Interaktywnym Przewodniku Turystycznym Niezwykła Polska, we współpracy z portalem onet.pl - publikacja 3 artykułów dotyczących Torunia.

9. Udział w targach, giełdach turystycznych oraz wydarzeniach plenerowych, m.in. 42. Międzynarodowy Zjazd Miast Nowej Hanzy w Neuss (Niemcy) w dniach 26–29.05.2022 r., promocja Torunia na Skwerze Kościuszki w Gdyni podczas uroczystej promocji oficerskiej w dniu 27 sierpnia 2022 r., na Międzynarodowych Targach Turystycznych Tour Salon w Poznaniu w dniach 21-23.10.2022 r., na 28. Edycji Międzynarodowych Targów Turystycznych w Nadarzynie w dniach 24-26.11.2022 r.

10. Realizacji akcji promocyjnej „Toruń – za pół ceny”

W roku 2022 odbyły się dwie edycje: wiosenna w terminie 25-27 marca oraz jesienna w terminie 21-23 października. Łącznie w akcji wzięło udział 315 partnerów (wiosna 146, jesień 169) z szeroko pojętej branży usługowej, pozyskano sponsorów którzy łącznie ufundowali nagrody o wartości 9 tysięcy złotych. Akcje były szeroko promowane w radiu (emisja 200 spotów przed każdym wydarzeniem), mediach społecznościowych tj. Facebook, Instagram oraz TikTok. Nowością w ubiegłorocznej akcji była współpraca z Ambasadorami akcji tj. Pawłem Przedpełskim (edycja wiosenna) oraz Aaronem Celem (edycja jesienna). Łączna liczba odbiorców użytkowników mediów społecznościowych, do których dotarła promocja akcji to ponad 1.200.000. Z akcji skorzystało 55 tysięcy odbiorców.

11. Współpraca z dziennikarzami, blogerami, influencerami oraz organizacja study tour dla branży turystycznej.

Współpraca międzynarodowa

W roku ubiegłym Toruń współpracował, na podstawie umów, z jedenastoma miastami partnerskimi: PHILADELPHIA (USA) - umowa 27 .05.1976 r., GÖTTINGEN (Niemcy) - umowa 28.12.1978 r., HÄMEENLINNA (Finlandia) - umowa 06.10.1989 r., LEIDEN (Holandia) - umowa 15.11.1989 r., CADCA (Słowacja) - umowa 23.07.1996 r., SWINDON (Anglia) - umowa 13.05.2003 r., ŁUCK (Ukraina) - umowa 27.11.2008 r., NOVE MESTO (Słowenia) - umowa 28.08.2009 r., GUILIN (Chiny) - umowa 29.08.2010 r., ANGERS (Francja) - umowa 09.05.2016 r., KOWNO (Litwa) - umowa 16.02.2018 r.

Ze względu na wybuch wojny i atak Rosji na Ukrainę na podstawie uchwały nr 817/22 RMT z dnia 3 marca 2022 r. rozwiązana została współpraca partnerska między miastami Toruniem a Kaliningradem, podjęta formalnie w 1995 r.

Działalność pomocowa dla Łucka z udziałem miast bliźniaczych Getyngi i Angers

W roku 2022 Getynga przekazała Gminie Miasta Toruń, na podstawie umowy darowizny, środki z przeznaczeniem na pomoc Ukrainie w łącznej wysokości 35 tys. Euro, w tym na potrzeby związane z pomocą partnerskiemu miastu Łuck w kwocie 20 tys. Euro oraz z przeznaczeniem na pomoc dla Ukraińców, którzy goszczą w naszym mieście w kwocie 15 tys. Euro. Poza tym, otrzymaliśmy środki w wysokości 2,5 tys. Euro od Towarzystwa Polsko – Niemieckiego z Getyngi. Kolejnym miastem, które okazało wsparcie w kwocie 25 tys. Euro było francuskie Angers, a dodatkowe 700 Euro pochodziło ze zbiórki wśród członków Stowarzyszenie Anjou – Pologne. Dalsze wsparcie objęło już rok 2023 (10 tys. Euro z Getyngi i 710 Euro z Anjou- Pologne).

Za zgromadzone środki zorganizowanych zostało dziesięć (w 2022 r. - 9) transportów z materiałami, których deficyt zasygnalizowali nasi ukraińscy partnerzy (głównie niezbędne artykuły pierwszej potrzeby, materiały higieniczne, medyczne, żywność i sprzęt ochrony osobistej, w tym namioty wojskowe, odzież termiczna, koce termiczne i powerbanki). 14 września 2022 r. do Łucka dotarło pięć autobusów marki Jelcz – wraz z częściami zamiennymi przydatnymi w codziennej eksploatacji, przekazanych przez MZK.

W 2022 r. w ramach współpracy m.in.:

- KOWNO - koncert Organka w Kownie w ramach ESK, udział Torunia w wydarzeniach w Kownie z okazji ESK 2022,

- CZADCA – udział biegaczy Towarzystwa Miast Partnerskich Torunia w maratonie kysuckim oraz stoisko promocyjne w Czadcy, udział delegacji toruńskiej w Jarmarku Św. Bartłomieja w Czadcy, przyjazd biegaczy z Czadcy i udział w Biegu Św. Mikołajów,
- ANGERS - ogrodowe Spotkania z Piosenką Francuską i Ukraińską w Toruniu wraz ze zbiórką publiczną dla Łucka, udział delegacji Torunia w festiwalu Accroche – Coeurs,
- LEJDA - przyjazd grupy mieszkańców z Lejdy do Torunia (13 osób),
- GETYNGA - wizyta w Getyndze z okazji uroczystego otwarcia i nadania imienia Artura Levi budynkowi Szkoły Produkcyjnej, w której planowane jest w przyszłości zlokalizowanie warsztatów dla młodzieży oraz centrum promocji zatrudnienia. Obiekt wraz z campusem nazwany imieniem długoletniego Nadburmistrza Getyngi, Obywatela Honorowego Getyngi i Doktora honoris causa Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Getyndze - sygnatariusza porozumienia ramowego o współpracy pomiędzy naszymi miastami, stanowiącego oficjalną podstawę umowy o partnerstwie. Poza tym rozmowy robocze o planach współpracy na lata 2022-2023.

Toruń w Międzynarodowym Związku Miast Nowej Hanzy

Do Związku Miast Nowej Hanzy należy blisko 200 miast z 16 europejskich krajów (obecnie: z wyłączeniem miast z Rosji i Białorusi).

Toruń jest organizatorem Międzynarodowego Zjazdu Miast Nowej Hanzy w dniach 22-25 czerwca 2023 r. pod hasłem „Toruń. W orbicie miast.”. W związku z tym zaktywizowane zostały kontakty hanzeatyckie oraz prowadzone są przygotowania organizacyjne w ramach prac Zespołu ds. organizacji 43. Międzynarodowego Zjazdu Miast Nowej Hanzy w 2023 r. w Toruniu, powołanego zarządzeniem nr 277 PMT z dnia 3 listopada 2021 r.

W ramach ww. działań:

- 1) w dniach 21-22 maja 2022 r. w Fosie Staromiejskiej i na ruinach Zamku Krzyżackiego odbył się festyn historyczny pt. "Dni Hanzy" organizowany przez MDK,
- 2) w dniach 26–29 maja 2022 r. Toruń uczestniczył w 42. Międzynarodowym Zjeździe Miast Nowej Hanzy w Neuss (Niemcy),
- 3) w dniach 21-23 października 2022 r. Toruń był organizatorem jesiennego spotkania Komisji Hanzy poprzedzającego zjazd w czerwcu 2023 r.,
- 4) przygotowana została przez Ośrodek Informacji Turystycznej ogólna ulotka informacyjna dotycząca Hanzy, mapka głównych punktów lokalizacyjnych Zjazdu oraz uaktualniona i uatrakcyjniona strona prezentująca Toruń w ramach strony prowadzonej przez Związek Hanzy w Lubece: www.hanse.org. Przygotowano również i aktywowano stronę poświęconą Zjazdowi w Toruniu pod adresem www.hansadays.torun.pl,
- 5) w dniu 8 grudnia 2022 r. odbyło się spotkanie robocze w Toruniu z Koordynator ds. Hanzy w Polsce oraz przedstawicielami Fundacji Gdańskiej – w sprawie organizacji podczas Zjazdu w Toruniu tzw. „wieczoru gdańskiego” w CKK Dwór Artusa.

XVI. SPORT I REKREACJA

W 2022 roku z uwagi na sytuację epidemiczną związaną z pandemią koronawirusa oraz stanem zagrożenia epidemicznego kontynuowano dostosowanie wszelkich działań z zakresu sportu i rekreacji do obowiązujących ograniczeń, nakazów i zakazów. Działalność klubów sportowych i stowarzyszeń, a także organizacja imprez sportowo - rekreacyjnych odbywała się z zachowaniem odpowiednich zasad sanitarnych. Pomimo ograniczeń i obostrzeń udało się zorganizować w Toruniu najważniejsze zaplanowane wydarzenia sportowe.

Miejska baza sportowa

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji zarządzał w roku sprawozdawczym obiektami sportowo-rekreacyjnymi: lodowiskiem TOR-TOR i lodowiskiem sezonowym; stadionem żużlowym Motoarena; mini Aquaparkiem i basenami letnimi; halą sportową Olimpijczyk; halami tenisowymi; piłkarsko-lekkoatletycznym Stadionem Miejskim; 23 ogólnodostępnymi, wielofunkcyjnymi boiskami sportowymi; 8 kompleksami Orlik; 64 siłowniami zewnętrznymi/ścieżkami rekreacyjnymi/street parkami; 2 skateparkami; Przystanią Toruń oraz krytą pływalnią Aqua Toruń przy ul. Bażyńskich.

W 2022 r. rozpoczęto modernizację Lodowiska Tor-Tor, która zakończy się w 2023 r. Wymieniono bandy na płycie głównej oraz przełożono bandy na płycie bocznej (treningowej) Zmodernizowano system monitoringu na Motoarenie oraz Stadionie Miejskim. Przebudowano i wyremontowano pomieszczenia dla kolarzy Toruń Pacific na Motoarenie. Odtworzono zadaszenie pneumatyczne boiska piłkarskiego przy ul. Przy Skarpie 2A zniszczone przez wichurę w lutym 2022 r. Podniesiono (na wniosek mieszkańców) piłkochwyty na boisku przy ul. Czapli/ul. Tataraków. Mając na uwadze wdrażanie rozwiązań związań z oszczędzaniem energii, zakupiono i uruchomiono kondensator mocy biernej oraz uszczelniono i zaizolowano część infrastruktury c.o. na Motoarenie oraz zainstalowano dodatkowe podzielniki ciepła.

Pozostałe inwestycje w infrastrukturę sportową w 2022 r. to m.in. 9 zadań z budżetu obywatelskiego: Mini siłownia zewnętrzna na Cyplu (na końcu ul. Osiedlowej), Tyrolka na placu rekreacyjno-sportowym przy ul. Solankowej, Rewitalizacja i modernizacja boiska wielofunkcyjnego przy ul. Zdrojowa/Włocławska, Zagospodarowanie działki, na której jest mini plac zabaw i tor speedrowerowy w Kaszczorku, Tężnia na Rudaku - adaptacja placu przy Okólnej 169 na cele rekreacyjne, Jump&fun! - trampoliny ziemne przy ul. Szubińskiej, Graj i baw się - stoły do gier typu piłkarzyki (SM Rubinkowo), Rewitalizacja basenu przy ul. Stefana Srebrnego 4 (SM Skarpa), Wykonanie sygnalizacji świetlnej w miasteczku rowerowym w Parku Na Skarpie.

Toruńska Infrastruktura Sportowa sp. z o. o. jest administratorem wielofunkcyjnej hali sportowo-widowiskowej Arena Toruń oraz Międzynarodowego Centrum Spotkań Młodzieży. Hala jest miejscem treningów lokalnych drużyn sportowych i sportowców lekkoatletycznych. Stałymi rezydentami są: Twarde Pierniki S.A., Miejski Klub Lekkoatletyczny Toruń, Miejski Międzyszkolny Klub Sportowy Katarzynki, Klub Karate Tradycyjnego Kumade, Klub Wysokogórski, Klub Sportowy Pomorzanie i liczne osoby prywatne korzystające głównie z sali bocznej.

Najważniejsze wydarzenia sportowe rozegrane w Arenie Toruń w 2022 r.: 8. edycja Copernicus Cup Toruń 2022 (w cyklu IAAF World Indoor Tour - Gold), 66. Halowe Mistrzostwa Polski w Lekkiej Atletyce, 4. Ogólnopolski Mityng Lekkoatletyczny Pamięci Ireny Szewińskiej U 16 i U 14, 31. Halowe Mistrzostwa Polski w Lekkiej Atletyce Masters i 5. Halowe Mistrzostwa Polski Lekarzy.

Rozwój sportu

Podstawową formą wspierania sportu jest otwarty konkurs ofert na wykonanie zadań Gminy w zakresie rozwoju sportu. W 2022 r. ogłoszono trzy konkursy z zakresu:

- rozwoju sportu dzieci i młodzieży uzdolnionej sportowo – dotacja przyznana dla 52 klubów sportowych na realizację 54 projektów,
- rozwoju sportu w kategorii senior – dotacje przyznane dla 19 klubów sportowych na realizację 23 projektów,

- organizacji i udziału zawodników w międzynarodowych, ogólnopolskich wydarzeniach sportowych kreujących sportowy wizerunek miasta Torunia – I tura (od 1.01. do 30.06.2022 r.): dotacja przyznana dla 9 klubów sportowych na realizację 11 projektów, II tura (od 1.07. do 31.12.2022 r.): dotacja przyznana dla 12 klubów sportowych na realizację 13 projektów.

Ponadto, w lipcu 2022 r. ogłoszone zostały dwa dodatkowe konkursy z zakresu zdrowia publicznego określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 (NPZ), w ramach celu operacyjnego 2. „Profilaktyka uzależnień”:

- zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia poprzez upowszechnianie i rozwój sportu przez kluby sportowe w kategorii senior, służące wzmocnieniu czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi. Zadania polegające na zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci, młodzieży, osób dorosłych i rodzin, służące wzmocnieniu czynników chroniących oraz promujące zdrowy i aktywny styl życia dotyczyły organizacji stałych, systematycznych, pozalekcyjnych zajęć, szkoleń, imprez sportowo – rekreacyjnych, rozgrywek ligowych w kategorii senior, kampanii. Dotacje przyznane zostały 11 klubom sportowym w kategorii senior,
- organizacja zajęć sportowych przez kluby sportowe prowadzące szkolenie dzieci i młodzieży, służące wzmocnieniu czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi. Dotacje przyznane zostały 16 klubom sportowym w kategorii młodzieżowej.

W 2022 roku zorganizowano w Toruniu wiele prestiżowych imprez sportowych o zasięgu międzynarodowym i krajowym, w tym m.in. (poza w/w): 2022 Toruń FIM Speedway Grand Prix of Poland oraz FIM Polish Speedway Grand Prix 2, Turniej eliminacyjny mężczyzn do mistrzostw Europy w piłce siatkowej U20, 44. Memoriał im. Grzegorza Duneckiego, Plaża Gotyku Toruń 2022, Maraton Wioślarski "Run&Row", XXVI Międzynarodowy Turniej Bokserski im. Zygmunta Krygiera Toruń 2022, zawody pływackie "Z Delfinem do Paryża 2022", XX Memoriał im. Wojtka Michniewicza w koszykówce, Międzynarodowy Turniej Hokeja na Lodzie Christmas Cup 2022, VII Memoriał im. prof. Stanisława Łęgowskiego, Puchar Polski w Taekwondo Olimpijskim Toruń 2022, 39. Maraton Toruń, Mistrzostwa Polski w łyżwiarstwie synchronicznym.

Upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji

Realizacja zadań publicznych z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej i rekreacji odbywa się w formie otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań publicznych Gminy. W 2022 r. Gmina wsparła finansowo 30 projektów.

Ważniejsze wydarzenia z zakresu kultury fizycznej i rekreacji, które odbyły się w Toruniu: 39. Toruń Maraton, Ultra Nordic Walking World Records, 55. Toruński Rajd Samochodowy, XI Toruńska Olimpiada Osób Niepełnosprawnych, Załóż łyżwy - program nauki jazdy na łyżwach dla dzieci z klas 1-3, Festiwal Biegów Świętych Mikołajów, Nocna Dycha Kopernika, Rajdowe Samochodowe Mistrzostwa Torunia MINI-MAX, Lekkoatletyka dla każdego - zajęcia sportowo-rekreacyjne dla mieszkańców, rywalizacja o Puchar Rowerowej Stolicy Polski.

Ponadto, w lipcu 2022 r. ogłoszony został dodatkowy konkurs z zakresu zdrowia publicznego określony w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025 (NPZ), w ramach celu operacyjnego 2. „Profilaktyka uzależnień”, poprzez zagospodarowanie czasu wolnego oraz promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia poprzez upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji, służące wzmocnieniu czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi. Dotacja przyznana została 5 stowarzyszeniom kultury fizycznej.

W Toruniu jest ponad 100 plenerowych miejsc służących aktywnemu wypoczynkowi mieszkańców: siłownie zewnętrzne, ścieżki rekreacyjne, ścieżki zdrowia, urządzenia do streetworkoutu i kompleksy New Age Fit, skateparki, pumtracki, boiska wielofunkcyjne oraz tory luznicze.

Stypendia i nagrody sportowe

W 2022 r. sportowcy reprezentowali Toruń na krajowych i międzynarodowych arenach, odnosząc wiele spektakularnych sukcesów.

Stypendia sportowe przyznawane są przez Prezydenta Miasta Torunia na podstawie uchwały RMT nr 307/19 z dnia 19.12.2019 r. w sprawie (...) stypendiów sportowych dla osób fizycznych za osiągnięte wyniki sportowe.

Stypendia za wysokie wyniki sportowe zostały przyznane zawodnikom uprawiającym dyscypliny sportowe objęte programem igrzysk olimpijskich oraz ich trenerom na okres całego 2022 roku, a ich wypłata następowała co miesiąc (przez okres 12 miesięcy). Wysokość stypendium kształtowała się od 300 do 3.000 zł miesięcznie w zależności od uzyskanego wyniku sportowego. W roku 2022 stypendia sportowe przyznano 131 osobom, w tym 110 zawodnikom i 21 trenerom, reprezentującym 15 klubów sportowych w 12 dyscyplinach sportowych: wioślarstwie, kolarstwie, szermierce, lekkiej atletyce, tenisie stołowym, judo, boksie, żeglarstwie, łyżwiarstwie figurowym, taekwondo olimpijskim, short-tracku, akrobatyce sportowej. Ubiegłoroczni stypendyści to przedstawiciele toruńskich klubów sportowych: AZS UMK, Toruńska Akademia Floretu, TKK Pacific, UKS Copernicus Toruń, MKLA Toruń, MKSW Pomorzanie, UKŻ Wiking, MKS Axel, Energa KTS Toruń, TKS Judo, MKS Błyskawica, KS Centuria, TKG Olimpijczyk, KS Le Solei, Salco Garmin Team Toruń oraz 6 mieszkańców miasta Torunia.

Działając na podstawie uchwały RMT nr 308/19 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie (...) **nagród i wyróżnień za uzyskane wyniki sportowe i osiągnięcia w działalności sportowej**, w drodze decyzji administracyjnej przyznano nagrody dla zawodników i trenerów, którzy w 2022 r. osiągnęli znaczące wyniki sportowe na arenach krajowych i międzynarodowych. Nagrody i wyróżnienia zostały przyznane zawodnikom w kategorii juniorskiej, młodzieżowej, seniorskiej i masters, zrzeszonym w toruńskich klubach sportowych oraz mieszkańcom Torunia, a także trenerom i działaczom sportowym w dziedzinie kultury fizycznej, którzy przyczynili się do osiągnięcia wysokiego wyniku sportowego swoich podopiecznych.

Kwota środków finansowych przeznaczona na ten cel wynosi 161.500 zł. Nagrody za wysokie wyniki sportowe zostały przyznane zawodnikom uprawiającym dyscypliny sportowe objęte programem igrzysk olimpijskich oraz w dyscyplinach nieolimpijskich.

W roku 2022 sportowe nagrody Prezydent Miasta Torunia przyznał 213 osobom. Wśród nagrodzonych jest 163 zawodników, w tym: 33 seniorów, 15 młodzieżowców, 115 juniorów/juniorów młodszych, 19 mastersów oraz 31 trenerów.

Osiągnięcia uprawniające do otrzymania nagrody to ustanowienie rekordu Świata, Europy, Polski; zajęcie I, II lub III miejsca w Mistrzostwach Świata, Europy oraz Polski.

Wysokość nagród kształtowała się od 400 do 2.000 zł w zależności od uzyskanego przez zawodnika wyniku sportowego.

Ponadto w ramach tego zadania zostały przyznane nagrody dla zawodników i trenera Międzyszkolnego Klubu Sportowego Axel, biorących udział w XXIV Zimowych Igrzyskach Olimpijskich Pekin 2022 – zawodnicy Natalia Kaliszek, Maksym Spodyriev, Ekaterina Kurakova oraz trener Sylwia Nowak-Trębacka.

Sport szkolny

W 2022 r. - z uwagi na sytuację epidemiczną związaną z pandemią oraz powrotem do nauki zdalnej części uczniów na początku roku - działania dotyczące organizacji sportu szkolnego zostały częściowo wstrzymane. Po wznowieniu nauki w trybie stacjonarnym, z zachowaniem ostrożności uwzględniającej wszelkie wytyczne i obostrzenia, rozpoczęto kontynuację sportu szkolnego na trzech poziomach rozgrywek (Igrzyska Dzieci, Igrzyska Młodzieży Szkolnej i Licealiada) w następujących dyscyplinach: lekkoatletyka, piłka nożna, ergometry i kolarstwo.

W II półroczu 2022 r., po ustaniu stanu pandemii, powrócono do wszystkich 4 szczebli współzawodnictwa Toruńskiej Olimpiady Przedszkoli i Szkół 2022/2023 (Igrzyska Przedszkolaków, Igrzyska Dzieci, Igrzyska Młodzieży Szkolnej i Licealiada) oraz zwiększono liczbę dyscyplin sportowych w każdej kategorii do stanu sprzed pandemii.

Wydatkowane środki zostały przeznaczone głównie na organizację rozgrywek tj.: zakup sprzętu sportowego, dyplomów i pucharów, obsługę medyczną i sędziowską zawodów, zlecenie zadań w oparciu o umowy w zakresie świadczeń wzajemnych (koordynatorzy sportu odpowiedzialni za prawidłowy przebieg zawodów). W ramach tego zadania pokryte zostały także koszty dodatkowego procentowego wkładu własnego podmiotów biorących udział w programie ogłoszonym przez Ministra Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu oraz zgodnie z porozumieniem z Kujawsko – Pomorskim Stowarzyszeniem Związków Sportowych pn: „Szkolny Klub Sportowy” w 2022 r.

XVII. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Infrastruktura drogowa

Pojazdy na toruńskich drogach (dane na koniec roku)

	2018	2019	2020	2021	2022
ogółem pojazdów w tym:	143.923	148.940	157.105	156.904	160.389
osobowe	108.108	112.319	115.415	118.578	121.295
ciężarowe	17.394	17.728	18.059	18.369	18.504
motocykle	6.360	6.571	6.821	7.709	7.414
<i>w tym elektryczne:</i>					
<i>osobowe</i>			45	122	251
<i>ciężarowe</i>			1	12	17
<i>motocykle</i>			-	4	3
<i>motorowery</i>			11	18	23
<i>autobusy</i>			-	-	6

Układ drogowy miasta tworzy ponad 481,6 km dróg, w tym zdecydowana większość to drogi gminne, a w dalszej kolejności powiatowe, krajowe i wojewódzkie. Infrastruktura drogowa na koniec 2022 r. wynosiła: powyżej 40 km dróg krajowych, prawie 26 km dróg wojewódzkich, prawie 76 km dróg powiatowych, prawie 340 km dróg gminnych (w tym drogi utwardzone – ponad 426 km, co stanowi 88%) oraz ok. 150 km dróg rowerowych. Oświetlenie dróg i sygnalizacja świetlna (wg stanu na koniec 2022 r.): 24.018 punktów oświetlenia ulicznego oraz 138 kpl. sygnalizacji świetlnych.

W 2022 r. m.in.:

1. W ramach powiatowych inwestycji drogowych: zakończono roboty związane z rozbudową mostu drogowego im. J. Piłsudskiego oraz zakończono budowę ekranów dźwiękochłonnych z paneli aluminiowych o wysokości 5 m przy ul. Łódzkiej, na odcinku 200 m od wiaduktu do drogi serwisowej w kierunku ul. Czerniewickiej 14 oraz kontynuowano budowę dwóch

parkingów Park&Ride wraz z drogami dojazdowymi w lokalizacjach: ul. Olimpijska, ul. Dziewulskiego (zaawansowanie na koniec roku wyniosło 85 %).

2. W ramach „Programu budowy dróg lokalnych na lata 2020 - 2023” wykonano roboty budowlane na 6 drogach i odcinkach dróg o łącznej długości ok. 1,146 km.

3. W ramach innych zadań:

- „Przebudowa ulicy Chrzanowskiego” – zakończono roboty budowlane na odcinku o dł. 1,09 km od skrzyżowania z ul. Barwną w kierunku ul. Pancernych (przejazdu kolejowego); zadanie realizowane przy udziale finansowym PGE Toruń S.A.,
- „Budowa parkingów, zatok autobusowych, chodników, tablic informacyjnych” – wybudowano 164 miejsca parkingowe, ułożono ok. 1.422,5 m chodników, 1.850 m pieszojezdni,
- „Budowa oświetlenia ulic” – ustawiono 46 lamp oświetlenia ulicznego,
- „Modernizacja dróg lokalnych i wewnętrznych” – w ramach zadania z budżetu obywatelskiego wykonano remont promenady od końca parkingu przy ul. Piskorskiej 7H do przejazdu między budynkami Piskorskiej 8-6 oraz w ramach zadania pn. „Uwalniamy bydgoskie” zainstalowano m.in. donice, słupki, stojaki rowerowe, zabezpieczając ciągi piesze obciążone nielegalnym parkowaniem.

W ramach „Programu rozwoju komunikacji rowerowej w Toruniu” w 2022 r. zakończono budowę ok. 1 km infrastruktury rowerowej. W roku sprawozdawczym działał także system roweru miejskiego (operator – firma BIKeU), w ramach którego funkcjonowało 51 stacji. Z udostępnionych 400 rowerów w 2022 r. skorzystało ponad 29.104 użytkowników, dokonując ponad 219.616 wypożyczeń.

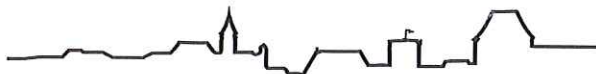
Realizując założenia „Polityki parkingowej dla Gminy Miasta Toruń na lata 2020 – 2025 z perspektywą do roku 2030” m.in. zakończono realizację zadania „Zaprojektowanie i wykonanie systemu informacji o wolnych stanowiskach postojowych w okolicach Zespołu Staromiejskiego w Toruniu wraz z obsługą tego systemu przez okres 60 miesięcy”, w ramach którego ustawiono 19 tablic informujących kierowców o wolnych miejscach parkingowych. System obejmuje 725 miejsc parkingowych w otulinie Zespołu Staromiejskiego.

W 2022 r. podpisano umowę z Wykonawcą na opracowanie dokumentu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (SUMP dla MOFT)”. Planowany termin zakończenia opracowania dokumentu – październik 2023 r. Przedstawienie Radzie Miasta Torunia projektu uchwały w sprawie jego przyjęcia przewidywane jest pod koniec 2023 r.

Bezpieczeństwo pieszych i rowerzystów

W ramach „Programu poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów” w 2022 r. zrealizowano:

1. Budowę sygnalizacji świetlnej na przejściu dla pieszych na Trasie Prezydenta Raczkiewicza, przy skrzyżowaniu z ul. Małachowskiego.
2. Wprowadzono korektę sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniu ulic: Łódzka/Kniaziwiczka /Strzałowa poprzez wymianę stereownika.
3. Wykonano wyniesione przejścia dla pieszych w następujących lokalizacjach:
  - przy ul. Fałata 41,
  - ul. Droga Starotoruńska (okolice dojazdu do kościoła),
  - ul. Droga Startoruńska (wjazd do muzeum Pamięci i Tożsamości),
  - ul. Podgórna (między ul. Wiązową a Ogrodową).
4. Zamontowano progi zwalniające przy SP 34 ul. Włocławska.
5. Doświetlono przejścia dla pieszych w ulicach: Kosynierów Kościuszkowskich/ Kolankowskiego, Konstytucji 3-go maja, Plac HDK, Szosa Chełmińska/Jelenia.

Gospodarka odpadami

W 2022 r. za odbiór odpadów od mieszkańców oraz ich zagospodarowanie w instalacjach odpowiadało **Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania sp. z o.o. w Toruniu**. W tym okresie przedsiębiorstwo realizowało pierwszy rok nowego dwuletniego kontraktu z Gminą na odbiór odpadów. Z kolei zagospodarowanie odpadów odbywało się w oparciu o wieloletnią umowę o świadczenie usług publicznych w tym zakresie, którą zawarto w 2016 roku.

Odpady pochodzące z terenu GMT były przez MPO zagospodarowane na terenie Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych, przy ul. Kociewskiej 37/53. Odpady komunalne pochodzące z Torunia przekazywane były również do bydgoskiej spalarni, czyli Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych. W 2022 r. odebrano z terenu GMT 91.935 Mg odpadów komunalnych, w tym: 58.689 Mg odebranych bezpośrednio z nieruchomości zamieszkałych (dodatkowo mieszkańcy mieli możliwość oddawania odpadów w 2 punktach PSZOK zlokalizowanych na terenie Torunia). Na ogólną ilość odpadów składało się: 52.680 Mg odpadów niesegregowanych oraz 39.255 Mg odpadów zebranych w sposób selektywny.

Odebrane odpady były przede wszystkim przetwarzane w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Toruniu. Część odpadów była również przyjęta w tzw. Punktach skupu surowców wtórnych. W 2022 roku Gmina Miasta Toruń spełniła wymóg, ciążyący na każdej gminie w Polsce, osiągnięcia co najmniej 25% poziomu odzysku i recyklingu. Wynik uzyskany przez GMT w omawianym roku to: 25,9%. Do tego wyniku: 17,4 pkt procentowego wniosły frakcje: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła; 8,5 pkt procentowego frakcje biodegradowalne; oraz mniej niż 0,1 pkt procentowego pozostałe frakcje.

W 2022 roku zakończył się w Toruniu okres przejściowy, w którym możliwe było zbieranie odpadów papieru łącznie z odpadami metali i tworzyw sztucznych, jako „odpady suche”. Dla odpadów objętych gminnym systemem, zmiana ta nastąpiła od 1 stycznia 2022 r., kiedy zaczęła obowiązywać nowa umowa na odbiór i transport odpadów, zawarta przez GMT na lata 2022-2023. Natomiast dla nieruchomości na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady (które nie są objęte systemem gminnym), zmiana zaszła z końcem okresu przejściowego, tj. od 1 lipca 2022 r..

W roku sprawozdawczym, jak dotychczas, mieszkańcy Gminy mogli korzystać z usług dwóch punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK), które zlokalizowane są przy ul. Kociewskiej 35 oraz przy ul. Dwernickiego 15–15A. W całym roku dostarczono do punktów PSZOK łącznie 5.211 Mg odpadów, z czego najwięcej stanowiły odpady remontowe i budowlane w ilości 3.688 Mg.

W 2022 roku nie nastąpiły żadne zmiany w zakresie wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi i zwolnień z opłat (zabudowa jednorodzinna: 15 zł od osoby, zabudowa wielorodzinna: 14 zł od osoby, zwolnienie w opłacie dla posiadających przydomowy kompostownik: 2 zł od osoby, zwolnienie dla rodzin wielodzietnych: były zwolnione w części opłaty ponad kwotę: 60 zł). Bez zmian pozostała również metoda ustalenia tej opłaty (tj. stawka od osoby).

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Zadanie utrzymania i eksploatacji miejskiej sieci wodociągowej i miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej i ogólnospławnej, zaopatrzenia mieszkańców Gminy w wodę oraz usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych realizowane było w 2022 r. przez spółkę miejską **Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o.**, w tym w oparciu o „**Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych (...)**” (ostatnia zmiana – uchwała RMT nr 829/22). W roku sprawozdawczym Spółka kontynuowała realizację projektu, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pn. „Gospodarka

wodno-ściekowa na terenie aglomeracji Toruń – III etap”. Miejska infrastruktura sieci wodociągowej i kanalizacyjnej (wg stanu na koniec 2022 r.) obejmowała: 650,69 km wodociągu, 115,18 km przyłączy wodociągowych, 514,82 km kanalizacji sanitarnej (sieci uliczne wraz z podłączeniami), 62,17 km kanalizacji deszczowej, 124,70 km kanalizacji ogólnospławnej.

Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe – aktualizacja projektu założeń

Aktualizacja dokumentu pn. „Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Miasta Toruń na lata 2010-2025” (przyjętego uchwałą RMT nr 873/2010 z 30 września 2010 r.), która nastąpiła w 2021 r. uchwałą RMT nr 562/21, wynikała z art. 19 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne. Projekt stwarza możliwość dostosowania planów rozwoju przez przedsiębiorstwa energetyczne i inwestorów działających na terenie Torunia w sposób, który powinien zapewnić: spójność z planami inwestycyjnymi i rozwojowymi Gminy, bezpieczeństwo energetyczne, eliminowanie rozwiązań przypadkowych i nieracjonalnych, optymalizację kosztów inwestycyjnych i cen energii oraz minimalizację zanieczyszczenia środowiska naturalnego i ochronę zdrowia mieszkańców. Aktualizacja uwzględnia zmiany, jakie od daty opracowania poprzedniej wersji planu (tj. od 2016 r.) miały miejsce w zakresie istotnych okoliczności wpływających na jego treść. Dotyczą one otoczenia prawnego (zmiany regulacji unijnych, krajowych jak i lokalnych), uwarunkowań gospodarczych (jak np. zmiany w strukturze handlu, przemysłu, zatrudniania), przemian kulturowych i demograficznych (wzrosty/spadki liczby mieszkańców, trendy migracyjne, sposób spędzania czasu, sposób wykorzystania energii), zmian w technologiach (sposoby pozyskania energii, wzrost wydajności urządzeń, nowe rozwiązania energooszczędne itp.), zmian planistycznych (plany przedsiębiorstw energetycznych, nowe zapisy w dokumentach strategicznych na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym jak i międzynarodowym) oraz innych, nie dających się sklasyfikować w powyższych kategoriach. Wyniki analiz bilansowych i prognostycznych realizowanych w toku przygotowania w/w dokumentu potwierdziły bezpieczeństwo energetyczne Torunia. Kolejna aktualizacja dokumentu planowana jest w 2024 roku.

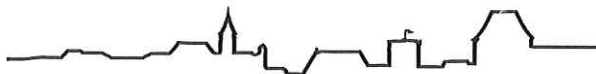
Transport publiczny

Organizatorem publicznego transportu zbiorowego na terenie Torunia jest Gmina Miasta Toruń, natomiast obsługa przewozowa mieszkańców realizowana jest przez **Miejski Zakład Komunikacji w Toruniu sp. z o.o.**, której właścicielem jest miasto.

W 2022 r. sieć połączeń publicznego transportu zbiorowego tworzyły: linie tramwajowe dzienne i nocne oraz linie autobusowe dzienne i nocne. Od 1 maja 2022 r. linie tramwajowe nocne zostały zastąpione liniami autobusowymi i oznaczone zostały jako N90 do N95. Komunikacją miejską organizowaną przez Gminę Miasta Toruń objęte były również połączenia do miejscowości: Rozgarty (gmina Zławieś Wielka), Gronowo, Lubicz, Krobica i Złotonia (gmina Lubicz) oraz Szembekowo, Osiek i Obrowo (gmina Obrowo). Od 1 lipca 2022 r. wprowadzona została trzycyfrowa numeracja tych linii (linie 111, 112, 113, 115 – obsługujące Gminę Lubicz, a 121 i 122 – kursujące do Gminy Obrowo oraz 131 – jeżdżąca do Gminy Zławieś Wielka).

Stan taboru na koniec 2022 r. wynosił: 148 autobusów oraz 62 wagony tramwajowe. Część pojazdów wyposażona była w dodatkowe urządzenia, ułatwiające podróż pasażerom, np. biletomaty, ładowarki USB, klimatyzację. Podróżni mogli także skorzystać z sieci WiFi.

W 2022 r. kontynuowano realizację, uchwalonego w 2013 r., „**Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Torunia na lata 2013–2035**”. Zgodnie z jego założeniami realizowano m.in.:

- zwiększenie liczby kursów wykonywanych pojazdami niskopodłogowymi poprzez wycofanie wysokopodłogowych Jelczy; pięć autobusów typu Jelcz zostało przekazanych do Łucka - miasta partnerskiego,
- zmiany w kursowaniu linii autobusowych, wdrażając „częstotliwości modułowe” dla poszczególnych pór dnia (poza szczytem) i typów dni (dni nauki szkolnej, ferie, soboty, niedziele i święta),
- zmiany w trasach przejazdu linii autobusowych na terenie miasta, zwiększające dostępność komunikacyjną dla mieszkańców miasta oraz w kursowaniu linii podmiejskich z gmin, z którymi podpisane zostały porozumienia,
- inwestycje infrastrukturalne rozpoczynane/kontynuowane w 2022 r.:

a) w ramach projektu pn. „Poprawa funkcjonowania komunikacji miejskiej w Toruniu BiT–City II” kontynuowano prace wchodzące w zakres:

* Budowa linii tramwajowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą do pętli tramwajowej przy ul. Heweliusza - etap I i II.

Gmina Miasta Toruń pozyskała dodatkowe 25 mln zł na budowę nowej linii tramwajowej. Fundusze są przeznaczone na dofinansowanie trwającej od 2021 r. budowy odcinka torowiska od pl. NOT do ul. Strobanda oraz na jej drugi etap – przedłużenie do pętli przy ul. Heweliusza. W ramach zadania powstanie nowa trasa tramwajowa o łącznej długości 6,5 km. Planowane uruchomienie linii we wrześniu 2023 r.

* Budowa podstacji trakcyjnej.

Nowa stacja trakcyjna służy do zasilania obiektów zajezdni autobusowej oraz trzech nowych ładowarek wolego ładowania autobusów elektrycznych. Dodatkowo stacja będzie zasilala nową linię tramwajową na północ Torunia. 31 grudnia 2022 r. dokonano odbioru końcowego zadania.

b) Modernizacja torowiska wraz z siecią trakcyjną w ul. Bydgoskiej

W ramach inwestycji łącznie zmodernizowane zostało torowisko tramwajowe w ciągu ul. Bydgoskiej od ul. Reja do ul. Chopina wraz z wymianą sieci trakcyjnej. Nowe oblicze zyskało 2.468,37 mtp torowiska, w tym aż 1.567,70 mtp zostało wykonane w formie zielonych torów porośniętych trawą. Dodatkowe nasadzenia w rejonie skrzyżowań i przejść dla pieszych także wpływają na efekt wizualny i środowiskowy tego rejonu.

Dla poprawy bezpieczeństwa pieszych „wyniesiono” i doświetlono przejścia dla pieszych. Wprowadzone zostały uregulowania, które mają ograniczyć, zwłaszcza na skrzyżowaniach, tempo przemieszczania się pojazdów. Chodzi m.in. o skrzyżowania wyniesione czy przewężenia, tzw. „szykany” oraz obszary chronione dla pieszych i rowerzystów. 2 września 2022 r. dokonano odbioru końcowego zadania w zakresie odcinka torowiska od ul. Sienkiewicza do ul. Chopina.

c) „Modernizacja torowiska tramwajowego wraz z siecią trakcyjną i układem drogowym na odcinku od ronda bp. Jana Chrapka do ul. Podgórnej”

Inwestycja obejmuje modernizację 1.163,35 mtp torowiska tramwajowego wraz z siecią trakcyjną i układem drogowym na odcinku ul. Warneńczyka od ronda bpa Chrapka do przejazdu torowo-drogowego ul. Podgórnej i ul. Kościuszki.

W celu osiągnięcia poprawy komfortu i jakości podróży komunikacją miejską zastosowane zostaną odpowiednie technologie i rozwiązania konstrukcyjne, których efektem będzie zmniejszenie hałasu i drgań generowanych przez przejeżdżające tramwaje. Dużą zmianą będzie przebudowa skrzyżowania na rondo turbinowe, dwupasmowe. To rozwiązanie zwiększy bezpieczeństwo w ruchu drogowym na tym obszarze. Dodatkowo wyremontowane zostaną chodniki, jezdnie, ścieżki rowerowe, zatoki autobusowe, miejsca parkingowe. Modernizowane torowisko będzie wykonane w większości w technologii zielonego torowiska (ponad 735 mtp).

- Zakup taboru tramwajowego niskopodłogowego (5 szt.)
Na początku roku 2022 dotarły do Torunia ostatnie trzy z pięciu nowych tramwajów niskopodłogowych zakupionych na podstawie umowy zawartej w dniu 22 lipca 2020 r.
- Zakup autobusów niskoemisyjnych wraz z infrastrukturą do ładowania
31 maja 2022 r. dotarło do Torunia pierwszych 6 autobusów elektrycznych. Z ich dostawą związany był także zakup infrastruktury do ładowania - na terenie zajezdni autobusowej MZK stanęły dwie ładowarki wolnego ładowania, zaś na pl. św. Katarzyny, na pętli Uniwersytet dwie ładowarki szybkiego ładowania. Montaż kolejnych planowany jest w 2023 r.
- Zakup pojazdów technicznych
Dostarczono 2 pojazdy techniczne. Pierwszy do czyszczenia zwrotnic i odwodnienia torowisk oraz drugi - do obsługi sieci trakcyjnej z możliwością poruszania się po torze tramwajowym.

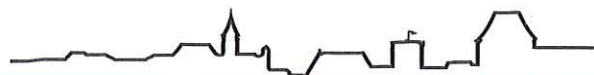
W 2022 roku prowadzono działania optymalizujące funkcjonowanie komunikacji miejskiej. Z uwagi na bardzo małe wykorzystanie linii nr 22, po wykonaniu kilkunastu pomiarów napętnień linia została zlikwidowana. Wzmocniono za to liczbę kursów na linii nr 31, która częściowo pokrywa się z trasą linii nr 22. Uruchomiono również nową linię tramwajową nr 7, która łączy centrum miasta i Przedmieście Bydgoskie z UMK oraz połączono w jedną linię nr 18 trasy linii nr 0 i C, które dowoziły pasażerów do Centralnego Cmentarza Komunalnego.

W roku sprawozdawczym komunikacją publiczną przewiezionych zostało 41,9 mln pasażerów, co stanowi znaczący wzrost w porównaniu z latami pandemii. W latach 2020 - 2021 było to odpowiednio 32 i 33 mln pasażerów, w latach przed pandemią - ok. 54 mln. Wzrosły także dochody ze sprzedaży biletów i osiągnęły 33,5 mln zł. W latach 2020-2021 wynosiły one odpowiednio 25,2 oraz 27,2 mln zł.

Informatyzacja

W 2022r. w zakresie gminnych projektów informatycznych realizowano m.in.:

- * projekt w ramach inicjatywy "Cyfrowa Gmina" w Urzędzie Miasta Torunia: wdrożenie systemu pracy grupowej wraz z obsługą poczty elektronicznej oraz zadań i współdzielonych kalendarzy, kontaktów i list dystrybucyjnych a także udostępniania folderów i plików, zwiększenie dostępności do wymiany informacji wewnątrz urzędu poprzez umożliwienie dostępu z różnych lokalizacji i urzędzeń, poprawa bezpieczeństwa poprzez integrację z centralnym systemem zarządzania tożsamością, w celu podniesienia efektywności pracy grupowej, sposobu organizacji i zarządzania obiegiem informacji, kontroli realizacji zadań.
- * uruchomiono nowy serwis Biuletynu Informacji Publicznej <https://bip.torun.pl>
- * uruchomiono system Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją oparty o rozwiązanie EZD PUW. W ramach pierwszego i drugiego etapu wdrażania zintegrowano system z platformą ePuap oraz uruchomiono obsługę wszystkich punktów kancelaryjnych w systemie. Przyjęte rozwiązania umożliwiają prowadzenie całego procesu wymiany elektronicznej korespondencji między mieszkańcem a urzędem. W kolejnych etapach planowana jest integracja systemu z platformą eDoręczeń oraz sukcesywne zastępowanie obiegu papierowego obiegiem elektronicznym w UMT.
- * wdrożono w UMT system ochrony przed wyciekiem danych z urzędzeń końcowych w zakresie nadzoru i weryfikacji przesyłanych danych zawierających dane osobowe.
- * wdrożono system płatności elektronicznych dla niektórych usług świadczonych przez USC takich jak odpisy aktów w formie elektronicznej. Usługa dostępna jest na platformie mObywatel.gov.pl operatorem płatności jest Krajowa Izba Rozliczeniowa. Działanie to pozwoliło na zautomatyzowanie procesu wystawiania odpisów, który realizowany jest

centralnie za pomocą systemów rejestrów państwowych.

* zakończono realizację projektu „Centrum Kontakt z Mieszkańcami (CkzM)”, realizowanego w ramach projektu „Infrostrada Kujaw i Pomorza 2.0” dofinansowanego ze środków unijnych Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Projekt ma na celu usprawnienie i uproszczenie komunikacji pomiędzy mieszkańcami a miastem, ułatwienie dostępu do usług świadczonych przez GMT oraz podwyższenie standardu obsługi mieszkańca.

* przyłączy światłowodowe do TRAMP – rozbudowa infrastruktury Miejskiej Sieci Światłowodowej na potrzeby podłączenia obiektu oraz rozwoju sieci WiFi.

XVIII. REWITALIZACJA I ROZWÓJ MIASTA

Program rewitalizacji

W 2022 r. kontynuowano realizację Gminnego Programu Rewitalizacji pn. „Programu rewitalizacji Torunia do roku 2023” (GPR-T), przyjętego uchwałą RMT 922/18 z dnia 6 września 2018 r., zaktualizowanego uchwałą nr 346/20 RMT z 27 lutego 2020 r., w którym ujęto przedsięwzięcia i projekty mające na celu wyprowadzenie z kryzysu terenów zdegradowanych. Określony dla Torunia obszar rewitalizacji podzielony został na trzy podobszary: Bydgoskie Przedmieście, Podgórz i Stare Miasto. Środki na realizację zadań wpisanych do GPR-T pochodzą głównie z Unii Europejskiej w ramach ZIT Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014–2020. Dla Torunia przewidziano alokację w wysokości ok. 28 mln zł. Realizatorami poszczególnych projektów są: Gmina, wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnia mieszkaniowa, organizacje pozarządowe, jednostki podległe gminie (m.in. szkoły, Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, Ogród Zoobotaniczny).

W 2022 r. 14 projektów zostało zakończonych. Na ostatnim etapie obowiązywania GPR-T spośród 65 projektów wpisanych do dokumentu pozostało do wykonania 16 projektów (28 przedsięwzięć zostało zakończonych przed rokiem 2022; 7 projektów społecznych nie będzie implementowanych - rezygnacja z realizacji).

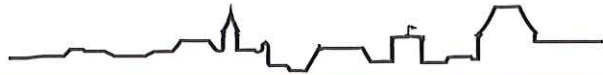
Gmina zobowiązana jest co kwartał przekazywać do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko – Pomorskiego „Sprawozdanie z realizacji przedsięwzięć dofinansowanych ze środków RPO WK-P 2014–2020 i innych, ujętych w gminnym programie rewitalizacji”. W 2022 r. przekazano 4 takie sprawozdania.

Ponadto, biorąc pod uwagę, że w 2023 GPR-T przestanie obowiązywać (projekty zostaną zakończone), Gmina Miasta Toruń w październiku 2022 r. podpisała umowę z firmą zewnętrzną na opracowanie nowego gminnego programu rewitalizacji, który będzie obowiązywać do roku 2027.

Komitet Rewitalizacji

Na podstawie uchwały Nr 794/18 RMT z dnia 25 stycznia 2018 r. w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji na terenie Gminy Miasta Toruń, w roku 2022 ogłoszono nabór i powołano Komitet Rewitalizacji na kolejną kadencję - na lata 2022 – 2026. W jego skład weszło 21 członków – przedstawicieli mieszkańców, różnych środowisk i organizacji (w tym Rady Miasta Torunia), powołanych Zarządzeniem Prezydenta Miasta Torunia nr 243 z dnia 20 lipca 2022 r. W dniu 30 sierpnia 2022 r. odbyło się inauguracyjne I posiedzenie Komitetu, na którym, zgodnie z w/w uchwałą Prezydent wskazał Przewodniczącego Komitetu w osobie dr hab. Elżbiety Grzelak – Kostulskiej prof. UMK. Zastępcą Przewodniczącego została wybrana p. Aleksandra Iżycka, Dyrektor Biura Toruńskiego Centrum Miasta.

Komitet stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo - doradczą prezydenta. Dostarcza w procesie rewitalizacji opinie i stanowiska, które mają pomóc gminie w prawidłowym ukształtowaniu jego przebiegu oraz rekomenduje rozwiązania.

Moje podwórko

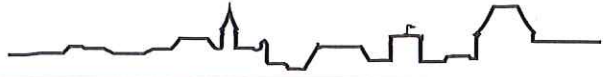
Program „Moje Podwórko” realizowany jest przez Gminę Miasta Toruń w oparciu o Zarządzenie Nr 341 Prezydenta Miasta Torunia z dnia 23.10.2019 r. W ramach Programu, który prowadzony jest na obszarze rewitalizacji (osiedla: Podgórz, Bydgoskie Przedmieście oraz Stare Miasto), w 2022 roku przeprowadzono 2 nabory wniosków. W pierwszym naborze dofinansowanie otrzymało 7 wniosków, a w drugim - 3. Spośród łącznej liczby 10 wniosków, 4 zrealizowano na obszarze Bydgoskiego Przedmieścia, 3 - na terenie Podgórza i 3 - na Starym Mieście.

Działania w obszarze centrum miasta (TCM)

W 2022 r. kontynuowano, przyjęty Zarządzeniem Prezydenta Miasta, „**Program działań społeczno-gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu**”, dla realizacji którego powołany został zespół (Zarządzeniem PMT nr 42/2019 ze zm.). Działania w roku sprawozdawczym objęły 60 zadań w 12 działach tematycznych. Koncentrowały się one wokół celów:

1. Aktywizacja obszaru społeczno – gospodarczego w ramach Toruńskiego Centrum Miasta:

- 1) kontynuowano i rozwijano Program lojalnościowy „Moja Starówk@”, którego partnerami są podmioty prowadzące działalność gospodarczą na obszarze zespołu staromiejskiego;
  - a) w 2022 r. w ramach programu funkcjonowało 85 podmiotów gospodarczych z obszaru toruńskiej starówki,
  - b) kontynuowano nową funkcjonalność karty lojalnościowej poprzez możliwość dodania karty do elektronicznego portfela w aplikacji Stocard, umożliwiono bezpłatne pobranie karty ze strony miejskiej torun.pl,
  - c) kontynuowano administrowanie grupą Moja Starówk@ w mediach społecznościowych (FB), na której promowano usługi i handel oferowane przez podmioty skupione w programie lojalnościowym;
- 2) w ramach udostępniania terenu dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego zawarto: 162 umowy na umieszczenie nośników reklamowych, 72 umowy na udostępnienie terenu w celu zorganizowania ogródka gastronomicznego, 26 umów na udostępnienie terenu w celu zorganizowania stoisk handlowych (w tym z pamiątkami, kwiatami i warzywami), wydano 83 pozwolenia na organizację wydarzeń plenerowych (koordynacja wydarzeń);
- 3) w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych zorganizowano: pchle targi na Rynku Nowomiejskim, Wigilię dla mieszkańców, cykl wakacyjnych animacji dla dzieci na terenie Placu Podominikańskiego, warsztaty dla osób w trudnej sytuacji ekonomicznej oraz w ramach rewitalizacji społecznej: warsztaty i spotkania integracyjne dla seniorów ze Starówki, festyn międzypokoleniowy dla mieszkańców Podgórza, doradztwo dla mieszkańców z Bydgoskiego Przedmieścia, integracyjny klub dla dzieci na Starówce, mapę obiektów i społeczników Torunia;
- 4) Toruński Jarmark Bożonarodzeniowy – w 2022 r. odbyła się kolejna edycja jarmarku, którego organizatorem, na zlecenie Gminy Miasta Toruń, jest Wójcik Snake sp. z o.o. (umowa zawarta 15 lipca 2019 r. na okres 5 lat). Gmina Miasta Toruń pokrywa koszty sceny wraz z montażem i demontażem oraz oferty kulturalnej przez cały czas trwania jarmarku.

2. Estetyka i wizerunek obszaru Toruńskiego Centrum Miasta (ład przestrzenny):

1) prowadzono kontrole w zakresie przestrzegania wytycznych obowiązujących na terenie dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego z częstotliwością min. 3 razy w tygodniu, zakończone upomnieniami pisemnymi oraz zgłoszeniem do Straży Miejskiej,

2) prowadzono lustracje przestrzeni zespołu staromiejskiego z częstotliwością min. 1 raz w miesiącu, z udziałem przedstawicieli wydziałów Urzędu Miasta Torunia i jednostek organizacyjnych GMT (działania mające na celu bieżący nadzór nad stanem technicznym nawierzchni, elementów małej architektury, szyldów, nośników reklamowych oraz czystości przestrzeni), po których sporządzano protokoły wraz z dokumentacją fotograficzną i przekazywano do realizacji właściwym działom UMT,

3) opracowano **Program poprawy dostępności zespołu staromiejskiego na potrzeby osób z niepełnosprawnościami**; zweryfikowano funkcjonujące na terenie dróg wewnętrznych zespołu staromiejskiego ogródki gastronomiczne pod kątem umożliwienia wjazdu wózkiem inwalidzkim osobom z niepełnosprawnością ruchową – podjazdy do podestów o niskim kącie nachylenia, zalecono rezygnację z podestów w miejscach niewymagających niwelacji znacznego spadku terenu, zalecono oznakowanie ostrych zakończeń elementów ogrodzenia ogródka,

4) w dziewięciu lokalizacjach postawiono sezonowe parklety wraz z nasadzeniami zieleni oraz zielonymi ścianami bluszczu, utworzono *Zielony zakątek* na ul. Podmurnej przy budynku UMT, dokonano nasadzeń lip na płycie Rynku Nowomiejskiego,

5) kontynuowano zachęty skierowane do właścicieli punktów handlowych i usługowych w kwestii eksponowania zieleni przed lokalami oraz kontynuowano egzekwowanie od przedsiębiorców prowadzących sezonowe ogródki gastronomiczne, umieszczanie zieleni na terenie ogródków,

6) sztuka w przestrzeni starówki: kontynuowano współpracę z Uniwersytetem Mikołaja Kopernika, Centrum Sztuki Współczesnej i siecią Żabka - w witrynach sklepu Żabka przy ul. Szerokiej/ul. Mostowej prezentowano wydruki prac z kolekcji CSW oraz wybrane utwory literackie w aranżacji graficznej studentów Wydziału Sztuk Pięknych UMK,

7) mural: na ścianie zabytkowej kamienicy przy ul. Ciasnej powstał artystyczny mural, będący efektem współpracy BTCM z właścicielką kamienicy, która postanowiła zmierzyć się z problemem dewastacji ścian budynku. Biuro Toruńskiego Centrum Miasta wsparło mieszkankę starówki w projektowaniu i sfinansowaniu muralu,

8) w uzgodnieniu z właścicielami kamienic, w tymczasowo niewynajętych witrynach, udostępniano wydruki historycznych zdjęć Torunia;

3. Bezpieczeństwo na obszarze Toruńskiego Centrum Miasta

W 2022 roku z inicjatywy Biura Toruńskiego Centrum Miasta odbywały się comiesięczne spotkania z komendantami Policji i Straży Miejskiej oraz komendantem Żandarmerii Wojskowej, których celem jest wymiana informacji, szybkie reagowanie na negatywne zjawiska oraz poprawa bezpieczeństwa na terenie zespołu staromiejskiego. Kontynuowano współpracę pomiędzy Gminą Miasta Toruń, Komendą Miejską Policji w Toruniu oraz restauratorami i właścicielami klubów nocnych znajdujących się na terenie zespołu staromiejskiego w Toruniu, w zakresie postanowień *Deklaracji bezpieczeństwa*.

Wdrażanie „Strategii rozwoju miasta Torunia”

Główne założenia i kierunki rozwoju miasta Torunia określa nadrzędny dokument strategiczny pt. **„Strategia Rozwoju Miasta Torunia do roku 2020 z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.”**(Strategia), przyjęty przez Radę Miasta Torunia w 2018 r. Strategia nakreśla m. in. wizję i misję rozwoju miasta, a także cele strategiczne operacyjne oraz zadania na czas i perspektywę określone w tytule. Wyznacza ona cztery cele strategiczne przydzielając je do trzech obszarów: społecznego, gospodarki i promocji oraz zasobów,

infrastruktury i środowiska:

- Toruń atrakcyjnym miejscem zamieszkania i pracy,
- Toruń miastem wysokiej synergii wykorzystania potencjału kulturowego, naukowego i gospodarczego,
- Toruń miastem nowoczesnej infrastruktury,
- Toruń miastem ładu przestrzennego.

Powyższe cele zostały uszczegółowione do 27 celów operacyjnych, którym przypisano 235 zadań realizacyjnych.

W 2022 r. niezależny Wykonawca przeprowadził ewaluację wdrażania Strategii za okres od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2021 r. W jej wyniku powstał Raport ewaluacyjny zawierający ocenę stopnia osiągnięcia założonych celów realizacji Strategii oraz wnioski z niej płynące. Głównym wnioskiem Raportu jest zapis mówiący o tym, że: „Strategia w głównym nurcie pozostaje aktualna, to znaczy nakreśla takie pola zmian, które pozostają nadal dla miasta ważne. Nie ma potrzeby przeformułowywania celów (strategicznych) Strategii. Poziom realizacji Strategii jest wystarczający i wpływa na podwyższanie jakości życia w mieście”.

W roku sprawozdawczym w ramach Strategii realizowano w Toruniu wiele zadań społecznych oraz inwestycyjnych. Szereg przedsięwzięć, zwłaszcza ze sfery kulturalnej i szeroko pojętej działalności społecznej, trzeba było jednak ograniczyć z uwagi na obostrzenia związane z pandemią COVID-19. W 2022 roku realizowane/w fazie rozliczania były m.in. takie przedsięwzięcia jak:

- powołanie Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia,
- rewitalizacja obszarów zdegradowanych,
- wsparcie finansowe GMT dla organizacji pozarządowych,
- wdrażanie programów społecznych, w tym dotyczących przeciwdziałaniu bezdomności, uzależnieniom, reintegracji społecznej i zawodowej osób wykluczonych,
- realizacja programów wsparcia skierowanych do seniorów i osób niepełnosprawnych, w tym projekt „Aktywny Senior”,
- budowa mieszkań komunalnych i socjalnych,
- wsparcie finansowe zadań z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i rekreacji, organizacja i wspieranie licznych imprez rekreacyjnych i sportowych,
- program poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów,
- budowa i modernizacja torowisk i linii tramwajowych,
- budowa ścieżek rowerowych,
- zakup nowoczesnego, niskoemisyjnego taboru komunikacji publicznej,
- udział w projekcie samorządu województwa kujawsko-pomorskiego „Infostrada Pomorza i Kujaw”,
- bezpłatne WiFi w miejscach publicznych,
- realizacja projektów promujących potencjał gospodarczy, m.in. „Invest in BiT CITY 2”,
- wspieranie małej i średniej przedsiębiorczości,
- realizacja przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania i odnowy terenów zieleni i parków miejskich,
- organizacja i wdrażanie systemu selektywnej zbiórki odpadów na terenie miasta,
- modernizacja i rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz ciepłowniczej,
- wsparcie finansowe dla likwidacji źródeł niskiej emisji oraz poprawy jakości powietrza,
- termomodernizacja i instalacja odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej w tym, m.in. termomodernizacja Specjalistycznego Szpitala Miejskiego,

przedszkoli i szkół publicznych, ośrodków pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz budynków administracji publicznej,

- realizacja zadania na bazie istniejącej Izby Przyjęć w Specjalistycznym Szpitalu pn. „Utworzenie Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR) wraz z wyposażeniem Miejskim”,
- udział Torunia w projekcie samorządu województwa kujawsko-pomorskiego „Kujawsko-Pomorska Teleopieka”,
- zakup sprzętu i aparatury przez Specjalistyczny Szpital Miejski w ramach projektu pn. „Doposażenie szpitali w województwie kujawsko - pomorskim związane z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19”,
- wdrażanie programów profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia,
- realizacja programów stypendialnych dla uczniów, w tym motywacyjnych dla uczniów szczególnie uzdolnionych,
- zakup pomocy dydaktycznych dla toruńskich szkół,
- realizacja projektu pn. „Toruńska Starówka - ochrona i konserwacja dziedzictwa kulturowego UNESCO etap II”,
- zagospodarowanie Bulwaru Filadelfijskiego pod kątem rozwoju infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej na potrzeby związane z obsługą ruchu turystycznego generowanego przez rzekę,
- realizacja projektu pn. „REanimacja Bydgoskiej 52 – adaptacja zabytkowej kamienicy na cele społecznie użyteczne”,
- realizacja projektu pn. „Kultura w zasięgu 2.0”,
- organizacja, współorganizacja oraz wsparcie finansowe dla imprez i wydarzeń kulturalnych, takich jak m.in.: Bella Skyway Festiwal, Festiwal Sztuki Faktu, Forte Artus Festival, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek SPOTKANIA i inne,
- dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

Ponadto w 2022 r. prowadzono działania zmierzające do opracowania planów projektowych GMT przeznaczonych do współfinansowania ze środków UE na lata 2021-2027.

XIX. REALIZACJA UCHWAŁ RADY MIASTA TORUNIA podjętych w 2022 r.

Zgodnie z art. 28 aa. ustawy o samorządzie gminnym Raport o stanie Gminy za dany rok zawiera podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w tym w szczególności m.in. realizację uchwał rady gminy.

W 2022 roku Rada Miasta Torunia na **13 sesjach** (w tym jednej nadzwyczajnej) podjęła **222 uchwały**, z czego **179 powierzyła do wykonania Prezydentowi Miasta Torunia** (w tym 63 uchwały/60 uchwał podlegających publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego). Ponadto, do wykonania przez Prezydenta Miasta, Rada wskazała 1 apel (**5/22** – wykonanie w części „Planowanie przestrzenne”). Przyjęto także w działaniach Gminy na rok 2023 Stanowisko RMT nr **9/22** w sprawie upamiętnienia 550. Rocznicy urodzin Mikołaja Kopernika w Toruniu i nadania okolicznościowej nazwy „Rok 2023 Rokiem Mikołaja Kopernika w Toruniu” (m.in. poprzez intensywne prace Zespołu organizacyjnego obchodów rocznicowych w Toruniu w 2023 roku, powołanego Zarządzeniem PMT nr 308/21 z dnia 08.12.2021r., ze zm.).

UKRAINA

Na podstawie uchwały nr **817/22** nastąpiło rozwiązanie współpracy partnerskiej pomiędzy miastami Toruniem a Kaliningradem. Pismami z dnia 04.03.2022 r. przekazano jednomyślne

stanowisko Rady Miasta Torunia merom: Kaliningradu oraz Łucka.

Na mocy uchwały nr **838/22** wdrożone zostały działania w zakresie udzielenia pomocy miastu partnerskiemu Łuck w Ukrainie w formie rzeczowej i osobowej, w ramach określonego uchwałą limitu środków (200 tys. zł).

Na podstawie uchwały nr **818/22** w sprawie ustanowienia czasowego uprawnienia do bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej organizowanej przez Gminę Miasta Toruń, do 31.05.2022 r. uprawnienie to przysługiwało obywatelom Ukrainy; zostało ono przedłużone do 30.06.2022 r. na mocy uchwały nr **849/22** zmieniającej uchwałę pierwotną.

W zakresie świadczeń dla uchodźców z Ukrainy wdrożono uchwały:

* **828/22** - w sprawie upoważnienia Dyrektora Toruńskiego Centrum Usług Społecznych do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych,

* **837/22** – w sprawie zakresu pomocy świadczonej przez Gminę Miasta Toruń na rzecz obywateli Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,

* **1004/22** – zmieniająca uchwałę w sprawie zakresu pomocy świadczonej przez GMT na rzecz obywateli Ukrainy, w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa
Szczegółowe informacje w rozdziale III. "Rok 2022 – rokiem wsparcia Ukrainy".

BUDŻET - PLANOWANIE I REALIZACJA ORAZ NADZÓR FINANSOWY

Odwołanie/powołanie Skarbnika Miasta: uchwałą nr **782/22** odwołana z dnia 31.01.2022 r. z tej funkcji została p. Magdalena Flisykowska i uchwałą nr **783/22** z dnia 01.02.2022 r. na niniejsze stanowisko Rada Miasta Torunia powołała p. Anetę Pietrzak.

Budżet miasta na rok 2022:

Realizacja budżetu miasta na rok 2022 - na podstawie uchwał z dnia 16.12.2021r. nr: 774/21 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2022–2050 oraz 775/21 w sprawie budżetu miasta Torunia na rok 2022. Zmiany na przestrzeni roku budżetowego wprowadzono na podstawie uchwał Rady Miasta Torunia: w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej i zmieniających uchwałę w sprawie budżetu miasta nr: **798/22 i 799/22, 839/22i 840/22, 882/22 i 883/22, 922/22 i 923/22, 938/22 i 939/22, 967/22 i 968/22, 995/22 i 996/22**. Ponadto, planowane wielkości budżetu zmieniano w trakcie roku zarządzeniami Prezydenta Miasta nr: **1, 36, 75, 148, 177, 213, 223, 250, 261, 345, 356, 383, 403, 410**. Sprawozdania z wykonania budżetu miasta w roku 2022 (z podziałem – za pierwsze półrocze oraz za cały rok) upublicznione są w BIP Urzędu Miasta Torunia.

Dotacje dla Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji przekazywano zgodnie z uchwałą nr **797/22** w sprawie ustalenia stawek dotacji przedmiotowych udzielanych z budżetu miasta MOSiR w 2022 r., zmienionej uchwałami nr: **940/22, 998/22**. Uchwałą nr **1003/22** ustalone zostały stawki dotacji przedmiotowych udzielanych z budżetu miasta MOSiR na rok 2023.

Dotację na działalność Centrum Integracji Społecznej Cistor Stowarzyszenie Partnerstwo Społeczne z siedzibą w Toruniu na rok 2022 wyliczono w oparciu o zapisy uchwały nr **786/22** określającej kwoty będące jej podstawą.

Na podstawie uchwały nr **997/22** w sprawie ustalenia wykazu i planu finansowego wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego 2022, w 2023 r. przewidzianych do realizacji zostało 38 zadań, zgodnie z wykazem rzeczowym zawartym w uchwale oraz terminami ich wykonania. Sprawozdanie w tym zakresie zostanie złożone Radzie Miasta Torunia do 15.07.2023 r.

Wdrożenie postanowień powyższych uchwał znajduje odzwierciedlenie w sprawozdaniu z wykonania budżetu za rok 2022 – Zarządzenie PMT nr 73/23 z dnia 31.03.2023 r.

Na podstawie uchwały nr **937/22** w sprawie wyboru podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego Gminy Miasta Toruń za rok 2022 i 2023 zawarta została umowa (do 28.09.2022 r.) z podmiotem wyłonionym w trybie postępowania, Biurem Audytorskim PROWIZJA Sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie.

Ustalenia budżetowe, z uwzględnieniem postanowień Stanowiska RMT nr 8/22 w sprawie treści budżetu miasta na rok 2023 zostały przyjęte uchwałami nr: **1001/22** (WPF na lata 2023–2050) i **1002/22**. Realizacja – od 01.01.2023 r.

Na podstawie uchwały nr **979/22** w sprawie emisji obligacji Gminy Miasta Toruń w roku 2022 oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, zawarta została umowa z PeKaO SA w dniu 28.11.2022 r. - wartość emisji 54 mln zł.

PODATKI/OPLATY

Na podstawie uchwał: nr **965/22** – dotyczącej wysokości stawek podatku od nieruchomości oraz nr **978/22** – dotyczącej wysokości stawek podatku środków transportowych, od 01.01.2023 r. zastosowanie mają uchwalone wysokości stawek ww. podatków.

Na mocy uchwały nr **805/22** niezwłocznie wniesiona została skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy na uchwałę nr II/7/2022 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Bydgoszczy z dnia 19 stycznia 2022 r. stwierdzającą nieważność uchwały nr 760/21 Rady Miasta Torunia z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości powierzchni użytkowej budynków lub ich części, za wyjątkiem powierzchni zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej, w których utrzymywany jest zielony dach lub ogród wertykalny lub zielona fasada - w części wskazanej w uchwale skarżącej.

NADZÓR WŁAŚCICIELSKI

Zapisy uchwały nr **829/22** w sprawie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych Toruńskich Wodociągów Sp. z o.o. w Toruniu. (zmieniająca) - przyjęto do realizacji w ramach działań inwestycyjnych, zgodnie z uchwalonym planem.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XVII. „Infrastruktura techniczna”.

Na podstawie uchwały nr **920/22** uchylającej uchwałę w sprawie ustalenia opłat za oczyszczanie ścieków dowożonych do oczyszczalni Toruńskich Wodociągów Sp. z o.o., od 01.08.2022 r. przestała obowiązywać uchwała nr 107/11 (ze zm.). Zarząd spółki opracował, uchwalił w dniu 21.07.2022 r. i upublicznił wdrażany od 01.08.2022 r. nowy cennik przedmiotowych usług.

Dokonano zmian w kapitałach zakładowych spółki TTBS Sp. z o.o.: w 2022 r. nastąpiło zbycie udziałów na podstawie uchwały nr **919/22** (w celu ich umorzenia) oraz na podstawie uchwał nr: **879/22** i **1000/22** - podwyższenie kapitału spółki.

Wdrożono zmiany określone uchwałą nr **966/22** do zasad wnoszenia wkładów pieniężnych przez GMT do spółki CKK Jordanki Spółka z o.o. z przeznaczeniem na podwyższenie kapitału zakładowego oraz w zakresie ustanowienia zabezpieczeń.

TWORZENIE JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH/STATUTY

Uruchomiono Dzielne Domy Pobytu na podstawie uchwał:

- * **961/22** - „Aktywny Senior” w Toruniu (dla 30 osób) – październik 2022 r.,
- * **962/22** - „Seniorzy Razem” w Toruniu (dla 30 osób) – listopad 2022 r.,
- * **963/22** - „Senior+” w Toruniu (dla 30 osób) – styczeń 2023 r.

Pozyskano dofinansowanie zewnętrzne na funkcjonowanie ww. placówek.

Zapisy statutów jednostek/instytucji kultury artystycznej wdrożone zostały przez ich dyrektorów, na podstawie uchwał nr:

- * **808/22** - Toruńskiej Agencji Kulturalnej (zmiana),

- * 809/22 - Teatru Baj Pomorski w Toruniu (zmiana),
- * 810/22 - TOS w Toruniu (zmiana),
- * 811/22 - CK Dworu Artusa w Toruniu (zmiana),
- * 812/22 - CN Młyna Wiedzy (zmiana),
- * 813/22 - Miejskiego Zarządu Dróg w Toruniu (nadanie),
- * 825/22 – Specjalistycznego Szpitala Miejskiego im. M. Kopernika (zmiana),
- * 844/22 - Muzeum Okręgowego w Toruniu (zmiana),
- * 869/22 - Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu (zmiana),
- * 914/22 - Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Toruniu (zmiana),
- * 921/22 - w sprawie utworzenia samorządowej jednostki organizacyjnej „Toruńskie Centrum Usług Wspólnych”, nadania jej statutu oraz wspólnej obsługi jednostek organizacyjnych GMT (zmiana - dotyczy włączenia w zakres właściwości jednostki obsługi ZS nr 19),
- * 964/22 - Toruńskiego Centrum Usług Społecznych (zmiana - dotyczy włączenia w strukturę jednostki Dziennych Domów Pobytu, utworzonych w 2022 r. - jw.),
- * 973/22 - Toruńskiego Centrum Świadczeń Rodzinie (zmiana).

Gremia

Podjęto obsługę powołanych gremiów oraz zapewniono udział wskazanych przez radę przedstawicieli (w tym Radnych Miasta Torunia), na podstawie uchwał nr:

- * 867/22 – w sprawie wskazania radnych do udziału w Komitecie Rewitalizacji na terenie GMT na kadencję 2022-2026 (komitet powołany Zarządzeniem PMT nr 243/22 z dnia 20.07.2022 r.; posiedzenie inauguracyjnie odbyło się 30.08.2022 r.),
- * 842/22 - w sprawie powołania Komisji Konkursowej w celu przeprowadzenia postępowania konkursowego na stanowisko dyrektora ZP-O im. ks. J. Popiełuszki w Toruniu (zmienioną uchwałą 868/22); nowo wybrana dyrektor, p. Aleksandra Wachowiak-Kaźmierczak, objęła stanowisko w lipcu 2022 r.,
- * 935/22 - w sprawie powołania Rady Społecznej działającej przy Miejskiej Przychodni Specjalistycznej w Toruniu; pierwsze posiedzenie rady zorganizowano w dniu 26.09.2022 r., na którym wręczone zostały akty powołania wskazanych w uchwale członków Rady oraz podziękowania dla członków poprzedniej kadencji.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA I INFORMACJA

Konsultacje społeczne w 2022 r. były realizowane na podstawie planu przyjętego uchwałą nr 784/22.

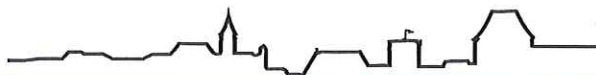
Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale V. „Partycypacja społeczna i budżet obywatelski”.

Uchwałą nr 972/22 przyjęty został, realizowany obecnie, Program Współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2023 r.

POLITYKA SPOŁECZNA I OCHRONA ZDROWIA

Programy i strategie przyjęte w 2022 roku uchwałami:

- * 789/22 - „Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Narkomanii oraz Innych Uzależnień na rok 2022” oraz nr 994/22 – Program na rok 2023,
- * 827/22 - „Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Torunia na lata 2022 – 2024”,
- * 872/22 - program osłonowy Miasta Torunia „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2022 – pozyskano środki zewnętrzne na realizację programu; z powodu braku ofert w naborze w 2022 r. program nie był realizowany,
- * 873/22 - Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasta Toruń na lata 2022–2024,
- * 915/22 - „Program usług społecznych w Gminie Miasta Toruń” (realizacja do 2026 r.).

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w działach: VIII. „Polityka społeczna, działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych” oraz IX. „Ochrona zdrowia”.

W 2022 r. wdrożono procedury na podstawie uchwały nr **826/22** w sprawie określenia zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, na realizację których przeznaczają się środki PFRON, zmienionej uchwałami nr: **959/22, 991/22**.

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale VIII. „Polityka społeczna, działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych”.

Realizowano działania w zakresie organizacji wykonywania prac społecznie użytecznych – na podstawie przyjętego przez RMT planu potrzeb w tym zakresie (uchwałą nr **790/22**).

Sprawy finansowe

Podjęto działania w zakresie realizacji programów naprawczych placówek, przyjętych uchwałami nr: **787/22** – dla Specjalistycznego Szpitala Miejskiego, **788/22** – dla Zakładu Pielęgnacyjno – Opiekuńczego.

Placówki opieki zdrowotnej rozliczyły rok 2021, a RMT zatwierdziła ich sprawozdania finansowe uchwałami nr: **916/22** – dotyczącą Specjalistycznego Szpitala Miejskiego, **917/22** – dotyczącą Zakładu Pielęgnacyjno – Opiekuńczego, **918/22** – dotyczącą Miejskiej Przychodni Specjalistycznej.

Uchwałą nr **960/22** ustalona została wysokość opłat pobieranych za pobyt w Izbie Wyrzeźwień, przy ul. Kasztanowej 16.

Wdrożono procedury w zakresie wypłaty świadczeń, na podstawie uchwał:

1) w 2022 r.:

* **874/22** - w sprawie przyznawania świadczenia pieniężnego dla rodzin zamieszkujących na terenie GMT i wychowujących dzieci, które uczęszczają do niepublicznych żłobków albo klubów dziecięcych albo są pod opieką dziennego opiekuna (realizacja TCŚR - od 01.09.2022 r. do 31.12.2022 r.),

* **912/22** - w sprawie upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach dotyczących świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym (dotyczy dyrektora MOPR - od 01.09.2022 r.);

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale VIII. „Polityka społeczna, działania na rzecz seniorów i osób niepełnosprawnych”.

2) na rok 2023 (od 01.01.2023 r. do 31.12.2023 r.):

* **992/22** - w sprawie przyznawania świadczenia pieniężnego dla rodzin zamieszkałych na terenie GMT i wychowujących dzieci, które uczęszczają do niepublicznych żłobków, klubów dziecięcych albo są pod opieką dziennego opiekuna,

* **993/22** - w sprawie wprowadzenia świadczenia pieniężnego dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym zamieszkujących na terenie GMT.

EDUKACJA

Na podstawie uchwał: nr **824/22** w sprawie założenia Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy nr 19 w Toruniu przy ul. Dziewulskiego 41c, nr **870/22** w sprawie utworzenia Zespołu Szkół nr 19 w Toruniu oraz nr **871/22** w sprawie nadania statutu Szkole Specjalnej Przystosowanej do Pracy nr 19 Toruniu, z dniem 01.09.2022 r. szkoła jw. rozpoczęła funkcjonowanie. Uchwałą nr **843/22** zmieniającą uchwałę w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadpodstawowych oraz szkół specjalnych mających siedzibę na obszarze Gminy Miasta Toruń wprowadzono stosowne zmiany systemowe.

Sprawy finansowe:

Obowiązująca średnia cena paliwa w 2022 r. w Gminie Miasta Toruń na rok szkolny

2022/2023 została ustalona uchwałą nr **911/22** - do realizacji od 01.09.2022 r. przekazano dyrektorom: TCUW oraz przedszkoli i szkół prowadzonych przez Gminę.

Wdrożono przyjęte przez Radę Miasta Torunia rozwiązania na podstawie uchwał nr:

* **909/22** - zmieniającej uchwałę w sprawie zasad rozliczania tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli, dla których ustalony plan zajęć jest różny w poszczególnych okresach roku szkolnego, zasad udzielania rozmiaru obniżek tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć dyrektorom, wicedyrektorom szkół, nauczycielom pełniącym inne stanowisko kierownicze w szkole, a także nauczycielom, którzy obowiązki kierownicze pełnią w zastępstwie nauczyciela, któremu powierzono stanowisko kierownicze, określenia tygodniowego obowiązkowego wymiaru godzin zajęć nauczycieli szkół niewymienionych w art. 42. ust. 3 Karty Nauczyciela, nauczycieli prowadzących kształcenie w formie zaocznej, nauczycieli kształcenia na odległość oraz zasad zaliczania do wymiaru godzin poszczególnych zajęć w formie zaocznej i w kształceniu na odległość - w szkołach prowadzonych przez Gminę Miasta Toruń,

* **910/22** - zmieniającej uchwałę w sprawie trybu i kryteriów przyznawania nagród dla nauczycieli,

* **913/22** - w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom zamieszkałym na terenie GMT,

* **958/22** - zmieniającej uchwałę w sprawie regulaminu określającego wysokość oraz szczegółowe warunki przyznawania niektórych składników wynagrodzenia nauczycielom zatrudnionym w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Miasta Toruń.

OCHRONA LUDNOŚCI

Na podstawie uchwały nr **823/22** zawarte zostało porozumienie z Wojewodą Kujawsko-Pomorskim dotyczące przejęcia zadań z zakresu administracji rządowej związanych z przeprowadzeniem kwalifikacji wojskowej w Toruniu w 2022 roku, zrealizowano procedury i rozliczono w roku sprawozdawczym.

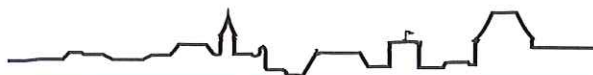
Na podstawie uchwał nr **851/22** (uchylona uchwałą nr 971/22) i nr **971/22** (obowiązująca) w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników Ochotniczej Straży Pożarnej, którzy uczestniczyli w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu zawarto umowę jednostką OSP – Toruń Bielawy, która zgłosiła potrzebę finansowania zadań związanych ze szkoleniami i ćwiczeniami.

ŚRODOWISKO I EKOLOGIA

Wdrożono procedury określone uchwałą nr **785/22** zmieniającą uchwałę w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowych na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie powietrza, realizowanych na terenie Gminy Miasta Toruń - rozpatrywano wnioski w sprawie udzielenia dotacji w zakresie działań polegających na likwidacji źródeł tzw. niskiej emisji (z wyłączeniem udzielania dotacji do kotłów na paliwa stałe - zgodnie z zapisami uchwały) oraz realizowano procedury związane z ich przyznaniem (z uwzględnieniem wysokości wskazanych w uchwale).

Uchwałami nr **881/22** i nr **988/22** ustanowiono na terenie Torunia pomniki przyrody w lokalizacjach: Grudziądzka 59-61a i skrzyżowaniu ulic: Letniej i Galona oraz na terenie leśnym ograniczonym ulicami: Relaksową 1-5, Spacerową 14 i Włocławską 241-249. Oznakowano pomniki w terenie. Przekazano Generalnemu i Regionalnemu Dyrektorom Ochrony Środowiska dokumenty niezbędne do wpisu w centralnym rejestrze form ochrony przyrody.

Na podstawie uchwały nr **880/22** w sprawie zniesienia statusu pomnika przyrody

w ul. Wiązowej przekazano Generalnemu i Regionalnemu Dyrektorom Ochrony Środowiska kopię aktu zniesienia formy ochrony przyrody.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XIII. „Ochrona środowiska naturalnego”.

KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Na podstawie uchwał nr **856/22**, nr **857/22** oraz nr **858/22** w sprawie w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego zawarte zostały umowy i przekazano dotacje:

* na realizację Festiwalu KONTAKT 2022,

* na realizację XXI Międzynarodowego Konkursu Twórczości Plastycznej Dzieci i Młodzieży "Zawsze zielono, zawsze niebiesko" Toruń 2022,

* na zakup księgozbioru - komiksów do filii WBP – Książnicy Kopernikańskiej.

Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale XIV. „Kultura, ochrona dziedzictwa kulturowego i turystyka”.

Ochrona zabytków

Uchwałą nr **847/22** w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Miasta Torunia na lata 2022–2025 m.in. niezwłocznie przekazano do właściwych jednostek organizacyjnych UMT i GMT – do realizacji założeń i działań określonych w Programie.

Wdrożono zmiany zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującej w gminnej ewidencji zabytków na Terenia Gminy Miasta Toruń, przyjęte uchwałami nr **806/22** i nr **977/22**.

Na podstawie uchwały nr **807/22** w sprawie przyznania w roku 2022 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującej się w gminnej ewidencji zabytków na terenie Gminy Miasta Toruń, zawarto umowy o dotacje.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XIV. „Kultura, ochrona dziedzictwa kulturowego i turystyka”.

PROMOCJA I TURYSTYKA

Na podstawie uchwały nr **859/22** – niezwłocznie upowszechniono zapisy uchwały. Do końca roku 2022 uszczegółowiono kierunki działań służące wdrożeniu Programu rozwoju turystyki dla miasta Torunia do 2030 roku.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XIV. „Kultura, ochrona dziedzictwa kulturowego i turystyka”.

GOSPODARKA KOMUNALNA

Wdrożono działania na podstawie uchwały nr **850/22** w sprawie „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Toruniu na rok 2022”.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XIII. „Ochrona środowiska naturalnego”.

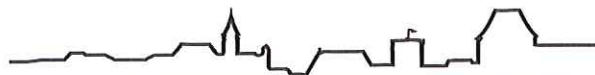
Drogi

Uchwałą nr **936/22** wprowadzone zostały zmiany do programu gospodarczego pn. „Program Budowy Dróg Lokalnych na lata 2020 – 2023”.

Informacje dotyczące realizacji powyższej uchwały – w dziale XVII. „Infrastruktura techniczna”.

Na podstawie uchwał w sprawie nadania nazwy:

* **860/22** - skwerowi: skwer Solidarności Rolników Indywidualnych,

- * 890/22 - ulicy: ulica gen. Marii Wittek,
- * 891/22 - ulicy: ulica gen. Józefa Lewszeckiego,
- * 892/22 - ulicy: ulica Józefa Nowaka,
- * 893/22 - ulicy: ulica Karola Stamirowskiego,
- * 894/22 - ulicy: ulica Sylwana Stankiewicza,
- * 941/22 - skweru: skwer prof. Bohdana Rymaszewskiego,
- * 980/22 - placowi: plac Zofii i Karola Górskich,

ulice, skwery i plac oznakowano tabliczkami w terenie, naniesiono nazwy na mapy i do ewidencji gruntów, wprowadzono do bazy komputerowej i kartoteki adresowej.

Na podstawie uchwały nr 952/22 zmienione zostały stawki opłat i abonamentów w Śródmiejskiej Strefie Płatnego Parkowania („ŚSPP”), Strefie Płatnego Parkowania – A („SPP-A”) i Strefie Płatnego Parkowania – B („SPP-B”).

Uchwałą nr 999/22 uchylona została uchwała nr 983/22 w sprawie ustalenia dla dróg publicznych wysokości stawek opłat za zajęcie 1m² pasa drogowego w mieście Toruniu, na podstawie której obowiązywać miały nowe stawki od 01.01.2023 r.

Uchwałą nr 953/22 ustalone zostały wysokości opłaty za usuwanie pojazdów z dróg i przechowywanie pojazdów usuniętych z dróg na parkingach strzeżonych oraz kosztów powstałych w wyniku wydania dyspozycji usunięcia, a następnie odstąpienia od usunięcia pojazdów, obowiązujące w 2023 r.

Na podstawie uchwały nr 878/22 zawarto w dniu 30.08.2022 r. aneks do porozumienia z dnia 02.03.2020 r. pomiędzy Gminą Miasta Toruń a Gminą Lubicz w sprawie współdziałania tych gmin w realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa drogi gminnej nr 100707C ul. Toruńska w Grębocinie/ul. Kresowa w Toruniu” w zakresie udzielenia Gminie Lubicz zwiększonych środków na realizację zadania (w roku 2022 – do kwoty ponad 113 tys. zł).

Komunikacja miejska/projekty transportowe

Od 01.01.2023 r., na podstawie uchwały nr 950/22 w sprawie ustalenia cen urzędowych za usługi przewozowe w publicznym transporcie zbiorowym i sposobu ustalania opłat dodatkowych, wprowadzony został nowy cennik biletów oraz uchwały nr 951/22 zmieniającej uchwałę w sprawie przepisów porządkowych obowiązujących w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Gminę Miasta Toruń, w pojazdach komunikacji miejskiej m.in. wdrożono w pojazdach zakaz używania e-papierosów oraz przewozu hulajnóg oraz doprecyzowano sposób przewozu zwierząt. Upowszechniono zapisy powyższych uchwał, w tym na stronach internetowych UMT i MZK Sp. z o.o. oraz w miejskich serwisach internetowych.

Na mocy uchwały nr 814/22 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie przez GMT do realizacji w partnerstwie projektu pn. „MOBILISE – Sustainable Micro-Mobility Interactions” (MOBILISE – Zrównoważone Interakcje Mikromobilności), planowanym do współfinansowania z Programu Interreg Europa Środkowa 2021–2027 oraz zabezpieczenia środków finansowych na ten cel, niezwłocznie przekazano podpisaną Deklarację Partnera do Lidera projektu – Scientific Research Center BISTRA Ptuj – Słowenia. Uwzględniono wydatki związane z udziałem w projekcie w WPF na lata 2022-2050 oraz uchwałach budżetowych na lata 2022 i kolejne. Rozpoczęto procedury dotyczące pozyskania dofinansowania ze środków unijnych.

Uchwałą nr 845/22 Rada Miasta Torunia wyraziła zgodę na utworzenie oraz przystąpienie Gminy Miasta Toruń do Stowarzyszenia Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia. Zorganizowano zebranie założycielskie Stowarzyszenia MOFT. Złożono wniosek o rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Informacje dotyczące realizacji uchwały – w dziale XVII. „Infrastruktura techniczna”.

GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI I MIESZKALNICTWO

Bonifikaty

Na podstawie uchwały nr **846/22** odstąpiono od żądania zwrotu połowy bonifikaty udzielonej przy sprzedaży lokalu mieszkalnego nr 20 usytuowanego w budynku położonym przy ul. Fałata 50 w Toruniu – pismem z dnia 21.04.2022 r. poinformowano zainteresowaną.

Udzielono bonifikat od cen sprzedaży na rzecz:

* najemcy lokalu mieszkalnego nr 28 przy ul. Krętej 74 w Toruniu, na podstawie uchwały nr **792/22**,

* najemców lokali mieszkalnych: nr 5 przy ul. Hurynowicz 2, nr 4 przy ul. Hurynowicz 12, nr 15 przy ul. Hurynowicz 16, nr 10 przy ul. Hurynowicz 20, nr 14 przy ul. Hurynowicz 20, nr 18 przy ul. Krętej 74, nr 58 przy ul. Krasińskiego 114, na podstawie uchwały nr **793/22**,

* najemcy lokalu mieszkalnego nr 13 przy ul. Krętej 76 w Toruniu, na podstawie uchwały nr **794/22**.

Procedury sprzedażowe (stan na maj 2023 r.)

podjęto wobec nieruchomości stanowiących własność Gminy Miasta Toruń, położonych w Toruniu, na podstawie uchwał dotyczących nieruchomości:

* **791/22** – zabudowanej, przy ul. Łaziennej 24A (w trakcie realizacji),

* **830/22** – przy ul. Jakuba Suleckiego 1, ul. Konstytucji 3 Maja i ul. Przy Skarpie 11 (zrealizowana),

* **831/22** – gruntowych, przy ul. Projektowanej CLXVII 8A, 8B i 9 (w trakcie realizacji),

* **875/22** – niezabudowanych, przy ul. Osadniczej 22, 22B-22D i ul. Osadniczej (w trakcie realizacji),

* **876/22** – gruntowych, przy ul. Jana Heweliusza 25-61 (w trakcie realizacji),

* **900/22** – niezabudowanej, przy ul. Szosa Bydgoska 28 (w trakcie realizacji),

* **901/22** – gruntowej, przy ul. Zimowej 67-69 (w trakcie realizacji),

* **902/22** – gruntowych, przy ul. Podgórskiej 36, 38 i ul. gen. Józefa Dwernickiego 3A, 3B, 3, 5, 7 oraz drogi dojazdowej (zrealizowana w odniesieniu do części nieruchomości, w pozostałym zakresie – w trakcie realizacji),

* **903/22** – przy ul. Włocławskiej 103 i Łódzkiej 148 (w trakcie realizacji),

* **904/22** – gruntowych, przy ul. Poznańskiej 201-211 i ul. Projektowanej CLXVII 2-2A (w trakcie realizacji),

* **905/22** – gruntowej, przy ul. Jana Heweliusza 9-11 i ul. Edmunda Halleya 2-10 (w trakcie realizacji),

* **989/22** – gruntowej, przy ul. Rolniczej (w trakcie realizacji).

Procedury sprzedażowe lokali, stanowiących własność Gminy Miasta Toruń, w nieruchomościach położonych w Toruniu, wszczęto na podstawie uchwał nr:

1) mieszkalne:

* **832/22** – nr 10, usytuowanego w budynku położonym przy ul. Juliusza Słowackiego 51 (w trakcie realizacji),

* **877/22** – nr 5, wchodzącego w skład budynku przy ul. Poznańskiej 81 (w trakcie realizacji),

* **956/22** – nr 8, wchodzącego w skład budynku przy ul. Ślusarskiej 5 (w trakcie realizacji),

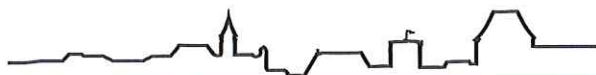
* **990/22** – nr 15, usytuowanego w budynku przy ul. Łaziennej 28 (w trakcie realizacji).

2) niemieszkalne:

* **933/22** – nr 14 o funkcji gospodarczej, wchodzącego w skład budynku przy ul. Mickiewicza 89 (w trakcie realizacji),

* **955/22** – nr 49 o funkcji gospodarczej, wchodzącego w skład budynku ul. Jana Matejki 16-18 (zrealizowana).

3) użytkowe:

* **974/22** – wchodzącego w skład budynku przy ul. Marii Konopnickiej 24 (w trakcie realizacji),

* **975/22** – nr 1 wchodzącego w skład budynku przy ul. Mickiewicza 90 (w trakcie realizacji).
Ogółem w 2022 r. sprzedano 64 lokale mieszkalnych na rzecz ich najemców, 39 nieruchomości niezabudowanych i zabudowanych oraz 5 lokali mieszkalnych i użytkowych.

Przeprowadzono ogółem 107 przetargów, ilość oferowanych w tym trybie nieruchomości – 73.

Zbycie udziałów

Na mocy uchwały nr **957/22** zbyto udziały w nieruchomości zabudowanej położonej w Toruniu przy ul. Sokolej 1 (w trybie bezprzetargowym).

Dzierżawy nieruchomości

Wydzierżawiono na podstawie uchwały nr **907/22** w trybie bezprzetargowym na okres 12 lat, nieruchomość położoną w Toruniu przy M. Skłodowskiej – Curie (umowa na rzecz Fundacji Arkadia, umowa podpisana 13.10.2022 r., na 12 lat).

Nabycia przez Gminę Miasta Toruń

Na mocy uchwały nr **976/22** – nabyto (nieodpłatnie) prawo użytkowania wieczystego gruntu położonego w Toruniu przy ul. Barwnej (zrealizowana).

Darowizny nieruchomości

Na podstawie uchwały nr **899/22** wszczęto procedurę przekazania przez GMT w drodze darowizny nieruchomości położonych w Toruniu przy ulicach: Wilama Horzycy, Konstytucji 3 Maja (droga dojazdowa), Wola Zamkowa 12 i Szosa Chełmińska 178A na rzecz Województwa Kujawsko-Pomorskiego (w trakcie realizacji).

Najem nieruchomości – wynajęto nieruchomości na mocy uchwał:

* **906/22** - w sprawie wyrażenia zgody na wynajęcie nieruchomości przy ul. Rynek Nowomiejski 24 (umowa z Poczta Polska na okres od 01.08.2022 r. do 31.07.2023 r.),

* **934/22** – wyrażenia zgody na zawarcie umowy najmu w trybie bezprzetargowym gminnego lokalu użytkowego, usytuowanego na parterze budynku przy ulicy Wały gen. Sikorskiego 8 w Toruniu na okres 11 lat. Umowa została zawarta w dniu 29.10.2022 r. z firmą ANADAM – Mariusz Taflński (na okres od 01.11.2022 r. do 31.10.2033 r.).

Mieszkalnictwo

Złożono wnioski o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w istniejącej Społecznej Inicjatywie Mieszkaniowej – Toruńskim Towarzystwie Budownictwa Społecznego spółka z o. o. w Toruniu - na mocy uchwał nr: **795/22** (ul. Poznańska 294C) i **796/22** (ul. Poznańska 294I). Wnioski zostały rozpatrzone pozytywnie – na konto GMT w 2022 r. wpłynęły środki w wysokości 3.1 mln zł).

Na podstawie zatwierdzonych wniosków o wsparcie ze środków Rządowego Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa na sfinansowanie objęcia udziałów w istniejącej SIM – TTBS Sp. z o.o. w Toruniu, w związku z inwestycją mieszkaniową w Toruniu przy:

- ul. Poznańskiej 296A „budynek nr 1” (uchwała nr **852/22**),
- ul. Poznańskiej 296A „budynek nr 2” (uchwała nr **853/22**),
- ul. Poznańskiej 296A „budynek nr 3” (uchwała nr **854/22**),
- ul. Rolniczej 5 – 7A (uchwała nr **855/22**),

cztery wnioski w sprawie nieruchomości jw. zostały złożone do KZN w dniu 23.05.2022 r. W lipcu 2022 r. KZN poinformował o wstrzymaniu rozpatrywania wniosków z uwagi na brak środków w Rządowym Funduszu Rozwoju Mieszkalnictwa. Ponowne ich złożenie przez GMT, zgodnie z decyzją KZN, nastąpiło w marcu 2023 r. (procedura w toku).

Wdrożono zapisy uchwały nr **908/22**, dotyczące procedur najmu, wynikające z uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie zasad przeprowadzania naboru wniosków o zawarcie umów najmu lokali mieszkalnych w ramach pomocy państwa w ponoszeniu wydatków

mieszkańczych w pierwszych latach najmu mieszkania (uproszczenie procedury składania wniosków przez przyszłych najemców w lokalach wybudowanych przez inwestorów, tj. TTBS oraz innych podmiotów, realizujących inwestycje mieszkaniowe w porozumieniu z Gminą).

Przyjęto do realizacji zapisy uchwały nr **954/22** uchylającej uchwałę nr 192/95 RMT z dnia 7.09.1995r. w sprawie ustalenia zasad znoszenia współwłasności nieruchomości zabudowanych i niezabudowanych, których Gmina jest współwłaścicielem, poprzez przeprowadzanie procedury bezprzetargowego zbycia udziałów na rzecz współwłaścicieli w trybie opracowania indywidualnych rozstrzygnięć w formie stosownych projektów uchwał. *Informacje dotyczące realizacji powyższych uchwał – w dziale XII „Mieszkalnictwo”.*

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

W realizacji polityki planistycznej przystąpiono do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w Toruniu, na podstawie 8 podjętych w 2022 r. uchwał nr:

- * **804/22** - „Bumar” dla obszaru ograniczonego ulicami: Grudziądzką, Józefa Wybickiego, Wiązową i Joachima Lelewela,
- * **822/22** - w rejonie ul. Polnej i ul. Ziemi Michałowskiej oraz ul. Pod Dębową Górą i ul. Batorego,
- * **841/22** - „Grudziądzka 161-169” dla obszaru położonego pomiędzy ulicą Grudziądzką a linią kolejową,
- * **865/22** - dla obszaru położonego w rejonie ronda dr. Tadeusza Ładniaka i ulicy Fortecznej,
- * **898/22** - dla placu Teatralnego,
- * **930/22** - dla części parku Glazja i ul. Ludwika Waryńskiego,
- * **969/22** - „Podgórz” dla terenów położonych w rejonie ulic: Poznańskiej, Parkowej oraz Okólnej,
- * **970/22** - „Grębocin nad Strugą” dla obszaru położonego przy ulicy Działowej.

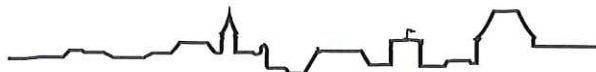
Miejska Pracownia Urbanistyczna, w związku z powyższymi decyzjami Rady Miasta Torunia, wdrożyła i prowadzi procedury formalno – prawne i prace merytoryczne, zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, z zachowaniem terminów ustawowych oraz wynikających z planu pracy jednostki.

W wykonaniu 6 uchwał dotyczących zatwierdzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w Toruniu, tj. uchwał nr:

- * **866/22** – dla terenu położonego w rejonie ulic: Wielki Rów i Koniuchy,
- * **897/22** – dla terenu położonego w rejonie ulic: Ciekawej i Gminnej,
- * **931/22** – dla terenu położonego przy ulicach Ligi Polskiej i Tomasza Stawisińskiego,
- * **932/22** – dla terenu położonego w rejonie ulic: Polskiego Czerwonego Krzyża, Lelewela i Legionów,
- * **948/22** – dla terenu położonego w rejonie ulic: Czereśniowej, Osikowej, Kasztanowej i Rydygiera,

* **949/22** – „Rudak B” dla obszaru położonego w rejonie ulicy Rypińskiej i Jeziora Nagus, MPU przekazała ww. rozstrzygnięcia planistyczne do właściwych działów Urzędu Miasta Torunia i jednostek organizacyjnych Gminy – do stosowania. Na podstawie uchwalonych planów, Wydział Architektury i Budownictwa UMT wydaje wypisy i wyrisy na wniosek inwestora oraz stosuje ich rozstrzygnięcia przy wydawaniu decyzji o pozwoleniu na budowę z upoważnienia Prezydenta Miasta – w bieżącej pracy wydziału.

Przyjęto do realizacji **Apel nr 5/22** w sprawie podjęcia działań w celu ochrony części terenów położonych w rejonie ulic: św. Jana Bosko, Szosa Chełmińska i Ugory w zakresie: przedłożenia RMT projektu uchwały (23.02.2023 r. – uchwała nr 1027/23) oraz zlecenia

ekspertyzy w sprawie utworzenia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego na w/w terenie (zlecono - marzec 2023 r.), której wykonanie trwać będzie przez cały okres wegetacyjny – do 30 listopada 2023 r.

W wyniku realizacji polityki planistycznej w Toruniu – według stanu na koniec 2022 r. – tereny objęte planami zajmują obszar 6.810 ha, co stanowi 59 % powierzchni miasta. Ilość obowiązujących planów regulujących zagospodarowanie przestrzeni – 230. Powierzchnia miasta objęta sporządzanymi planami – 833 ha (7% powierzchni miasta).

W wykonaniu uchwały nr **896/22** w sprawie opinii o projekcie Audytu krajobrazowego województwa kujawsko-pomorskiego z dnia 08.06.2023 r., negatywną opinię Rady Miasta Torunia przekazano do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

XX. WYKAZ DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH, PLANÓW I PROGRAMÓW OBOWIĄZUJĄCYCH w GMINIE MIASTA TORUŃ

Lp.	Nazwa dokumentu	Strona
1.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Torunia	14
2.	Plan konsultacji społecznych na 2022 r.	17
3.	Program współpracy Gminy Miasta Toruń z organizacjami pozarządowymi w 2022 r.	19
4.	Program promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy dla Miasta Torunia na lata 2021 - 2027	22
5.	Miejski Program Stypendialny dla studentów toruńskich uczelni wyższych	25
6.	Program „Omnibus”	26
7.	Program „Mieszkanie dla Absolwenta”	26
8.	Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia na lata 2021 – 2027	26
9.	Program usług społecznych w Gminie Miasta Toruń	26
10.	Program działań miasta Torunia na rzecz osób z niepełnosprawnością na lata 2014–2023. Aktualizacja	27
11.	Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2022	28
12.	Program „Opieka wytechnieniowa” – edycja 2022	28
13.	POMAGAMY - Toruński program wsparcia rodzin wychowujących dzieci z niepełnosprawnością mieszkających a terenie Gminy Miasta Toruń na lata 2019 – 2023	28
14.	Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	30
15.	Korpus Wsparcia Seniorów	87
16.	Program Rodzina Razem – Toruń dla Pokoleń	31
17.	Program Wspierania Rodziny w Gminie Miasta Toruń na lata 2022 – 2024	31
18.	POMAGAMY 2 - Toruński program wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Miasta Toruń i wychowujących dzieci, które uczęszczają do niepublicznych: żłobków albo klubów dziecięcych albo są pod opieką dziennego opiekuna	32
19.	Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla miasta Torunia na lata 2022 – 2024	32
20.	Polityka zdrowotna dla miasta Torunia na lata 2019 – 2025 (7 programów merytorycznych)	38

21.	Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz innych uzależnień na rok 2022	39
22.	Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Torunia na lata 2021 – 2026	41
23.	Program Oddziaływań Korekcyjno – Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie dla Miasta Torunia na lata 2021 - 2023	41
24.	Strategia Rozwoju Edukacji dla Miasta Torunia na lata 2016–2023 (w tym 8 programów rządowych)	43
25.	Program poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych i przejazdach dla rowerzystów	48,75
26.	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasta Toruń na lata 2020-2024 (w tym 2 programy rządowe)	49
27.	Program ochrony środowiska dla miasta Torunia na lata 2021 – 2024 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2028	50
28.	Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Torunia na lata 2018 – 2022	53
29.	Plan adaptacji miasta Torunia do zmian klimatu do roku 2030	55
30.	Program usuwania azbestu z terenu Miasta Torunia	57
31.	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Toruniu na rok 2022	57
32.	Strategia Rozwoju Kultury Miasta Torunia	64
33.	Gminny Program Opieki nad Zabytkami Miasta Torunia na lata 2022-2025	65
34.	Program Rozwoju Turystyki dla Miasta Torunia do 2030 roku	66
35.	Program budowy dróg lokalnych na lata 2020 -2023	75
36.	Program rozwoju komunikacji rowerowej w Toruniu (Plan budowy dróg rowerowych na lata 2021-2023)	75
37.	Polityka parkingowa dla Gminy Miasta Toruń na lata 2020 – 2025 z perspektywą do roku 2030	75
38.	Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Torunia (SUMP dla MOFT)	75
39.	Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych i urządzeń kanalizacyjnych spółki Toruńskie Wodociągi sp. z o.o.	76
40.	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Gminy Miasta Toruń na lata 2010 - 2025	77
41.	Plan zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla miasta Torunia na lata 2013–2035	77
42.	Program Rewitalizacji Torunia do roku 2023	80
43.	Program działań społeczno – gospodarczych dla zespołu staromiejskiego w Toruniu	81
44.	Strategia Rozwoju Miasta Torunia do 2020 r. z uwzględnieniem perspektywy rozwoju do 2028 r.	82

Prezydent Miasta Torunia

Michał Zaleski